

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση – Κομοτηνή»

[Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού
και η ενσωμάτωση των προσφύγων]

Παγώνα Κιουτσούκη

University of Peloponnese

Faculty of Social and Political Sciences

Department of Political Studies and International Relations

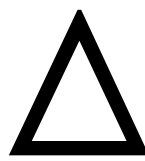
Master Program in

«Local and Regional Administration and Local Government»

[Asylum procedures in the countries of Europe.
The impact on host destination countries
and the integration of refugees]

Pagona Kioutsouki

Komotini, December 2018

ηλώνω ρητά και ανεπιφύλακτα ότι η διπλωματική εργασία που σας καταθέτω αποτελεί προϊόν δικής μου πνευματικής προσπάθειας, δεν παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων μερών και ακολουθεί τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα επιστημονικής συγγραφής, τηρώντας πιστά την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

Οι απόψεις που εκφράζονται αποτελούν αποκλειστικά ευθύνη της συγγραφέως και ο επιβλέπων, οι εξεταστές, το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν υιοθετούν κατ' ανάγκη τις εκφραζόμενες απόψεις ούτε φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλείψεις.

Παγώνα Κιουτσούκη

Ευχαριστίες

Η παρούσα εργασία είναι **αφιερωμένη στον γιό μου Στέφανο** και στην **οικογένειά μου**, που στάθηκε δίπλα μου και με στήριξε σ' αυτήν μου την προσπάθεια. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους ανθρώπους από το επαγγελματικό μου περιβάλλον, που πίστεψαν σε μένα. Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. **Θωμά Πουφινά** για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε, για τη συνεχή καθοδήγησή του καθ' όλη τη διάρκεια της συγγραφής της εργασίας και την άψογη συνεργασία.

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	6
Περίληψη	8
Abstract.....	9
Συνοτομογραφίες	10
Κατάλογος πινάκων.....	11
Κατάλογος Διαγραμμάτων	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:	13
Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟΥ.....	13
1.1 Εισαγωγή	13
1.2 Στόχοι και ερευνητικές ερωτήσεις	15
1.3 Γιατί αναγκάζονται οι άνθρωποι να εγκαταλείψουν τις πατρίδες τους;.....	17
1.4 Επιπτώσεις από τη μετανάστευση και το προσφυγικό	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	19
ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ & ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	19
2.1 Διεθνής νομοθεσία και ορισμοί	20
2.1.1 Διεθνής προστασία και συμπληρωματική προστασία	23
2.2. Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το άσυλο	24
2.2.2. Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου (ΚΕΣΑ)	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:	34
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΣΥΛΟΥ	34
3.1 Οι διαδικασίες των κρατών – μελών για το άσυλο	34
3.1.1. Κανονισμός Δουβλίνου	37
3.1.2 Πρόγραμμα Μετεγκατάστασης (Relocation)	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:	45
ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ	45
4.1 Οι μεταναστευτικές ροές μέσω της Μεσογείου	45
4.2 Οι χώρες και οι συνθήκες υποδοχής.....	47
4.3 Η κοινωνική ενσωμάτωση & ένταξη των αιτούντων άσυλο στην ευρωπαϊκή κοινωνία	49
4.3.1. Χώρες επιλογής των αιτούντων άσυλο.....	53
4.3.2. Πληροφόρηση για τις χώρες προορισμού.....	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:	57
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΣΥΛΟΥ	57
5.1 Επισκόπηση των αιτήσεων ασύλου από το 2013 έως το 1ο εξάμηνο του 2018.....	57
5.2 Ανάλυση Παλινδρόμησης	72

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

5.3 Δεδομένα, Μεταβλητές και Μεθοδολογία	72
5.3.1. Δεδομένα	72
5.3.2. Μεταβλητές.....	73
5.3.3 Μεθοδολογία	74
5.3.4 Παλινδρόμηση	74
5.4 Αποτελέσματα και Ερμηνεία	75
5.4.1. Αποτελέσματα.....	75
5.4.2. Ερμηνεία	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	77
6.1 Συμπεράσματα	77
6.2 Παράρτημα Α.....	78
6.3 Παράρτημα Β.....	84
6.4 Ηλεκτρονικές πηγές-Βιβλιογραφία	89

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Περίληψη

Το Διιδρυματικό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης με τίτλο: «*Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση*» στο οποίο συμμετείχα, παράλληλα με την επαγγελματική μου ιδιότητα, με βοήθησε να διευρύνω τους ορίζοντές μου, να έρθω σε επαφή με αξιόλογους ανθρώπους και εκπαιδευτικό προσωπικό και γενικότερα να εξελιχθώ ως άνθρωπος και ως επιστήμων.

Η παρούσα εργασία με θέμα: «*Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης. Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων*» αποσκοπεί στη διερεύνηση του ερωτήματος κατά πόσο κάποιες παράμετροι-μεταβλητές επηρεάζουν την απόφαση των αιτούντων άσυλο για την επιλογή της χώρας προορισμού τους.

Προηγούμενες έρευνες και μελέτες έχουν δείξει ότι όταν οι αιτούντες άσυλο έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τη χώρα προορισμού τους επιλέγουν με βάση τους οικογενειακούς δεσμούς αλλά και τη στάση της χώρας αυτής απέναντι στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Στην έρευνά μας αυτή, εμείς θα προσπαθήσουμε να αποδείξουμε ότι εκτός από τα στοιχεία που προαναφέρθηκαν η επιλογή των αιτούντων άσυλο επηρεάζεται και από την ευρωστία της χώρας αλλά και από τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης των αιτούντων στην αγορά εργασίας.

Προκειμένου να καταλήξουμε στο ανωτέρω συμπέρασμα κρίθηκε αναγκαία η διάκριση της έννοιας πρόσφυγας/μετανάστης καθώς και η παρουσίαση των μέτρων χάραξης πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο θέμα του προσφυγικού και ένταξης των αιτούντων άσυλο τόσο από θεωρητικής άποψης όσο και εφαρμογής διαδικασιών.

Σημαντικοί όροι: Αιτών άσυλο, πρόσφυγας, μετανάστης, Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου, Δουβλίνο, Μετεγκατάσταση, Προσφυγική κρίση, Προσφυγικές ροές, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης Ασύλου, ενσωμάτωση

Abstract

The Interdepartmental Postgraduate Program of Studies in «*Local and Regional Administration and Local Government*» of the Democritus University of Thrace, in which I participated, alongside with my professional capacity, helped me broaden my horizons, get in touch with remarkable people and educational staff, evolve as a human being and as a scientist in general.

My thesis on «*Asylum Procedures in the Countries of Europe. The Impact on Host-Destination Countries and the Integration of Refugees*» aims to answer the question of whether some variables affect the decision of asylum seekers to choose their country of destination.

Previous surveys and studies have shown that when asylum seekers have the option of choosing their country of destination, they choose on the basis of family ties and the attitude of this country towards human rights.

In this research, we tried proving that apart from factors mentioned above, the choice of asylum seekers is also influenced by the country's robustness and the ability of the applicants to easily access the labor market.

In order to reach this conclusion, it was necessary to distinguish the concept of refugee / migrant and the presentation of EU policymaking on refugee status and the integration of asylum seekers from a theoretical point of view, as well as from the application of procedures

Key words: Asylum Seeker, Refugee, Migrant, Common European Asylum System, Dublin, Relocation, Refugee crisis, Refugee flows, European Asylum Support Office, Integration

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Συντομογραφίες

E.E.	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΛΙΑΜΕΠ	Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής
Δ.Ε.Κ.	Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (από το 2009 Δικαστήριο της Ε.Ε.)»
Δ.Ο.Μ.	Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης
Κ.Ε.Σ.Α.	Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου
Μ.Κ.Ο.	Μη κυβερνητικές οργανώσεις
ΣΛΕΕ	Συνθήκη της Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Υ.Α.	Ύπατη Αρμοστεία
A.I.D.A	Asylum Information Database
A.M.I.F	Asylum Migration and Integration Fund
B.A.M.F	Bundesamt für Migration und Flüchtlinge
E.A.S.O.	European Asylum Support Office
E.S.R.C.	Economic and Social Research Council
I.O.M.	International Organization for Migration
F.R.A.	European Union Agency for Fundamental Rights
FRONTEX	European Border and Coast Guard Agency
O.E.C.D.	Organization for Economic Co-operation and Development
U.D.I.	Norwegian Directorate of Immigration
UNHCR	United Nations High Commissioner for Human Rights
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 3. 1 Κλείδα κατανομής ανά κράτος-μέλος	41
Πίνακας 3. 2 Θέσεις μετεγκατάστασης ανά κράτος-μέλος	42
Πίνακας 4. 1 Οι χώρες με τον μεγαλύτερο αριθμό αιτήσεων ασύλου στην Ευρώπη	54
Πίνακας 5. 1 Συνολικός αριθμός αιτήσεων ασύλου ανά έτος και ανά χώρα	67
Πίνακας 5. 2 Συνολικός αριθμός αιτήσεων ασύλου τριών 3μήνων του 2018.....	69
Πίνακας 5. 3 Περιγραφικά στατιστικά μέτρα	70
Πίνακας 5. 4 Παλινδρόμηση	74

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 3.1 Αποδοχές Δουβλίνου ανά κράτος-μέλος και υπηκοότητα	39
Διάγραμμα 4. 1 Θάνατοι ανά διαδρομή της Μεσογείου.....	45
Διάγραμμα 4. 2 Μεταναστευτικά ρεύματα, από τον Μάιο του 2015 έως τον Μάιο του 2018. Διαδρομή Ανατολικής και Κεντρικής Μεσογείου.....	46
Διάγραμμα 5. 1 Αιτήσεις ασύλου ανά τρίμηνο του 2013.....	57
Διάγραμμα 5. 2 Αριθμός αιτήσεων ασύλου στη Γερμανία από το 1958 έως τον Ιούνιο του 2018.....	58
Διάγραμμα 5. 3 Αιτήσεις ασύλου ανά τρίμηνο του 2014.....	59
Διάγραμμα 5. 4 Αιτήσεις ασύλου ανά τρίμηνο του 2015.....	60
Διάγραμμα 5. 5 Αιτήσεις ασύλου ανά τρίμηνο του 2016.....	61
Διάγραμμα 5. 6 Αφίξεις υπηκόων Νιγηρίας στην Ιταλία.....	62
Διάγραμμα 5. 7 Αιτήσεις ασύλου ανά τρίμηνο του 2015 & 2016.....	63
Διάγραμμα 5. 8 Ελλάδα: Αιτήσεις ασύλου 2013-2018	63
Διάγραμμα 5. 9 Ιταλία: Αιτήσεις ασύλου 2013-2018	64
Διάγραμμα 5. 10 Αιτήσεις ασύλου ανά τρίμηνο του 2017.....	65
Διάγραμμα 5. 11 Οι τρεις πρώτες υπηκοότητες για το 2017 στη Γερμανία	66
Διάγραμμα 5. 12 Αιτήσεις ασύλου 1 ^ο εξάμηνο του 2018.....	68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟΥ

1.1 Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια το πρόβλημα των προσφυγικών ροών έχει πλήξει βαθύτατα την Ευρώπη. Το 2015 ήταν η χρονιά κατά την οποία οι μεταναστευτικές ροές αυξήθηκαν απότομα ξεπερνώντας το 1.000.000 (UNHCHR, 2018), με τους μετανάστες και τους αιτούντες άσυλο να κατευθύνονται προς τις χώρες της κεντρικής, δυτικής και βόρειας Ευρώπης, με κυριότερους προορισμούς τη Γερμανία και τη Σουηδία.

Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται σε δημοσιεύματα, στατιστικά στοιχεία, μελέτες αλλά και έρευνες. Σε μια πρόσφατη έρευνα, η οποία διεξήχθη (ΔιαΝεοσις, 2016) μεταξύ 1.245 Σύριων προσφύγων, το 90,8% δήλωσε πως δεν επιθυμεί να ζητήσει άσυλο στην Ελλάδα αλλά σε μια άλλη χώρα της Ε.Ε., ενώ σε μια άλλη μελέτη (DIW BERLIN, 2016-201) που διεξήχθη στη Γερμανία από την IAB-BAMF¹-SOEP, αναζητήθηκαν τα στοιχεία διαμόρφωσης των πολιτικών ένταξης των προσφύγων, στην εκπαίδευση, στην αγορά εργασίας αλλά και σε άλλους κοινωνικούς τομείς της χώρας.

Παρακινούμενοι, από τα ανωτέρω, μέσα από την εργασία προσπαθήσαμε να αποσαφηνίσουμε και να κατανοήσουμε τις πολιτικές της Ε.Ε. στις διαδικασίες ασύλου και ένταξης των προσφύγων, καθώς και τις πολιτικές που εφαρμόζουν συγκεκριμένες χώρες και τις καθιστούν πιο ελκυστικές στους πρόσφυγες.

Η αναζήτηση πηγών, στοιχείων, πληροφοριών στο διαδίκτυο αλλά και η βιβλιογραφική διερεύνηση αποτέλεσε τη μεθοδολογία της παρούσας εργασίας. Οι κύριες πηγές προήλθαν από κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ύπατης Αρμοστείας, από δημοσιεύσεις και έρευνες κυβερνητικών οργανισμών αλλά και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

¹ Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Μετανάστευσης και Προσφύγων της Γερμανίας, www.bamf.de

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Στο 1^ο κεφάλαιο αποτυπώνονται τα ερωτήματα στα οποία καλούμαστε να απαντήσουμε, ενώ παράλληλα αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους οι άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη χώρα καταγωγής τους. Γίνεται αναφορά στις επιπτώσεις της μετανάστευσης και του προσφυγικού, στις χώρες διέλευσης και προορισμού.

Στο 2^ο κεφάλαιο ακολουθεί μια ιστορική αναφορά στο θεωρητικό και νομικό πλαίσιο του προσφυγικού ζητήματος, στις έννοιες του πρόσφυγα και του μετανάστη, αλλά και στα βασικά σημεία που διαφοροποιούν τις δύο αυτές κατηγορίες. Στη συνέχεια, αναφερθήκαμε στον τρόπο που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση το θέμα και αναλύσαμε το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου.

Στο 3^ο κεφάλαιο, αποτυπώσαμε τις διαδικασίες που ακολουθούνται στον τομέα του ασύλου, κάνοντας αναφορά στον Κανονισμό Δουβλίνου και στο πρόγραμμα Μετεγκατάστασης, ως μηχανισμούς μετακίνησης των πληθυσμών εντός των κρατών – μελών.

Στο 4^ο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις χώρες και τις συνθήκες υποδοχής των μεταναστευτικών ροών και στο ρόλο της ενσωμάτωσης, αλλά και της κοινωνικής ένταξης τόσο από τη σκοπιά της τοπικής κοινωνίας όσο και των ίδιων των αιτούντων. Κλείνοντας, στο κεφάλαιο γίνεται μνεία στις χώρες Γερμανία, Γαλλία και Σουηδία ως πόλο έλξης των αιτούντων άσυλο.

Στο 5^ο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζονται τα δεδομένα των αιτήσεων ασύλου από το 2013 έως και το 1^ο εξάμηνο του 2018 αλλά και το ερευνητικό μέρος, στο οποίο θα παρουσιαστεί η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, ενώ επιπλέον, θα κληθούμε ν' απαντήσουμε στα ερευνητικά ερωτήματα, για να προκύψουν τα σχετικά συμπεράσματα βάση των οποίων είτε θα επιβεβαιωθούν είτε θα απορριφθούν οι ισχυρισμοί μας.

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Στο 6^ο κεφάλαιο ακολουθούν τα συμπεράσματα από την ερευνητική προσπάθεια ενώ η εργασία ολοκληρώνεται με το παράρτημα των πινάκων, τις διαδικτυακές πηγές και τη βιβλιογραφία.

1.2 Στόχοι και ερευνητικές ερωτήσεις

Τα τελευταία χρόνια, όπως γνωρίζουμε, το πρόβλημα των προσφυγικών ροών έχει πλήξει βαθύτατα την Ευρώπη και έχει ασκήσει μεγάλη επιρροή στις αποφάσεις της Ε.Ε. και στη διαμόρφωση των πολιτικών της.

Πολλοί Σύριοι παρόλο που η χώρα καταγωγής τους συνορεύει με τις πλούσιες Αραβικές χώρες με τις οποίες έχουν κοινά πολιτιστικά στοιχεία (θρησκεία, γλώσσα, κοινωνία), επιλέγουν να διασχίσουν τα σύνορα και να κάνουν το επικίνδυνο ταξίδι προς την Ευρώπη. Για ποιο λόγο όμως; Γιατί θέτουν σε κίνδυνο τις ζωές τους αλλά και των οικογενειών τους, για να έρθουν στην Ευρωπαϊκή ήπειρο;

Η απάντηση στο ερώτημα αυτό έχει δοθεί και έχει αποτελέσει αντικείμενο έρευνας (Chatham House, (2015) και ανάλυσης (B.B.C., 2015) από πολλούς φορείς και κυρίως από την Ύπατη Αρμοστεία. Συνοπτικά, αναφέρουμε ότι οι λόγοι (UNHCR, 2015) που καταγράφηκαν είναι:

- απώλεια ελπίδας,
- υψηλό κόστος διαβίωσης,
- μειωμένη ανθρωπιστική βοήθεια,
- μηδαμινή πρόσβαση στην αγορά εργασίας,
- ελλιπής δυνατότητα εκπαίδευσης,
- ανασφάλεια στην περιοχή του Ιράκ, της Συρίας κ.τ.λ..

Στο ταξίδι τους αυτό, αρκετοί, όχι μόνο Σύριοι έχουν προτιμήσει να παραμείνουν για αρκετά χρόνια στην Τουρκία ή τη Βόρεια Αφρική (Μιμή Γιασεμή, 2015), εντούτοις καταλήγουν στην Ευρώπη, επιλέγοντας ως τελικό προορισμό όχι τις χώρες που βρίσκονται στα σύνορα της Ευρώπης (Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία) αλλά

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

τις χώρες, της Δυτικής Ευρώπης, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται σε πηγές της Υ.Α. και άλλων οργανισμών .

Γιατί, λοιπόν, οι αιτούντες άσυλο επιλέγουν ως χώρες προορισμού τις χώρες της Ευρώπης; Ποια είναι τα κριτήρια με τα οποία τις επιλέγουν ως χώρες προορισμού; Για ποιο λόγο οι χώρες της Ευρώπης είναι περισσότερο ελκυστικές από τις άλλες; Είναι το ευνοϊκότερο νομικό σύστημα; Η ελεύθερη πρόσβαση στην εκπαίδευση; οι δωρεάν παροχές υγείας, η εύκολη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, ή οι καλύτερες οικονομικές συνθήκες της χώρας φιλοξενίας;

Είναι σε θέση οι αιτούντες άσυλο να επιλέξουν τη χώρα προορισμού τους; Εάν ναι, είναι περιορισμένες οι επιλογές τους; Πόσο επηρεάζονται από τις διαδρομές των διαμεσολαβητών (λαθρέμποροι, οικογενειακό περιβάλλον, νομοθεσία);

Όταν έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τη χώρα προορισμού τους, ποια είναι τα κριτήρια εκείνα που συντελούν στην τελική τους απόφαση; Συντελεί στην απόφασή τους, η παρουσία κοινωνικών δικτύων, οι κοινωνικές παροχές του κράτους, οι ιστορικοί δεσμοί μεταξύ της χώρας καταγωγής και της χώρας προορισμού; Είναι η πολιτική που εφαρμόζει η εκάστοτε χώρα (πολίτευμα, σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα, ευκαιρίες εργασίας και εκπαίδευσης) ικανή να προσελκύει περισσότερους αιτούντες;

Παρόλο που οι χώρες επιλογής των προσφύγων είναι γνωστές, αδιευκρίνιστοι παραμένουν οι λόγοι, ή τα μακροοικονομικά στοιχεία που καθιστούν τις χώρες αυτές ελκυστικές και γι' αυτό το λόγο, τα ανωτέρω ερευνητικά ερωτήματα επιλέχθηκαν να παρουσιαστούν στη παρούσα εργασία.

Γνωρίζουμε ότι, ένα τόσο πολύπλευρο και μακροχρόνιο ζήτημα δεν είναι δυνατόν, να αναλυθεί εκτενώς μέσα σε λίγες σειρές, εντούτοις, θα προσπαθήσουμε να «αγγίξουμε» όσες περισσότερες πτυχές του ζητήματος γεννώνται μέσα από την ανάλυση των ανωτέρω ερωτημάτων.

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

1.3 Γιατί αναγκάζονται οι άνθρωποι να εγκαταλείψουν τις πατρίδες τους;

Η απόφαση ενός ανθρώπου να φύγει από την πατρίδα του, την οικογένειά του, τους φίλους του είναι επώδυνη εμπειρία. Όποιος το πράττει θα πρέπει να έχει ζυγίσει πολύ καλά τους κινδύνους τόσο της διαφυγής όσο και του ταξιδιού. Η πιθανότητα μιας τιμωρίας αν συλληφθεί, η επικινδυνότητα του ίδιου του ταξιδιού, η μετακίνηση με παράνομα μέσα, η ή παράτυπη είσοδος σε μια χώρα, καθιστούν τους ανθρώπους ευάλωτους, άρα πιο εύκολα εκμεταλλεύσιμους. Ο λόγος εγκατάλειψης της χώρας καταγωγής μπορεί να οφείλεται σε δίωξη (UNCHR, 2005, σελ. 106), σε αναζήτηση ευνοϊκότερων συνθηκών διαβίωσης (κοινωνικές ανισότητες), σε προσπάθεια διαφυγής από τη φτώχεια (οικονομικοί λόγοι) ή αναγκαστικής διαφυγής λόγω περιβαλλοντικών καταστροφών.

Οι πληθυσμιακές ομάδες ταξιδεύουν σε «μεικτά κύματα», (UNHCR, 2007) το οποίο σημαίνει ότι πρόσφυγες και μετανάστες ακολουθούν τις ίδιες οδούς διέλευσης γεγονός που από τις πρώτες ημέρες άφιξής τους στις χώρες υποδοχής, δυσχεραίνει αρκετά το διαχωρισμό τους. Αποτέλεσμα, είναι η συμφόρηση των συνόρων της Ευρώπης αλλά και η εμφάνιση πληθώρας προβλημάτων τόσο για τους ίδιους τους πρόσφυγες (διαβίωση στα κέντρα φιλοξενίας) όσο και για τις τοπικές κοινωνίες.

1.4 Επιπτώσεις από τη μετανάστευση και το προσφυγικό

Η μετανάστευση θεωρείται ότι έχει επιπτώσεις τόσο στη χώρα προορισμού όσο και στη χώρα καταγωγής. Για τη χώρα καταγωγής οι επιπτώσεις είναι θετικές και αφορούν την εισροή χρήματος από τη χώρα προορισμού, τη μείωση του πληθυσμού και της ανεργίας. (Φ. Στραβοραβίδης, 2013)

Για τις χώρες προορισμού τα αποτελέσματα δεν είναι σαφή. Η αλληλεπίδραση μεταξύ μετανάστευσης και ανάπτυξης αποτελεί για τους ερευνητές αμφιλεγόμενο θέμα. Δεν υπάρχουν αρκετά εμπειρικά επιστημονικά στοιχεία σχετικά με τον αντίκτυπο που έχει η μετανάστευση στις χώρες προορισμού (Federal Office for

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Migration and Refugees, 2018, σ. 101), αν και σε πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη σε 15 χώρες της Δυτικής Ευρώπης από το 1985-2015 αποδείχθηκε, ότι η μεταναστευτική κρίση μάλλον αποτελεί οικονομική ευκαιρία για τα κράτη της Ευρώπης (Hippolyte d' Albdis, Ekrame Boubtane, Dramane Coulibaly, 2018).

Οι στόχοι και τα συμφέροντα στον τομέα της μετανάστευσης μπορεί να είναι αντικρουόμενα. Τον Ιούνιο του 2017 οι ηγέτες της Ε.Ε. υπέγραψαν το «*New European Consensus on Development*» (Euroopa.eu, 2017) με στόχο την αντιμετώπιση των βασικών αιτιών της μετανάστευσης, τη βιώσιμη ένταξη των μεταναστών στις χώρες υποδοχής και προορισμού, αλλά και την κοινωνικοοικονομική ένταξη όσων επιθυμούν την επιστροφή στις χώρες καταγωγής τους. Η λογική πίσω από αυτή την έρευνα είναι ότι η νόμιμη και σωστά διαχειριζόμενη μετανάστευση μπορεί να συμβάλει θετικά στη βιώσιμη ανάπτυξη, μέσω της μεταφοράς γνώσεων και δεξιοτήτων. Αντιθέτως, η παράνομη μετανάστευση μπορεί να επηρεάσει αρνητικά (*παραοικονομία, ανεργία γηγενούς πληθυσμού, αδρανοποίηση της τεχνολογίας*) τόσο τις χώρες προέλευσης όσο και τις χώρες διέλευσης (transit) και προορισμού.

Η μετανάστευση, η βιώσιμη ανάπτυξη και η σταθερότητα είναι έννοιες άρρηκτά συνδεδεμένες μεταξύ τους με το λαθρεμπόριο και την εμπορία ανθρώπων να βρίσκονται στον αντίποδα και να αποτελούν πηγές αστάθειας.

Ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και η ανθρώπινη μεταχείριση που μνημονεύονται από το διεθνές προσφυγικό δίκαιο, καθώς επίσης το διεθνές δίκαιο των δικαιωμάτων του ανθρώπου αποτελούν κριτήριο για την «... αξιολόγηση της ποιότητας της μεταχείρισης» που οι χώρες υποδοχής επιφυλάσσουν στους αιτούντες άσυλο και στους πρόσφυγες. Συνεπώς, θα πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν σε όλες τις φάσεις μετακίνησης των ανθρώπων, από τα αίτια, την υπαγωγή σε καθεστώς, έως και τα κατάλληλα κριτήρια της μεταχείρισης (UNCHR, 2005).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ & ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το φαινόμενο των ανθρώπων που μετακινούνται από τη χώρα καταγωγής τους σε άλλη χώρα προκειμένου να παρέχουν στους εαυτούς τους, αλλά και στις οικογένειές τους ασφάλεια, ελευθερία και καλύτερες συνθήκες διαβίωσης υφίσταται εδώ και αιώνες.

Οι μετακινούμενοι πληθυσμοί, έχει αποδειχθεί, ότι μεταβάλλουν την ανθρωπογεωγραφία της γης, διότι είναι συνδυαστικά αποτέλεσμα οικονομικών, πολιτικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραγόντων (Ec.europa.eu., 2017).

Η μετανάστευση είναι γνωστή στη χώρα μας από αρχαιότατων χρόνων, αλλά και στη νεότερη ιστορία με την Μικρασιατική καταστροφή (1914) και αργότερα με τους διωγμούς των Ελλήνων του Πόντου (1915-1922). Από τα τέλη του '90, οι Έλληνες έγιναν οι ίδιοι μετανάστες σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, αναζητώντας καλύτερο βιοτικό επίπεδο.

Σήμερα, πρωτίστως ως Έλληνες και δευτερευόντως ως Ευρωπαίοι, καλούμαστε να αγκαλιάσουμε, παρά τις δυσκολίες των πολιτικών ανακατατάξεων και της οικονομικής εξαθλίωσης, να εντάξουμε στις κοινωνίες μας πολίτες άλλων χωρών. Τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ε.Ε., όπως και η Ελλάδα, βρέθηκαν, επίσης, απροετοίμαστα, το 2013 όταν το φαινόμενο των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών αυξήθηκε και κλήθηκαν να λάβουν μέτρα και αποφάσεις για την αντιμετώπισή του. Προκειμένου, όμως να μιλήσουμε για την κατάσταση των αιτούντων ασύλου από το 2013 έως και σήμερα, θα ανατρέξουμε στο νομικό και θεωρητικό πλαίσιο του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου για το άσυλο και θα παραθέσουμε τους βασικούς όρους, χωρίς βέβαια να είναι εφικτό να παρουσιάσουμε όλα τα σχετικά κείμενα ή τις οδηγίες.

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

2.1 Διεθνής νομοθεσία και ορισμοί

Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης, μετανάστευση (Δ.Ο.Μ, 2009) είναι «η διαδικασία της μετακίνησης είτε διαμέσου των διεθνών συνόρων, είτε εντός ενός κράτους. Πρόκειται για τη μετακίνηση πληθυσμού, περικλείοντας κάθε είδος μετακίνησης ανθρώπων. Αφορά τη μετανάστευση προσφύγων, εκτοπισμένων προσώπων και οικονομικών μεταναστών».

Οι κατηγορίες των μετακινούμενων πληθυσμών μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε: Μετανάστες, πρόσφυγες, εσωτερικά εκτοπισμένους.

Οι κατηγορίες των μεταναστών είναι πολλές και διαφορετικές. Οι κυριότερες που μπορούμε να ξεχωρίσουμε είναι οι μη νόμιμοι δηλαδή, όσοι εισέρχονται στα σύνορα της Ε.Ε. χωρίς την κατοχή νομιμοποιητικών εγγράφων, τα θύματα εμπορίου (victim of trafficking), οι εισερχόμενοι με τη βοήθεια κάποιου διακινητή (smuggled migrant) και οι οικονομικοί μετανάστες.

Ως μια ιδιαίτερη κατηγορία μεταναστών θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν και οι πρόσφυγες, οι οποίοι όμως διαφοροποιούνται κατά πολύ από τους οικονομικούς μετανάστες, διότι ο πρόσφυγας δεν εγκαταλείπει τη χώρα του με τη θέλησή του, αλλά είναι αναγκασμένος να το πράξει για ένα από τα κριτήρια που αποτυπώνονται στο άρθρο 1^Α 2 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951² και συγκεκριμένα, εξαιτίας: «...φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύσει της προστασίας της χώρας ταύτης, ή εάν μη έχον υπηκοότητα τινά και ευρισκόμενον συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους αυτού διαμονής, δε δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να επιστρέψει εις ταύτην», όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης³ του 1967 το οποίο αφαίρεσε τον γεωγραφικό περιορισμό αλλά και διέυρνε την εντολή της Ύπατης Αρμοστείας (Lawspot,2016).

² Από την Ελλάδα κυρώθηκε με το Ν.Δ. 3989/1959 «Περί κυρώσεως της πολυμερούς συμβάσεως περί της νομικής κατάστασης των προσφύγων»

³ Από την Ελλάδα κυρώθηκε με τον ΑΝ. 389/1968

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Η Σύμβαση του 1951 βασίζεται στο άρθρο 14 παρ.1 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (UNHCR, 1948) «Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά άσυλο και του παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες» και αρχικά δημιουργήθηκε για τους Ευρωπαίους πρόσφυγες, εκτοπισμένους του Β' Παγκοσμίου Πολέμου⁴.

Σε αντίθεση με τον πρόσφυγα ο οικονομικός μετανάστης εγκαταλείπει τη χώρα του λόγω οικονομικής ανέχειας και φτώχειας αναζητώντας καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και μπορεί να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του οποιαδήποτε χρονική στιγμή χωρίς να διατρέχει κίνδυνο η σωματική του ακεραιότητα.

Σ' αυτό το σημείο θεωρούμε ότι δεν θα πρέπει να παραλείψουμε, για την πληρότητα των όρων ν' αναφερθούμε και σε άλλες δύο κατηγορίες που χρήζουν βοήθειας και προστασίας, τους Ανιθαγενείς ή απάτριδες και τους εσωτερικά εκτοπισμένους προκειμένου να είμαστε σε θέση να εντοπίζουμε τα διαφορετικά χαρακτηριστικά στην προσέγγισή τους.

Ανιθαγενείς, θεωρούνται, όσοι στερούνται του δεσμού της ιθαγένειας με κάποιο κράτος. Το διεθνές νομικό καθεστώς τους αναγνωρίστηκε με τη «Σύμβαση του 1954 για το Καθεστώς των Ανιθαγενών» (UNHCR, 2011) και αργότερα με τη «Σύμβαση για τη μείωση της Ανιθαγένειας» (1961).

Οι Εσωτερικά Εκτοπισμένοι είναι όσοι εξαιτίας ένοπλων συγκρούσεων, εμφυλίων πολέμων, φυσικών ή ανθρώπινων καταστροφών αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις πατρογονικές εστίες τους εντός των ορίων της επικράτειας της χώρας τους. (UNCHR, 2005, σ. 21)

Αρκετοί άνθρωποι, ισχυρίζονται (βλέπε για παράδειγμα Alexander Betts (2018))⁵, ότι η σύμβαση θα πρέπει να συμπληρωθεί και να συμπεριληφθούν σ' αυτήν και οι εκτοπισμένοι από την κλιματική αλλαγή, διότι επιφέρει μια σειρά από σημαντικές επιπτώσεις. Σημειώνουμε, ότι 31.000.000 εκατομμύρια άνθρωποι το 2013 ήταν εσωτερικά εκτοπισμένοι, λόγω φυσικών καταστροφών (CSIS, 2018, σ. 14) και

⁴ Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα του πολέμου, σε διεθνή επίπεδο δημιουργήθηκε το 1944 ο Οργανισμός Αρωγής και Αποκατάστασης των Ηνωμένων Εθνών (UNRRA) και αργότερα το 1947 ο Διεθνής Οργανισμός Προσφύγων (IRO) και το 1949 με την απόφαση 319 (IV) της Γενικής Συνέλευσης του Ο.Η.Ε. η Ύπατη Αρμοστέα.

⁵ Ο Alexander Betts, είναι καθηγητής του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης στον τομέα της Μετανάστευσης και των Διεθνών Υποθέσεων.

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

αντίστοιχα ο αριθμός αυτός ανήλθε σε 18,8 εκατομμύρια το 2017 σε 135 χώρες (iDMC, 2018).

Διαπιστώνουμε ότι ο ορισμός του πρόσφυγα εδώ και δεκαετίες παραμένει ο ίδιος, παρόλο που οι αιτίες όπως ο περιβαλλοντικός εκτοπισμός αναγκάζουν τους ανθρώπους να εγκαταλείψουν τη χώρα καταγωγής τους, ανήμποροι να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους.

Από την έρευνά μας προέκυψε ότι υπάρχουν μελέτες (Black R., 2014) και συγγράμματα (McNamara, 2007) που συνδέουν το προσφυγικό ζήτημα με την κλιματική αλλαγή, μάλιστα πρόσφατα το θέμα έχει συζητηθεί και στην ατζέντα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εμφανίζεται με τον όρο «*The phenomenon of climate refugees*» (European Parliament, 2018). Θεωρούμε, ότι οι επιπτώσεις τις κλιματικής αλλαγής μπορούν να θεωρηθούν ως ένα είδος καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το θέμα χρήζει προσεκτικής προσέγγισης τόσο από τις κυβερνήσεις όσο και από την Ύ.Α⁶. καθώς οι επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή τείνουν να επηρεάζουν όλο και περισσότερο την ποιότητας ζωής των ανθρώπων.

Το φαινόμενο της αύξησης των προσφυγικών ροών παγκοσμίως αλλά και η αντιμετώπιση και των τριών κατηγοριών με τον ίδιο ακριβώς τρόπο λόγω καχυποψίας, έχουν οδηγήσει σε εφαρμογή αυστηρότερων ελέγχων στα σύνορα, αλλά και στη ραγδαία αύξηση των φαινομένων ξеноφοβίας και ρατσισμού. (Ε.Α.Π., 2017), γεγονός που υπονομεύει το στόχο της Ε.Ε. αλλά και των διεθνών συμβάσεων που είναι η παροχή του κατάλληλου καθεστώτος σε οποιονδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας είναι δικαιούχος διεθνούς προστασίας, καθώς και η διασφάλιση της αρχής της μη επαναπροώθησης⁷ (non refoulement) που αποτυπώνεται και στο άρθρο 33 παρ. 1 της Σύμβασης του 1951.

⁶ Το έργο της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. δεν είναι μόνο συμβουλευτικό προς τις διάφορες χώρες αλλά συνδράμει αυτές ώστε να «...βελτιώσουν τις δομές παροχής διεθνούς προστασίας...»

⁷ Άρθρο 33 παρ. 1 «Απαγόρευσις απελάσεως ή επαναπροώθησεως», της Σύμβασης του 1951 για το καθεστώς των Προσφύγων «να μην απελαύνουν ή επαναπροωθούν, καθ' οιοδήποτε τρόπο πρόσφυγες στα σύνορα εδαφών όπου απειλούνται η ζωή τους ή ελευθερία τους για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων»

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Γεγονός είναι, ότι το νομικό και θεωρητικό υπόβαθρο για τα δικαιώματα του ανθρώπου, αλλά και για το προσφυγικό δίκαιο δεν είναι δυνατόν να αναπτυχθεί επαρκώς στην παρούσα εργασία. Υπάρχουν πολλά ακόμη διεθνή ή περιφερειακά νομικά κείμενα ή συνθήκες⁸, και αντίστοιχα εξειδικευμένα θεσμικά όργανα⁹ στα οποία για λόγους οικονομίας δε θα μπορέσουμε να αναφερθούμε.

2.1.1 Διεθνής προστασία και συμπληρωματική προστασία

Οι κατευθυντήριες οδηγίες αλλά και οι απόψεις της Υ.Α. για την εφαρμογή των διεθνών διατάξεων σε εθνικό επίπεδο έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα, αφού κάθε κράτος προκειμένου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του βάσει των νομικών κειμένων θα πρέπει να αξιολογήσει και να καθορίσει, ποιος είναι πρόσφυγας, δηλαδή εάν ο αιτών διεθνή προστασία εμπίπτει στα κριτήρια του ορισμού της Σύμβασης.

Κάποιες κατηγορίες ανθρώπων, όμως, που διαφεύγουν από τη χώρα τους λόγω γενικευμένης βίας ή έχοντας υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ενδεχομένως, να μην εμπίπτουν στα κριτήρια του ορισμού, ωστόσο, γι' αυτούς τους ανθρώπους κάποια κράτη έχουν υιοθετήσει τη χορήγηση ανθρωπιστικού καθεστώτος ή επικουρικού καθεστώτος προστασίας. Αυτά τα δύο είδη σύμφωνα με την Υ.Α. είναι γενικότερα γνωστά ως συμπληρωματική προστασία, διότι συμπληρώνουν τις διατάξεις της Σύμβασης του 1951 (UNHCR, 2005, σ. 114)

⁸ Ενδεικτικά αναφέρουμε: «Διακήρυξη για το Εδαφικό άσυλο» (1967), «Διεθνής Σύμβαση για την κατάργηση κάθε μορφής φυλετικών διακρίσεων» (1965), «Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού» (1989), «Αφρικανικός Χάρτης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των Λαών» (1981), «Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας» (1987) κ.τ.λ.

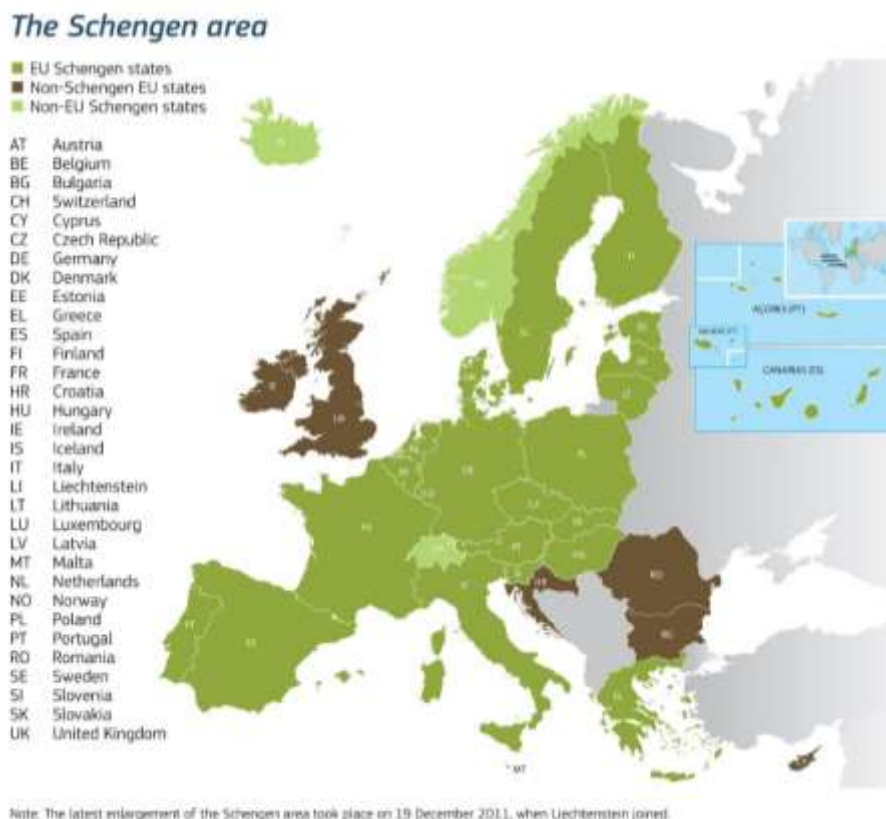
⁹ Ενδεικτικά αναφέρουμε: Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων, Επιτροπή για την εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων κ.τ.λ.

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

2.2. Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το άσυλο

Η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελείται από συνθήκες¹⁰ και το παραγωγικό δίκαιο δηλαδή τους κανόνες τις οδηγίες και τις αποφάσεις.

Σ' αυτές και ιδιαίτερα στις πρώτες συνθήκες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δε γίνεται καμία αναφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα. Η συζήτηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση για το μεταναστευτικό ζήτημα, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι, ξεκίνησε, με τη Συμφωνία ή Συνθήκη του Schengen που υπεγράφη στις 14 Ιουνίου 1985 ανάμεσα στο Βέλγιο, τη Γερμανία, τη Γαλλία, το Λουξεμβούργο και την Ολλανδία. Σκοπός της ήταν η σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα και η δημιουργία ενιαίων εξωτερικών συνόρων, η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηκόων των χωρών που υπέγραψαν τη Συμφωνία και τέλος, η ενίσχυση της δικαστικής και αστυνομικής συνεργασίας. Έως το 2011 σταδιακά η συνθήκη επεκτάθηκε και υπογράφηκε και από τις υπόλοιπες χώρες. Συγκεκριμένα, η Ελλάδα την υπέγραψε το 1992 (European Commission, 2014).

¹⁰ Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Σ.Ε.Ε.). & Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Το 1986 με τη Συνθήκη του Μάαστριχ (European Parliament, 2017) η οποία τέθηκε σε ισχύ το 1993 δημιουργείται η ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό την προϋπόθεση, ότι οι κάτοχοί της είναι πολίτες ενός εκ των κρατών-μελών της Ε.Ε.. Η συνθήκη περιελάμβανε τρεις πυλώνες εκ των οποίων ο τρίτος αφορούσε θέματα ασύλου και μετανάστευσης. Συγκεκριμένα, σ' αυτή τη συνθήκη τέθηκαν ζητήματα για τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol), την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και την κοινή πολιτική ασύλου. Ακολουθεί το 1997, η Συνθήκη του Άμστερνταμ (Ευρωπαϊκή Ένωση, 1997) η οποία τέθηκε σε ισχύ το 1999 και στην οποία ως στόχος της Ε.Ε., -όπως αυτός αποτυπώνεται στο άρθρο β'-, ήταν «...να διατηρήσει και να αναπτύξει την Ένωση ως χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας».

[Το 2016 η Ελλάδα, απειλήθηκε από την Κομισιόν με έξοδο της από την Schengen, διότι λόγω της προσφυγικής κρίσης δε μπορούσε να ελέγξει τα σύνορά της]

Το 1999, προκειμένου να αξιοποιηθούν όσα πρόσφερε η συνθήκη του Άμστερνταμ πραγματοποιήθηκε, στις 15-16 Οκτωβρίου, Ειδική Σύνοδος στο Tampere για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Θέτονται οι βάσεις για τη δημιουργία Κοινής Πολιτικής Ασύλου και Μετανάστευσης, στην οποία γίνεται μνεία για την αρχή της αλληλεγγύης ως βασική νομική αρχή της συνεκτικότητας και βιωσιμότητας της Ε.Ε..

Την ίδια περίοδο και παράλληλα με την ανωτέρω συνθήκη, η Συνθήκη Schengen ενσωματώνεται στο δίκαιο της Ε.Ε. και υποβάλλονται νέες αρμοδιότητες στους τομείς των συνόρων, της μετανάστευσης και του ασύλου (FRA, 2014), ενώ τίθεται σε ισχύ η σύμβαση του Δουβλίνου, η οποία αποτέλεσε τη βάση του Κ.Ε.Σ.Α., με επικουρική στήριξη του κανονισμού Eurodac (βάση δεδομένων δακτυλικών αποτυπωμάτων).

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Εν συνεχεία, στο πρόγραμμα της Χάγης (2004-2009) (Eur-Lex, 2009) οι έξι εκ των δέκα προτεραιοτήτων αφορούσαν:

1. την ενίσχυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της ιθαγένειας (το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο των Φαινομένων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας μετατρέπεται σε Ευρωπαϊκό Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)
2. την καταπολέμηση της τρομοκρατίας
3. την αντιμετώπιση της παράνομης και νόμιμης μετανάστευσης, αλλά και της λαθρεμπορίας των γυναικών και των παιδιών
4. την ολοκληρωμένη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης (δημιουργία οργανισμού Frontex)
5. την θέσπιση κοινής διαδικασίας σε θέματα ασύλου
6. τον καθορισμό ευρωπαϊκού πλαισίου κοινωνικής ενσωμάτωσης

Αργότερα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας θεσμοθετείται (2008) το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη μετανάστευση θέτοντας υψηλότερες προδιαγραφές στους δύο τομείς. Μετέπειτα, το 2009 με τον Κανονισμό 439/2010/ΕΕ δημιουργείται η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, (E.A.S.O.) προκειμένου να βοηθήσει στην ανταλλαγή πληροφοριών, εφαρμογή των διαδικασιών, εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού ασύλου. Το E.A.S.O από το 2015 παρέχει στήριξη στην Ελλάδα, την Ιταλία, την Κύπρο και την Βουλγαρία είτε μέσω του προγράμματος Μετεγκατάστασης για τις δύο πρώτες χώρες είτε μέσω στήριξης των δραστηριοτήτων στους τομείς επιχειρησιακής ανάπτυξης, κατάρτισης, συλλογής και ανάλυσης ποιοτικών και ποσοτικών πληροφοριών. Για την εξισορρόπηση των οικονομικών επιβαρύνσεων το 2010 αποφασίζεται από την Ε.Ε. η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τους Πρόσφυγες προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι εθνικές και διεθνείς δράσεις των εθνικών συστημάτων ασύλου.

Παρότι με τα ανωτέρω προγράμματα η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε μεγάλη πρόοδο στους χώρους ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, οι προκλήσεις που αντιμετώπιζε η Ευρώπη οδήγησαν στη δημιουργία του προγράμματος της Στοκχόλμης (2010-2014) (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2010) το οποίο είχε ως στόχο τη

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

δημιουργία μιας Ευρώπης των δικαιωμάτων, της δικαιοσύνης, της ασφάλειας και της αλληλεγγύης (δρομολόγηση ολοκληρωμένης πολιτικής μετανάστευσης & κοινής πολιτικής για το άσυλο), μιας Ευρώπης που θα προστατεύει τους πολίτες της.

Στο πρόγραμμα της Στοκχόλμης το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναγνώρισε ότι «... μια μετανάστευση με καλή διαχείριση μπορεί να ωφελήσει όλους τους ενδιαφερόμενους» (C 115/28, 2010, κεφ. 6). Επίσης, στο εν λόγω πρόγραμμα αναγνωρίστηκε και το δημογραφικό πρόβλημα (Eur-Lex, 2008) που θα αντιμετώπιζε η Ε.Ε. σε λίγα χρόνια και κατέστη σαφές ότι «... η εφαρμογή ευέλικτων πολιτικών μετανάστευσης θα συμβάλει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη της Ένωσης και στις μακροπρόθεσμες επιδόσεις» (C 115/28, 2010, κεφ. 6). Ένα τρίτο σημαντικό σημείο στο οποίο έγινε αναφορά ήταν η σημαντικότητα της σχέσης μετανάστευσης και ένταξης των μετακινούμενων ομάδων καθώς επίσης και η δημιουργία ενός Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (Κ.Ε.Σ.Α.).

Σε μια προσπάθεια λήψης μέτρων ενάντια στην προσφυγική κρίση, η Ε.Ε. το 2015 παρουσιάζει το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2018), με την παρουσίαση τεσσάρων επιπέδων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015):

1. για τη μείωση της παράνομης μετανάστευσης,
2. τη διαχείριση συνόρων – διάσωσης ζωών και διασφάλισης των εξωτερικών συνόρων,
3. της δημιουργίας μιας κοινής πολιτικής ασύλου
4. της εφαρμογής μιας νέας πολιτικής για τη νόμιμη μετανάστευση και τις πολιτικές ένταξης.

Το 2014-2020 στα πλαίσια της νέας προγραμματικής περιόδου της Ε.Ε. και προκειμένου να υπάρξει μια αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, αλλά και για να βελτιωθεί η εφαρμογή της Κοινής Μεταναστευτικής Πολιτικής συστάθηκε το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (AMIF), (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2014) το οποίο αποτελούσε την ενοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τους Πρόσφυγες, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης και

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επιστροφής. Το AMIF μετά από πρόταση των ευρωβουλευτών στον προϋπολογισμό του 2019 ενισχύθηκε με 33 εκατομμύρια ευρώ. (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2018)

2.2.1. Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε.

Το 2000 η Ε.Ε. μετά από πολλές υποθέσεις οι οποίες είχαν παραπεμφθεί στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Δ.Ε.Κ.) για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Ε.Ε. υιοθέτησε, χωρίς όμως να είναι δεσμευτικός για τα κράτη-μέλη, τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. (2010/C 83/02), ο οποίος περιελάμβανε έναν κατάλογο από ανθρώπινα δικαιώματα εμπνευσμένα από διεθνής συνθήκες και ευρωπαϊκά κείμενα.

Με την ισχύ, της Συνθήκης της Λισαβόνας το 2009 ο Χάρτης κατέστη, πλέον, νομικά δεσμευτικός προς τα κράτη-μέλη και αποτελεί έκτοτε πρωτογενές δικαίωμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δύο από τα σημαντικότερα άρθρα του Χάρτη είναι το άρθρο 18 και το άρθρο 19. Στο πρώτο εκ των δύο για πρώτη φορά γίνεται αναφορά σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο δικαίωμα ασύλου, «Το δικαίωμα ασύλου διασφαλίζεται τηρουμένων των κανόνων της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων και σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής οριζόμενες ως «οι Συνθήκες») (Eur-Lex, 2012)) και στο δεύτερο κατοχυρώνεται η αρχή της μη επαναπροώθησης «1. Απαγορεύονται οι ομαδικές απελάσεις 2. Κανείς δεν μπορεί να απομακρυνθεί, να απελαθεί ή να εκδοθεί προς κράτος όπου διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση.»

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

2.2.2. Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου (ΚΕΣΑ)

Το Κ.Ε.Σ.Α. είναι ένα νομοθετικό πλαίσιο που θεσπίστηκε από την Ε.Ε. προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι δευτερογενείς μετακινήσεις των αιτούντων άσυλο, λόγω κατάργησης των εσωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αρχικά, η δημιουργία ενός Κ.Ε.Σ.Α. προβλεπόταν στο άρθρο 78 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) (FRA, 2014, σ.41), οι πρώτοι, όμως, κανόνες, οι κοινές διαδικασίες και οι κοινές ελάχιστες συνθήκες υποδοχής, διατυπώθηκαν στα συμπεράσματα του Τάμπερε, με τις εργασίες για τη δημιουργία του Κ.Ε.Σ.Α. να ξεκινούν όταν τίθεται σε ισχύ η συνθήκη του Άμστερνταμ.

Το Κ.Ε.Σ.Α ολοκληρώθηκε σε δύο φάσεις. Στην 1^η φάση (2000-2005) καθορίστηκαν οι ελάχιστες κοινές απαιτήσεις που έπρεπε τα κράτη-μέλη να τηρούν ως προς τις διαδικασίες ασύλου και οι ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας. Η Ε.Ε. αναγνώρισε, ότι παρόλο τον καθορισμό κοινών κατευθύνσεων, υπήρχαν σημαντικές αποκλίσεις, οι οποίες «...αντίκειντο στην αρχή της παροχής ίσης πρόσβασης στην προστασία της Ε. Ένωσης» (E.A.S.O., 2016, σ. 18). Ως αποτέλεσμα, της ανωτέρω παραδοχής και προκειμένου να ενισχυθεί η αρχή της αλληλεγγύης, η Ε.Ε. μετέβη στη 2^η φάση το Σεπτέμβριο του 2008 με στόχο «...τη δημιουργία ενός κοινού χώρου προστασίας και αλληλεγγύης, βάσει κοινής διαδικασίας ασύλου και ομοιόμορφου καθεστώτος για τα πρόσωπα στα οποία χορηγείται διεθνή προστασία», όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο πρόγραμμα της Στοκχόλμης.

Η 2^η φάση ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2013 με ένα σύνολο κανόνων και οδηγιών να έχουν διαμορφωθεί προκειμένου να οριστούν τα κοινά πρότυπα. Συγκεκριμένα, οι οδηγίες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2014) και οι κανόνες που προβλέπονταν από τις συνθήκες, όπως αυτές τροποποιήθηκαν είναι:

- ⇒ ο Κανονισμός *Eurodac* (2725/2000) & (603/2013),
- ⇒ ο Κανονισμός του Δουβλίνου II & III (343/2003 & 604/2013),
- ⇒ η Οδηγία ελάχιστων προδιαγραφών παροχής προσωρινής προστασίας (2001/55/EK)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

- ⇒ η Οδηγία ελάχιστων προδιαγραφών ανάκλησης καθεστώτος (2005/85/ΕΚ),
- ⇒ η Οδηγία περί Επιστροφής (2008/115/ΕΚ),
- ⇒ η Οδηγία περί Αναγνώρισης (2004/83/ΕΚ) & (2011/95/ΕΕ),
- ⇒ η Οδηγία περί της Ευρωπαϊκής Εντολής Προστασίας (2011/99/ΕΕ),
- ⇒ η Οδηγία για τις Διαδικασίες Ασύλου (2013/32/ΕΕ),
- ⇒ η Οδηγία περί Συνθηκών Υποδοχής (2003/9/ΕΚ) & (2013/33/ΕΕ).

Η άνευ προηγουμένου άφιξη μεταναστών το 2015 παρόλες τις πρωτοβουλίες της Ε.Ε. εξέθρεψε μια σειρά από ελλείψεις στις πολιτικές για το άσυλο, τη μετανάστευση και τα εξωτερικά σύνορα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την παρέκκλιση τους από ορισμένα σημεία του Κανονισμού Δουβλίνου, ο οποίος είχε αποδειχθεί δυσβάσταχτο βάρος (E.A.S.O, 2016 σ.23).

Ο χρόνος ήταν πολύτιμος και η Ε.Ε. έπρεπε να λάβει αυστηρά μέτρα προκειμένου να διαχειριστεί τα προβλήματα που προέκυψαν από τις αυξημένες μεταναστευτικές ροές. Ένα από αυτά τα μέτρα ήταν η ενίσχυση των επιστροφών με το κοινό σχέδιο δράσης για την εφαρμογή της δήλωσης Ε.Ε. – Τουρκίας (European Commission, 2016). Η δήλωση, έθετε από τις 20-3-2016 σε εφαρμογή ένα έκτακτο και προσωρινό μέτρο επιστροφής όλων των παράτυπων μεταναστών από τα ελληνικά νησιά στην Τουρκία.

Το μέτρο αυτό, δέχθηκε πολλές κριτικές αλλά και ερμηνείες σχετικά με την έννοια της «ασφαλούς τρίτης χώρας» (European Parliament, 2017) και αποδείχθηκε κάθε άλλο παρά προσωρινό.

Προκειμένου, η Ε.Ε. να φθάσει στο τελικό επιθυμητό αποτέλεσμα στις 6 Απριλίου του 2016 ανακοινώνει την έναρξη της διαδικασίας για τη μεταρρύθμιση του Κ.Ε.Σ.Α. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016). Στο πλαίσιο αυτό η Ε.Ε. παρουσιάζει την 1^η δέσμη μέτρων και αναθεωρεί και τροποποιεί κανονισμούς (Frontex & Eu-LISA, Κανονισμό Συνόρων Schengen) ενώ την ίδια χρονιά ο οργανισμός της Frontex μετατρέπεται σε Ευρωπαϊκό Γραφείο Συνόρων και Ακτοφυλακής. Τέλος, για την ενίσχυση των εξωτερικών συνόρων υιοθετείτε το 2016 ένα νέο σύστημα

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

εισόδου/εξόδου (Entry/Exit System) (European Parliament, 2018, σ. 4), ώστε να συμβάλλει στην εσωτερική ασφάλεια.

Το μεταναστευτικό ζήτημα αποδείχθηκε μια εξαιρετική δοκιμασία για τη σταθερότητα, την αλληλεγγύη αλλά και την εθνική ασφάλεια της Ε.Ε. Προκειμένου, λοιπόν, η Ε.Ε. να μπορεί να είναι ασφαλής για τους πολίτες της αλλά και δίκαιη με τους πρόσφυγες αποφάσισε τη βελτίωση-αναθεώρηση του Κ.Ε.Σ.Α. λαμβάνοντας υπ' όψιν τη δίκαιη κατανομή βαρών, τη γεωγραφική θέση, τον πληθυσμό, την ανεργία και τα οικονομικά στοιχεία της κάθε χώρας, έχοντας ταυτόχρονα ως πρωταρχικό γνώμονα ένα δικαιότερο εξελισσόμενο σύστημα με βάση την αρχή της αλληλεγγύης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2016) μεταξύ των κρατών-μελών.

Η δίκαιη κατανομή ευθυνών και βαρών (burden-sharing) η οποία αναφέρεται στο άρθρο 80 της Σ.Λ.Ε.Ε. δεν είχε, εφαρμοστεί, με αποτέλεσμα τα κράτη εισόδου να επωμίζονται δυσανάλογα το βάρος που τους αντιστοιχούσε. Η εφαρμογή της, βέβαια, συνεπάγεται την τροποποίηση εκ βάθους του Κανονισμού 604/2013 του Δουβλίνου I-III (Παναγιώτης Κ. Ιωακειμίδης, 2015)

Στις 13 Ιουλίου 2016, εγκρίνεται από την Επιτροπή μια δεύτερη δέσμη μέτρων που αφορούσε σε μια ενοποιημένη διαδικασία επανεγκατάστασης και στη δημιουργία ασφαλών οδών μετακίνησης για τα άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας (European Parliament, 2018, σ. 6)

Στόχος της αναθεώρησης ήταν η επιβολή νέων, γρήγορων και αποτελεσματικών διαδικασιών σε όσους έχουν ανάγκη, αλλά και η εξασφάλιση ισότιμης και δίκαιης μεταχείρισης των αιτούντων (Consilium.Europa.eu, 2017).

Για τη μείωση των δικτύων παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων το 2017 τα κράτη-μέλη συμφώνησαν να ληφθούν μέτρα για τη μείωση των αφίξεων από την οδό της κεντρικής Μεσογείου. Επιπλέον μέτρα, συζητήθηκαν τον Ιούνιο του 2018 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και αφορούσαν (Consilium.Europa.eu, 2018):

- ❖ Στην εντατικοποίηση της συνεργασίας με τη Λιβύη (FRA, 2018, σ. 129) (Διακήρυξη της Μάλτας, 3-2-2017) για την πάταξη των κυκλωμάτων
- ❖ Στη στήριξη της Ιταλίας

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

- ❖ Στην ενίσχυση της Λιβυκής ακτοφυλακής, των συνθηκών εντός των Κέντρων Υποδοχής και των εκούσιων επιστροφών
- ❖ Στη βελτίωση και ενίσχυση των συνεργασιών και σε άλλες χώρες καταγωγής και διέλευσης

Δύο χρόνια μετά, έχουν γίνει σημαντικά βήματα τόσο στην προστασία των εξωτερικών συνόρων, όσο και στον τομέα μετεγκατάστασης αλλά και στη συνεργασία με τρίτες χώρες.

Παρόλο, όμως, που φαίνεται ότι καταβλήθηκαν σημαντικές προσπάθειες για την επίτευξη μιας κοινής συμφωνίας εκ μέρους των Ευρωπαϊών ηγετών εντούτοις από τη στάση ορισμένων κρατών όπως της Δανίας και της Αυστρίας έχουν κατατεθεί προτάσεις (δημιουργία καταυλισμού εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης) οι οποίες σε περίπτωση υιοθέτησής τους, θα μπορούσε να συμπεράνει κανείς, ότι εγείρουν αμφιβολίες για τη σκοπιμότητά τους αλλά και για τη χρηστή εφαρμογή του νομικού πλαισίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά και των προτύπων που έχει θέσει τα προηγούμενα χρόνια η Ε.Ε..

Διαφωνίες, υποβάλλονται κατά καιρούς και από άλλα κράτη-μέλη τόσο για τον διαμοιρασμό (Consilium.Europa.eu, 2018) των αιτούντων όσο και για την ενίσχυση των εξωτερικών συνόρων αλλά και της (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2018) Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Μολονότι οι υπάρχουν διαφωνίες, σημαντικές αποφάσεις έχουν ληφθεί σχετικά με την ίδρυση Οργανισμού Ασύλου της Ε. Ένωσης (European Union Agency for Asylum), ο οποίος όπως και το E.A.S.O. θα παρέχει τεχνική και επιχειρησιακή βοήθεια στα κράτη-μέλη. (European Commission, 2018)

Από όλα τ' ανωτέρω και από την διασταύρωση των πληροφοριών μας (The Expert Council of German Foundations, 2018) φαίνεται ότι οι συνθήκες, όπως διαμορφώθηκαν τα τελευταία χρόνια, επιτάσσουν αποτελεσματικότερα και καλύτερα οργανωμένα συστήματα ασύλου, που ως στόχο θα έχουν να αποτρέψουν τις δευτερογενείς ροές με την εφαρμογή ίδιων διαδικασιών, δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και προϋποθέσεων χορήγησης ασύλου σε όλα τα κράτη-μέλη.

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Κατά την άποψη μας τα βήματα που έχουν γίνει είναι ενθαρρυντικά ωστόσο για την εξεύρεση κοινά αποδεκτών ευρωπαϊκών λύσεων αλλά και για να επιτευχθεί μια ουσιαστική αντιμετώπιση του ζητήματος θα πρέπει να υπάρξουν αλλαγές τόσο στη στάση αρκετών κρατών-μελών για την έννοια της αλληλεγγύης και για τον επιμερισμό ευθυνών όσο και σε θέματα οδηγιών, κανονισμών και των συνθηκών για το άσυλο, (π.χ. Δουβλίνο, επιστροφές μεταναστών, μεταρρύθμιση Κ.Ε.Σ.Α.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΣΥΛΟΥ

3.1 Οι διαδικασίες των κρατών – μελών για το άσυλο

Όπως προκύπτει από τις αναφορές μας στο νομικό και θεσμικό πλαίσιο του προσφυγικού θέματος, κάθε γυναίκα ή άνδρας, ενήλικας ή ανήλικος που εισέρχεται στα σύνορα της Ευρώπης και επιθυμεί την προστασία κράτους-μέλους δικαιούται να υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας και υποχρέωση του κράτους σύμφωνα με την Διακήρυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για το Εδαφικό Άσυλο, είναι να μην εμποδίζει την είσοδο στη χώρα σε όποιον ζητά άσυλο (UNHCR, 2005, σελ. 107).

Οι ελάχιστες προδιαγραφές για τη διαδικασία με την οποία ο αιτών άσυλο γνωστοποιεί στη χώρα ασύλου τα προσωπικά του στοιχεία αποτυπώνεται στην οδηγία της Ε.Ε. και ονομάζεται «καταγραφή» και είναι ελεύθερη και δωρεάν σε όλα τα κράτη-μέλη. Είναι διαδικασία εξατομικευμένη, υπόκειται στην αρχή της εμπιστευτικότητας και του απορρήτου και εξυπηρετεί στο να παρέχουν οι αρχές του κράτους στους πολίτες τρίτων χωρών τη νομική προστασία που απαιτείται. Κατόπιν, σύμφωνα με τα άρθρα 14-15 της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου (E.A.S.O., 2014, σ.113) δίνεται η δυνατότητα προσωπικής συνέντευξης κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες και κανόνες.

Επί του αιτήματος ασύλου η αρμόδια αρχή εκδίδει πρωτοβάθμια απόφαση η οποία, σε πολλές χώρες μπορεί να λαμβάνεται από εξειδικευμένο προσωπικό κατάλληλα καταρτισμένο (επιτροπή ή υπάλληλο) με τη συμμετοχή διερμηνέων δίνοντας στον αιτούντα τη δυνατότητα επανεξέτασης της απόφασης σε δεύτερο βαθμό (προσφυγή) (E.A.S.O., 2014, σ. 116) ή και σε διοικητικό δικαστήριο. Ο αιτών έως και την έκδοση της τελεσίδικης απόφασης έχει δικαίωμα να παραμείνει στη χώρα ασύλου και μόνο σε περίπτωση αρνητικής απόφασης η χώρα που τον φιλοξενεί, έχει δικαίωμα να τον απομακρύνει.

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Η διάρκεια των διαδικασιών από την υποβολή της αίτησης έως και την τελεσίδικη απόφαση, σύμφωνα με την οδηγία 2013/32/ΕΕ, προβλέπεται να ολοκληρωθεί εντός 6 μηνών εκτός εξαιρέσεων, στοχεύοντας έτσι στην εξοικονόμηση πόρων. Όπως προκύπτει από τις πηγές μας δεν μπορούν να εξαχθούν ακριβή συμπεράσματα σχετικά με τα χρονικά όρια ολοκλήρωσης της διαδικασίας ασύλου στα κράτη-μέλη, διότι αυτά διαφοροποιούνται ανάλογα με το κράτος αλλά και τις διαδικασίες (regular, border, Fast-Track, Border Fast-Track, Dublin, Admissibility) που εφαρμόζονται από αυτό. Ενδεικτικά, παραθέτουμε το χρονικό διάστημα που διαρκεί η κανονική διαδικασία (regular procedure) σε ορισμένα κράτη-μέλη τα τελευταία χρόνια:

- ✓ Ελλάδα (A.I.D.A., 2018) πάνω από 6 μήνες με ορισμένες αιτήσεις να βρίσκονται σε αναμονή για πλέον 12 μήνες
- ✓ Ιταλία (A.I.D.A., 2018) η διάρκεια της διαδικασίας ξεπερνά τους 6 με 12 μήνες με το μέσο όρο τα τελευταία χρόνια να φθάνει τις 260 ημέρες.
- ✓ Ισπανία (A.I.D.A., 2018) η διαδικασία μπορεί να διαρκέσει από 3 μήνες έως τρία χρόνια, με τον συνολικό μέσο χρόνο το 2017 να φθάνει τους 14 περίπου μήνες.
- ✓ Γερμανία (A.I.D.A., 2018) ο μέσος όρος επεξεργασίας των αιτήσεων για το έτος 2017 αυξήθηκε σε 10,7 μήνες. Ωστόσο η αρμόδια υπηρεσία ισχυρίζεται ότι για τις αιτήσεις από 1-1-2017 και έκτοτε η διαδικασία διήρκεσε 2,3 μήνες.
- ✓ Σουηδία (A.I.D.A., 2018) ο μέσος όρος αυξήθηκε για το 2017 αγγίζοντας τους 16,5 μήνες
- ✓ Γαλλία (A.I.D.A., 2018) το 2017 αποτυπώθηκε ο μικρότερος μέσος όρος των τελευταίων ετών με την επεξεργασία των αιτήσεων να φθάνει τις 114 ημέρες. Στην πλειοψηφία των αιτήσεων η διαδικασία ολοκληρώνεται στους 6 μήνες.
- ✓ Δανία (The Guardian, 2015) Η κανονική διαδικασία για τους Σύριους και τους Ερυθραίους διαρκεί 3-4 μήνες
- ✓ Ολλανδία (A.I.D.A., 2018) η διαδικασία έχει οριστεί να ολοκληρώνεται σε 8 ημέρες, εντούτοις από τα προηγούμενα χρόνια έχει αυξηθεί ο χρόνος αναμονής σε 20 εβδομάδες

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

- ✓ Αυστρία (A.I.D.A., 2018) τα χρονικά όρια ολοκλήρωσης της διαδικασίας δεν αποσαφηνίζονται επακριβώς οπότε μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η διάρκεια μπορεί να φθάσει από 6,6 έως και 14 μήνες

Πολλές χώρες, προκειμένου να ανταποκριθούν στο μεγάλο όγκο αιτήσεων ασύλου, αλλά και για να είναι συνεπείς με τα χρονικά όρια υιοθέτησαν διαδικασίες ταχύρρυθμες ή επί του παραδεκτού, και ορίστηκαν χρονικά όρια για την προθεσμία κατάθεσης της αίτησης ασύλου. Η Γερμανία και η Γαλλία είναι από τις χώρες που εφαρμόζουν ταχείες διαδικασίες με το χρόνο αναμονής υποβολής της αίτησης ασύλου να έχει μειωθεί σημαντικά. (FRA, 2018)

Τον Ιούλιο του 2016 η Επιτροπή θέλοντας να εξασφαλίσει συντόμευση των διαδικασιών, υιοθέτησε κοινές εγγυήσεις για τους αιτούντες άσυλο και αυστηρότερους κανόνες προκειμένου να μειωθούν ή να αποτραπούν οι καταχρήσεις, να εναρμονιστούν οι κανόνες σχετικοί με τις ασφαλείς τρίτες χώρες και κατόπιν υπέβαλε νομοθετική πρόταση προκειμένου η οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου να αντικατασταθεί με κανονισμό (European Parliament, 2018, σ. 10) προκειμένου η μεταφορά αρμοδιοτήτων από εθνικό επίπεδο να μεταφερθεί σε ευρωπαϊκό.

Η πολυπλοκότητα, όμως, του φαινομένου και ο κατακερματισμός του συστήματος ασύλου, αποκάλυψε μέσα από την εφαρμογή των διαδικασιών και μια έλλειψη αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών-μελών, που ως αντίκτυπο είχε την αναζήτηση «ευνοϊκότερου κράτους υποδοχής» από μέρους των αιτούντων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015, σ. 15).

Η μη σταθερότητα στις διαδικασίες ασύλου, οι αντικειμενικές δυσκολίες αλλά και η διακριτική ευχέρεια των κρατών-μελών κατά τις διαδικασίες ασύλου θεωρούμε ότι είναι επιβλαβείς τόσο για τους αιτούντες άσυλο, γεγονός που έχει επιβεβαιωθεί μέσα από έρευνες για την ψυχική τους υγείας, όσο και για τις ίδιες της κοινωνίες δημιουργώντας ένα περιβάλλον αστάθειας.

Η Υ.Α., από την μεριά της επεσήμανε, επίσης, ότι ένα αποτελεσματικό σύστημα μπορεί να δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης αποτρέποντας καταστάσεις βίας και φαινομένων αντικοινωνικής συμπεριφοράς. (UNHCR, σ. 127)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

3.1.1. Κανονισμός Δουβλίνου

Μέσα στις διαδικασίες ασύλου συμπεριλαμβάνεται και ο Κανονισμός Δουβλίνου 343/2003 στον οποίο αναφερθήκαμε επιγραμματικά στο 2^ο κεφάλαιο. Κατά το σχεδιασμό του, οι εισροές μεταναστών ήταν διαφορετικής φύσεως και κλίμακας, και γι' αυτό κρίθηκε αναγκαία το 2013 η τροποποίησή του ταυτόχρονα με τον κανονισμό Eurodac (603/2013, *Επίσημη Εφημερίδα L 180 της 29.6.2013, σ. 1-30* και 604/2013, *EE L 180 της 29.6.2013, σ. 31-59*).

Ο Κανονισμός Δουβλίνου σκοπό έχει να μειώσει τη διαδοχική μεταφορά των αιτούντων από το ένα κράτος-μέλος στο άλλο έχοντας ως βασική αρχή, ότι δεν μπορούν πολλά κράτη – μέλη¹¹ να είναι υπεύθυνα για την εξέταση της αίτησης ασύλου, αλλά μόνο ένα. Για τη διασφάλιση της αρχής έχει ενσωματωθεί στον Κανονισμό μια δέσμη κριτηρίων, που αναφέρονται σε οικογενειακού λόγους, τίτλους διαμονής ή θεωρήσεων, εισόδου και/ή διαμονής, εξαρτώμενα πρόσωπα και ρήτρες διακριτικής ευχέρειας.

Σύμφωνα με το κανονισμό EK 604/2013, ως υπεύθυνη χώρα εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας είναι η πρώτη χώρα εισόδου, δηλαδή, όσοι εισήλθαν από την Ιταλία, Ισπανία και Ελλάδα είναι υποχρεωμένοι η αίτησή τους να εξεταστεί από την αντίστοιχη υπηρεσία ασύλου.

Ο κανονισμός αποτρέπει, επίσης, την καταχρηστική υποβολή αιτήσεων ασύλου από το ίδιο πρόσωπο σε διαφορετικά κράτη-μέλη με μοναδικό σκοπό την παράταση της διαμονής του, στο χώρο της Ε.Ε. (E.A.S.O., 2017)

Παρόλο, που τα κράτη-μέλη έχουν δεσμευθεί από τον κανονισμό για τις στατιστικές μετανάστευσης, αυτές δε δημοσιεύονται εγκαίρως από όλες τις χώρες. Η Ελλάδα δημοσιεύει μηνιαία στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού Δουβλίνου, καθώς επίσης η Κροατία, η Αυστρία και η Γερμανία (A.I.D.A., 2017)

¹¹ Συμβαλλόμενα κράτη-μέλη: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Νορβηγία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχική Δημοκρατία και Φινλανδία

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Όπως φαίνεται και από τα στατιστικά¹², η Γερμανία για όλα τα έτη από 2013 έως και το 2017 παραμένει ο κύριος φορέας εκμετάλλευσης της διαδικασίας του Κανονισμού Δουβλίνου στα εξερχόμενα αιτήματα. Το 1^ο εξάμηνο του 2017 η Ιταλία ήταν ο κύριος αποδέκτης των εξερχόμενων αιτημάτων της Γερμανίας, ενώ η Γερμανία με τη σειρά της ήταν ο κύριος αποδέκτης εισερχόμενων αιτημάτων που προέρχονταν από τη Γαλλία, την Ελλάδα και τις Κάτω Χώρες (AIDA, 2017).

Το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, μια άτυπη συμφωνία για μείωση των αποδοχών από τη Γερμανία, στα εισερχόμενα αιτήματα της Ελλάδας, έρχεται να επιβραδύνει το ρυθμό των οικογενειακών επανενώσεων. Το όριο που τέθηκε ανέρχονταν σε 70 άτομα/μήνα (RSA, 2017) γεγονός που σήμαινε αύξηση του χρόνου αναμονής από την καταγραφή 13-16 μήνες.

Την ίδια χρονιά επίσης, συνεχίστηκαν και τα αυστηρά μέτρα που υπεβλήθησαν από τη Γερμανία και τη Σουηδία για τις οικογενειακές επανενώσεις στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας (FRA, 2018, σ. 131)

Κατά την έρευνά μας προέκυψε, ότι αναλυτικά στοιχεία που να αφορούν την υπηκοότητα των εξερχόμενων αιτημάτων, δεν υπάρχουν συγκεντρωτικά. Τα μόνα στοιχεία που εντοπίσαμε, αναφέρονται στο έτος 2017 από το E.A.S.O. και αφορούν στους αριθμούς των αποφάσεων που έχουν ληφθεί σε αιτήματα του κανονισμού Δουβλίνου και στα ποσοστά αποδοχών των χωρών εταίρων ανά ιθαγένεια για τις 20 πρώτες υπηκοότητες.

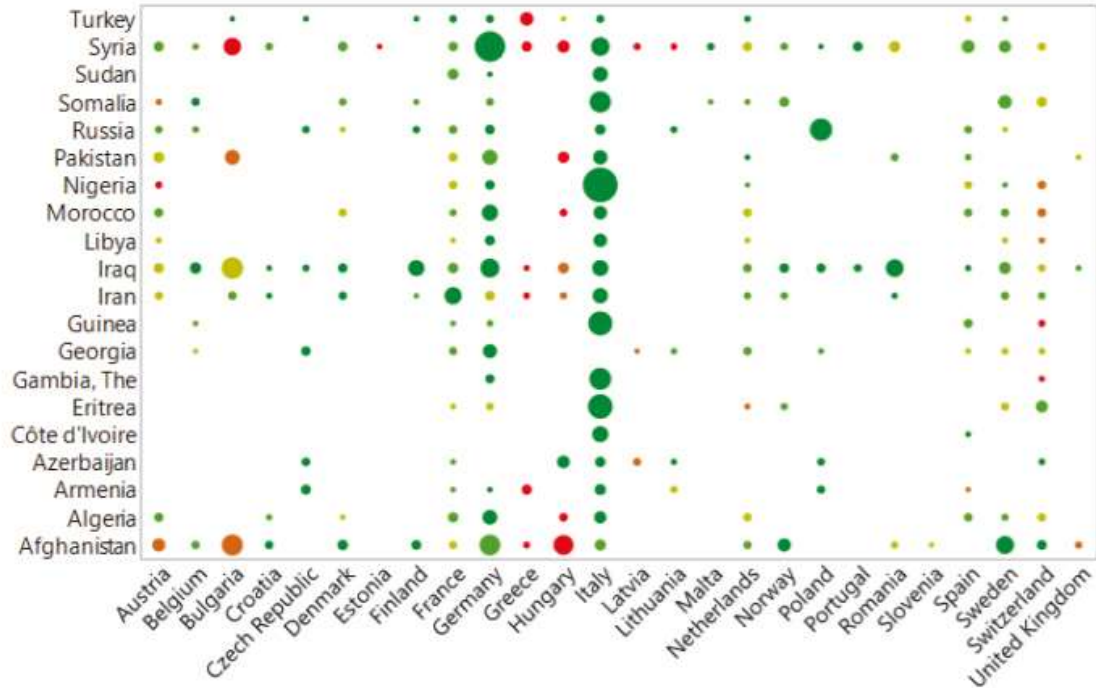
¹² Τα στατιστικά στοιχεία, που παραθέτουμε, έχουν αντληθεί από την Eurostat σε ετήσια βάση και αφορούν τα εξερχόμενα και τα εισερχόμενα αιτήματα που υποβάλλονται ή αντίστοιχα αποστέλλονται σε όλες τις χώρες σύμφωνα με τα οικογενειακά κριτήρια (άρθρα 8, 9 10,11), την πρόσφατη κατοχή θεώρησης ή άδειας διαμονής σε χώρα της ΕΕ (άρθρα 12.1, 12.2, 12.3, 12.4 και 14), το γεγονός ότι ο αιτών εισήλθε στην Ευρωπαϊκή Ένωση παράνομα ή νόμιμα (άρθρα 13.1, 13.2, 18) ή για ανθρωπιστικούς λόγους (άρθρο 17.2). (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3A23010503_1)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Διάγραμμα 3.1

Αποδοχές Δουβλίνου ανά κράτος-μέλος και υπηκοότητα

Numbers of decisions reached in response to Dublin requests (size of circle) and acceptance rates (green = high, red = low), by partner country and top 20 citizenships

Το μέγεθος της φυσαλίδας αντιστοιχεί στον συνολικό αριθμό των αποφάσεων

Πράσινο: υψηλό ποσοστό, κόκκινο: χαμηλό ποσοστό

Πηγή: European Asylum Support Office, 2018

Η έντονη καθυστέρηση στις οικογενειακές επανενώσεις που παρατηρήθηκε στις αρχές του 2018, αλλά και οι αυστηροί κανόνες που τέθηκαν από τα κράτη-μέλη, όπως προκύπτει από την έρευνά μας ανάγκασαν τους αιτούντες άσυλο να επιλέξουν μη νόμιμες διαδρομές. Η ανωτέρω διαπίστωση, αποτυπώθηκε και από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο θεώρησε ότι τα κράτη προκειμένου να κάνουν δεκτές τις οικογενειακές επανενώσεις, έχουν δυσανάλογες απαιτήσεις, χωρίς να λαμβάνουν υπ' όψιν τους τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι αιτούντες όταν έφυγαν από τη χώρα καταγωγής τους (ELENA, 2016, σ. 39). Σημειώνουμε, ότι βάσει της οδηγίας τα κράτη-μέλη θα πρέπει να αποφασίσουν επί των αιτήσεων εντός 6 μηνών (E.A.S.O, 2014, σ.124).

Η Γερμανία, με τις χώρες του νότου και κυρίως με την Ελλάδα, είχε παγώσει τις οικογενειακές επανενώσεις. Τον Αύγουστο του 2018 ολοκληρώθηκαν οι

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της «Διοικητικής Διευθέτησης (Administrative Arrangement)» (Immigration.gr, 2018) μεταξύ Γερμανίας-Ελλάδας για την ενεργοποίηση περίπου 2.000 οικογενειακών επανενώσεων στο πλαίσιο του Κανονισμού Δουβλίνου που προβλέπει μεταφορά 600 ατόμων μηνιαίως έως τον Δεκέμβριο του 2018.

Τα κράτη-μέλη θα πρέπει να αποφεύγουν πρακτικές καταπάτησης του δικαιώματος οικογενειακής ενότητας. Αντιθέτως, θα πρέπει να εφαρμοστεί μια πιο προσιτή πολιτική στις οικογενειακές επανενώσεις, διότι από μελέτες έχει αποδειχθεί, ότι αυτό βοηθάει στην καλύτερη ενσωμάτωση των αιτούντων στις χώρες ασύλου (ELENA, σ. 40).

3.1.2 Πρόγραμμα Μετεγκατάστασης (Relocation)

Το 2015 αποφασίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ενεργοποίηση ενός μηχανισμού προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των τεράστιων προσφυγικών ροών (ΣΛΕΕ, άρθρο 78, παρ. 3) (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 9/2015).

Η απόφαση βασίστηκε στην αρχή της αλληλεγγύης και του επιμερισμού ευθύνης ανάμεσα στα κράτη-μέλη αποτελώντας μια μορφή ισότιμης κατανομής βαρών προκειμένου να ανακουφιστούν και να αποσυμφορηθεί η κατάσταση στις χώρες που ήταν περισσότερο επιβαρυνμένες από τις προσφυγικές ροές. (UNHCR, 2005, σ. 144)

Η πρόταση αφορούσε αρχικά την αναδιανομή περίπου 40.000 ατόμων μέσα σε διάστημα 2 ετών από την Ιταλία και την Ελλάδα και αργότερα τη μετεγκατάσταση 120.000 ατόμων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015) από Ιταλία (15.600), Ελλάδα (50.400) και Ουγγαρία (54.000).

Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το Εθνικό πρόγραμμα του Ταμείου Ασύλου Μετανάστευσης και Ένταξης 2014-2020 σε ποσοστό 100% και για την εκπόνησή του χορηγήθηκε ειδική χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό της Ε. Ένωσης με επιπλέον ποσό 50 εκατομμυρίων ευρώ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015, σ. 6).

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Βασικός εταίρος του προγράμματος ήταν ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης σύμφωνα με τις αποφάσεις 1523/2015 και 1601/2015 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Το κάθε κράτος-μέλος προορισμού για την αποδοχή του ενδιαφερόμενου λάμβανε το ποσό των 6.000, ενώ οι τρεις χώρες λάμβαναν το ποσό των 500 € για κάθε ενδιαφερόμενο που πληρούσε τα κριτήρια προς μετεγκατάσταση.

Επιλέξιμες υπηκοότητες ήταν, όσες είχαν μέσο ποσοστό αναγνώρισης σε Ευρωπαϊκό επίπεδο άνω του 75% (στο πρόγραμμα συμμετείχαν υπήκοοι της Συρίας, της Ερυθραίας, του Ιράκ, της Κεντρικής Αφρικανικής Δημοκρατίας, του Μπουρουντί και της Υεμένης, ενώ εξαιρέθηκαν οι Αφغانοί), και ένα εκ των κριτηρίων ήταν η είσοδος τους στις χώρες υποδοχής μετά τις 16-9-2015 και έως τις 20-03-2016 δηλαδή οποίοι είχαν εισέλθει στα εξωτερικά σύνορα της Ευρώπης πριν την συμφωνία Ελλάδας – Τουρκίας (Ι.Ο.Μ., 2018).

Οι αναλογίες που διατηρήθηκαν αφορούσαν στο 40% των αιτήσεων που υποβλήθηκαν τους τελευταίους 6 μήνες και η μετεγκατάσταση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με υποχρεωτική κλίδα κατανομής (ποσοτικά κριτήρια: ποσοστό ανεργίας (10%), ΑΕΠ (40%), μέγεθος πληθυσμού (40%), μέσος αριθμός αιτήσεων ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους για την περίοδο 2010-2014 (10%). Συγκεκριμένα, οι υπολογισμοί της κλίδας όπως αυτοί αποτυπώνονται στην ανακοίνωση της Ε.Ε. COM (2015) 240 final:

Πίνακας 3. 1

Κλίδα κατανομής ανά κράτος-μέλος

Κράτη -μέλη	Κλίδα	Κράτη -μέλη	Κλίδα
Βέλγιο	2,91 %	Βουλγαρία	1,25%
Κροατία	1,73 %	Κύπρος	0,39%
Τσεχική Δημοκρατία	2,98 %	Εσθονία	1,76%
Φινλανδία	1,72 %	Γαλλία	14,17%
Γερμανία	18,42%	Ελλάδα	1,90%
Ουγγαρία	1,79%	Ιταλία	11,84%
Λετονία	1,21%	Λιθουανία	1,16%
Λουξεμβούργο	0,85%	Μάλτα	0,69%
Κάτω Χώρες	4,35%	Πολωνία	5,64%
Πορτογαλία	3,89%	Ρουμανία	3,75%
Σλοβακία	1,78%	Σλοβενία	1,15%
Ισπανία	9,10%	Σουηδία	2,92%

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Αυστρία	2,62%		
---------	-------	--	--

Παρακάτω, εμφανίζονται τα στοιχεία του προγράμματος (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015):

Πίνακας 3. 2

Θέσεις μετεγκατάστασης ανά κράτος-μέλος

	<i>Ιταλία</i>	<i>Ελλάδα</i>	<i>Ουγγαρία</i>	ΣΥΝΟΛΟ
Αυστρία	473	1529	1638	3640
Βέλγιο	593	1917	2054	4564
Βουλγαρία	208	672	720	1600
Κροατία	138	447	479	1064
Κύπρος	36	115	123	274
Τσεχική Δημοκρατία	387	1251	1340	2978
Εσθονία	48	157	168	373
Φινλανδία	312	1007	1079	2398
Γαλλία	3124	10093	10814	24031
Γερμανία	4088	13206	14149	31443
Λετονία	68	221	237	526
Λιθουανία	101	328	351	780
Λουξεμβούργο	57	185	198	440
Μάλτα	17	56	60	133
Κάτω Χώρες	938	3030	3246	7214
Πολωνία	1207	3901	4179	9287
Πορτογαλία	400	1291	1383	3074
Ρουμανία	604	1951	2091	4646
Σλοβακία	195	631	676	1502
Σλοβενία	82	265	284	631
Ισπανία	1941	6271	6719	14931
Σουηδία	581	1877	2011	4469
ΣΥΝΟΛΟ	15600	50400	54000	120000

Βασικό μειονέκτημα για τους αιτούντες, οι οποίοι συμμετείχαν στο πρόγραμμα, ήταν ότι δεν είχαν δικαίωμα να επιλέξουν οι ίδιοι τη χώρα μετεγκατάστασης (Social Policy.gr, 2017), γι' αυτό σε περιπτώσεις όπου, ήδη, ένα μέλος της οικογένειας (ανήλικο τέκνο ή σύζυγος) βρισκόταν στο κράτος-μέλος προορισμού τα υπόλοιπα μέλη μετεγκαταστάθηκαν μέσω του Κανονισμού Δουβλίνου στο ίδιο κράτος-μέλος για τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας (E.A.S.O, 2014, σ. 153).

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Με την τυπική λήξη του προγράμματος στις 26 Σεπτεμβρίου του 2017 πολλοί πρόσφυγες μεταφέρθηκαν από την Ελλάδα και την Ιταλία σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες με κυριότερες τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ολλανδία, τη Σουηδία, τη Φινλανδία, την Πορτογαλία και την Ισπανία (Υπηρεσία Ασύλου, 2018). Συνολικά από την Ελλάδα μετεγκαταστάθηκαν 24.911 άτομα (Υπηρεσία Ασύλου, 2018). Τα αποτελέσματα του προγράμματος συνολικά ήταν η μετεγκατάσταση στη Γερμανία 10.797 αιτούντων, στη Γαλλία 4.950 αιτούντων, στην Ολλανδία 2.763, στη Σουηδία 3.048 και στη Φινλανδία 1.981 αιτούντων. Με την Ουγγαρία και τη Πολωνία παρά την αρχική τους δέσμευση, να μην συμμετέχουν και τη Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία λόγω δυνατότητας εξαίρεσης να μην έχουν συμπεριληφθεί (Ι.Ο.Μ., 2018).

Από τα ανωτέρω διαπιστώνεται, ότι ο μηχανισμός ικανοποίησε εν μέρει τους στόχους που είχαν αρχικά τεθεί, με μόνο 34.563 αιτούντες άσυλο να έχουν μετεγκατασταθεί και με πολλές καθυστερήσεις στην εφαρμογή του τόσο από πλευράς επιλέξιμων υπηκοοτήτων όσο και λόγω των αργών ρυθμών υλοποίησής του. Παρ' όλες όμως τις δυσκολίες, βοήθησε σημαντικά στην ανακούφιση των δύο χωρών εισόδου και αποδέχθηκε σημαντική «χειρονομία» αλληλεγγύης.

Πολλοί οργανισμοί, όπως ο Δ.Ο.Μ. (Ι.Ο.Μ., 2017), το Γραφείο της UNHCR μέσω του Διευθυντή Πασκάλε Μορέ (Moreau) (UNHCR, 2017) αλλά και μέσα από μελέτες που διεξήχθησαν (European Parliament, 2017) τόνισαν ότι το πρόγραμμα «...έχει αποδειχθεί ζωτικής σημασίας» και θα πρέπει να συνεχιστεί πέρα της 26ης Σεπτεμβρίου 2017 με αρκετές βελτιώσεις.

Την ίδια άποψη φαίνεται να υιοθετεί και η Ε.Ε., αφού στα επόμενα βήματά της είναι η δημιουργία ενός νέου προγράμματος μετεγκατάστασης έως τον Οκτώβριο του 2019 (European Commission, 2017) για τουλάχιστον 50.000 άτομα, δίνοντας έμφαση στις ευάλωτες κατηγορίες από τη Βόρεια Αφρική και το Κέρασ της Αφρικής (ednHUB, 2017).

Η μελέτη μας πάνω στις διαδικασίες ασύλου, των κανονισμών αλλά και των μηχανισμών που υλοποιούνται μέσα από αυτές επιβεβαιώνει εν μέρει ότι προκειμένου να επιτευχθεί η υλοποίηση ενός Κ.Ε.Σ.Α. απαιτούνται εξειδικευμένες

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

ολοκληρωμένες λύσεις με συλλογική συμμετοχή των κρατών-μελών. Θεωρούμε ότι τα μέχρι τώρα στοιχεία έχουν δείξει ότι μηχανισμοί όπως του relocation θα πρέπει να επαναληφθούν με μικρές τροποποιήσεις όπως, η άρση των περιορισμών στις υπηκοότητες, ο σεβασμός στις προτιμήσεις των αιτούντων. Αρωγοί σ' αυτήν τη προσπάθεια θα πρέπει να είναι τόσο η Υ.Α. όσο και το νυν Ε.Α.Σ.Ο. θέτοντας τις κατευθυντήριες γραμμές αλλά και αυστηρότερα μέτρα και συστήματα ελέγχου προς τα κράτη-μέλη.

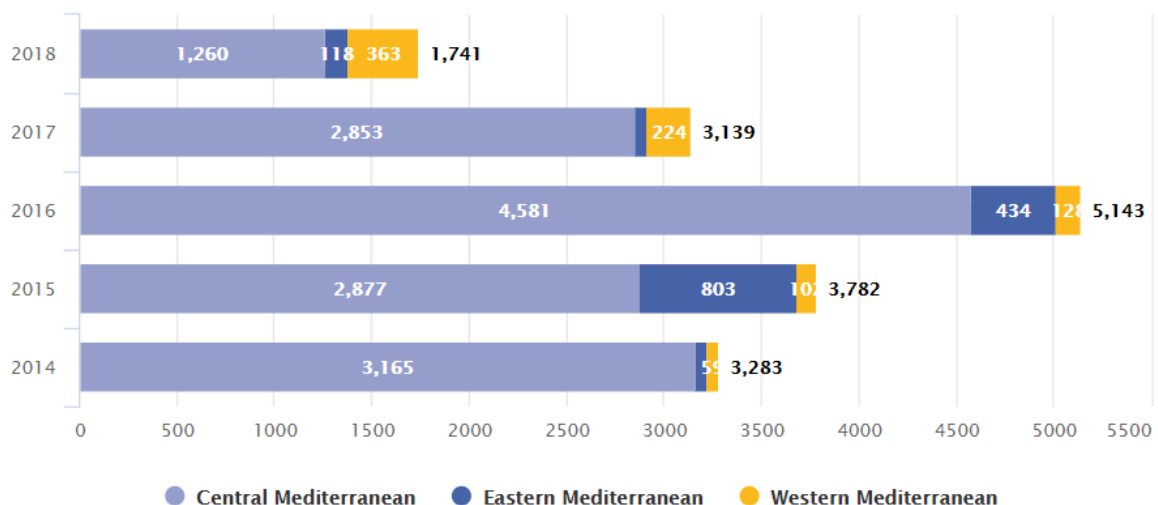
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

4.1 Οι μεταναστευτικές ροές μέσω της Μεσογείου

Στο προηγούμενο κεφάλαιο είδαμε ότι χιλιάδες αιτούντες άσυλο μεταφέρθηκαν με ασφαλή τρόπο σε κράτη-μέλη είτε μέσω του Κανονισμού Δουβλίνου είτε μέσω του μηχανισμού Μετεγκατάστασης. Στο παρόν κεφάλαιο θα δούμε ότι τόσο οι πρόσφυγες όσο και οι μετανάστες τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιούν τις οδούς της Μεσογείου προκειμένου να εισέλθουν παράτυπα στην Ευρώπη. Το 2017 οι παράτυπες αφίξεις μέσω θάλασσας μειώθηκαν σε σχέση με το 2016 (FRA, 2018, σ. 127), ωστόσο πάρα πολλοί άνθρωποι έχασαν την ζωή τους, με το νομικό πλαίσιο στο ζήτημα των διασώσεων να παραμένει μετέωρο (UNHCR, 2005, σελ. 108), καθιστώντας τη Μεσόγειο ως τη διαδρομή με τους περισσότερους θανάτους, σύμφωνα και με την 1^η παγκόσμια μελέτη για την παράνομη διακίνηση ανθρώπων («*Global Study on Smuggling of Migrants*») UNODC, 2018, σ.39).

Διάγραμμα 4. 1

Θάνατοι ανά διαδρομή της Μεσογείου

Πηγή: Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης
<https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>, 2018

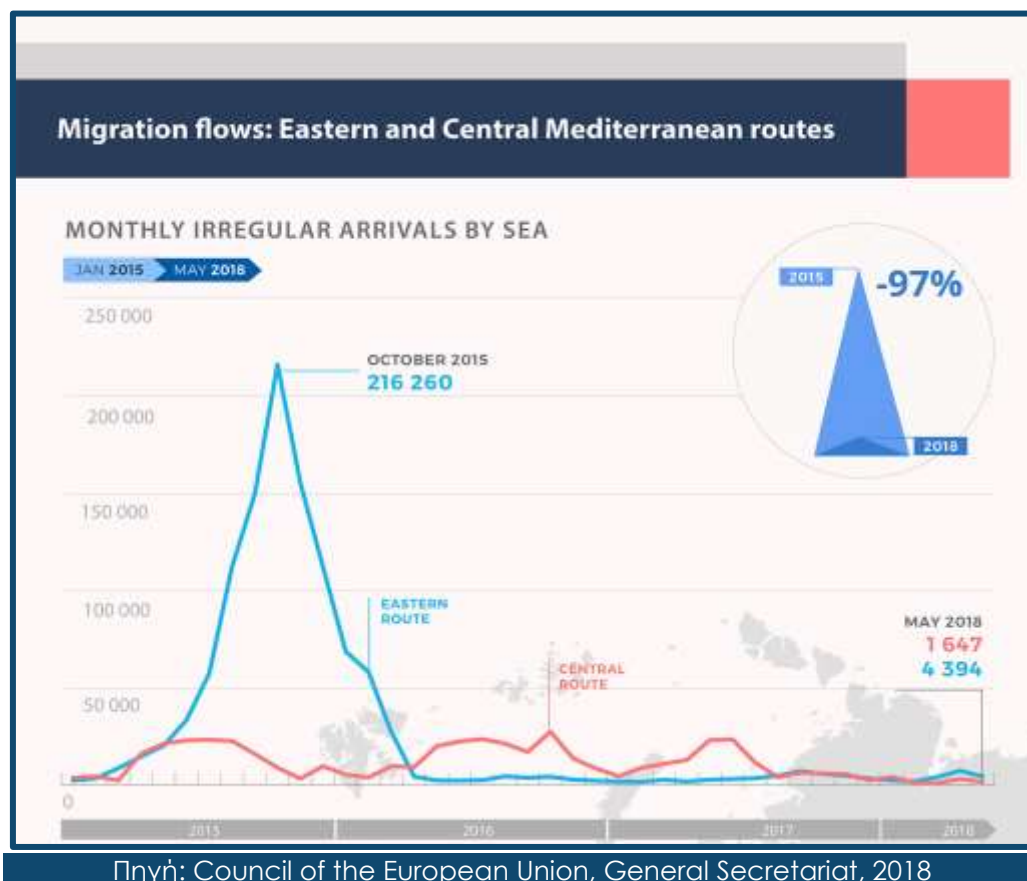
Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Η Κεντρική Μεσόγειος σύμφωνα και με το κάτωθι γράφημα όπου αποτυπώνονται οι ροές στις οδούς της Μεσογείου, διαπιστώνουμε, ότι τα τελευταία χρόνια είναι η «πλέον χρησιμοποιημένη οδός» (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 8/2018) σε αντίθεση με την οδό της Ανατολικής Μεσογείου, η οποία ήταν έως τη συμφωνία Ε.Ε. – Τουρκίας το 2015 η πιο διαδεδομένη διαδρομή και τα τελευταία χρόνια παρουσίασε μείωση της τάξεως του 77%. Αντίθετα, μεγάλη αύξηση στις αφίξεις υπηκόων Maghreb παρατηρήθηκε το 2^ο εξάμηνο του 2017 στην οδό της Δυτικής Μεσογείου (European Parliament, 5/2018).

Διάγραμμα 4. 2

Μεταναστευτικά ρεύματα, από τον Μάιο του 2015 έως τον Μάιο 2018

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, προκειμένου, οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να περιορίσουν και άλλο τις μεταναστευτικές ροές από τη βόρεια Αφρική, πέραν των όσων συμφωνήθηκαν στην Μάλτα το 2017 (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2017), ζήτησαν την ενίσχυση της συνεργασίας με τις χώρες καταγωγής, την ενίσχυση με

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

την ακτοφυλακή της Λιβύης, την πρόσθετη στήριξη της Ιταλίας και την αύξηση των προσπαθειών για αναχαίτιση των παράνομων διακινητών.

4.2 Οι χώρες και οι συνθήκες υποδοχής

Σύμφωνα με το δίκαιο της Ε.Ε. όταν οι αιτούντες άσυλο εισέλθουν στην επικράτεια της πρώτης χώρας υποδοχής, έχουν δικαίωμα να λάβουν τη μεταχείριση που απορρέει από τα διεθνή νομοθετικά κείμενα αλλά και από την «Οδηγία περί Συνθηκών Υποδοχής» της Ε.Ε.. Μετά το δύσκολο ταξίδι τους εξασθενημένοι σωματικά και ψυχολογικά και έχοντας πιθανά ελάχιστους οικονομικούς και υλικούς πόρους στην κατοχή τους θα πρέπει να εξασφαλίσουν για την επιβίωσή τους τα βασικά είδη διαβίωσης, όπως τροφή, στέγη, ένδυση, αλλά και ιατρική περίθαλψη.

Οι συνθήκες υποδοχής μπορεί να διαφέρουν από χώρα σε χώρα, αφού θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν οι οικονομικοί και κοινωνικοί παράγοντες, αλλά και το νομικό καθεστώς της εκάστοτε χώρας.

Σε πολλά κράτη οι συνθήκες υποδοχής έχουν εξομαλυνθεί, πολλά κέντρα κράτησης έχουν κλείσει και οι αιτούντες έχουν μεταφερθεί μέσω προγραμμάτων με τη βοήθεια των υπηρεσιών του κράτους, της Ύπατης Αρμοστείας και των Μ.Κ.Ο. σε δομές φιλοξενίας ή διαμερίσματα. Σε άλλα πάλι κράτη, όπως η Ελλάδα, η Γαλλία και η Ιταλία, ενώ έχουν γίνει αρκετά βήματα βελτίωσης οι δομές και τα hotspots συνεχίζουν να είναι υπερπλήρεις, σημειώνοντας σοβαρές ελλείψεις σε θέματα υγιεινής και ιατρικών υπηρεσιών εκθέτοντας σε καταστάσεις σωματικής και πνευματικής βίας τους φιλοξενούμενους.

Σημαντικό, στην παροχή στέγης είναι να διατίθεται με τρόπο τέτοιο, ώστε να αποτρέπεται η δημιουργία «γκέτο», δηλαδή, κοινωνικών περιθωριοποιημένων ομάδων. Στην περίπτωση, της Ελλάδας, συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο, αφού οι συνθήκες υποδοχής κυρίως στα νησιά του Αιγαίου είναι προβληματικές και οι εγκαταστάσεις ακατάλληλες (G.C.R, 2016). Η τοποθέτηση των αιτούντων άσυλο, κυρίως παιδιών σε τέτοιου είδους δομές δεν εξυπηρετεί καθόλου τη ψυχική και σωματική τους υγεία.

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Βρισκόμενοι σε ένα άγνωστο περιβάλλον ξένο προς τις παραδοσιακές δομές των χωρών καταγωγής, μεγαλύτερο κίνδυνο, διατρέχουν κυρίως οι γυναίκες και τα ανήλικα παιδιά (θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, εμπόριο οργάνων, αναγκαστική στρατολόγηση). Σ' αυτές τις ομάδες αλλά και στις λοιπές ευάλωτες ομάδες (άτομα με ειδικές ανάγκες, υπερήλικες) θα πρέπει να δίδεται προτεραιότητα, ώστε οι παροχές που τους παρέχονται να διασφαλίζουν την ασφάλειά τους. Ιδίως για τα παιδιά όλες οι ενέργειες θα πρέπει να πραγματοποιούνται με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους, προσομοιάζοντας σε συνθήκες μιας φυσιολογικής ζωής με δικαίωμα στην ψυχαγωγία, την εκπαίδευση, το παιχνίδι (UNHCR, 2005, σελ. 111).

Η χώρα ασύλου, εκτός των ανωτέρω δεσμεύσεων, θα πρέπει να μεριμνάει και για την προστασία των αιτούντων άσυλο από εκδηλώσεις ρατσισμού ή ξενοφοβίας. Προς όφελος της χώρας υποδοχής και της αυτοδυναμίας των αιτούντων είναι η πρόσβαση τους στην αγορά εργασίας και στην εκπαίδευση. Η δυνατότητα αυτή τους δίνει την ευκαιρία να επιλέξουν είτε τον εθελοντικό επαναπατρισμό, είτε τη μετεγκατάσταση, είτε την ένταξή τους στη χώρα ασύλου. Σημαντικό, επίσης, στοιχείο της αυτοδυναμίας των αιτούντων είναι η ελεύθερη κυκλοφορία τους στη χώρα ασύλου, εκτός και εάν αυτό απαγορεύεται για άλλους λόγους όπως δημόσιας τάξης ή ασφάλειας της χώρας. Πολλά, κράτη, όπως η Ελλάδα, προσπαθούν να περιορίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία (E.A.S.O., 2014, σ.171) των αιτούντων και είτε διατάσσουν την κράτησή τους ή τους επιβάλλουν περιοριστικά μέτρα παραμονής (Ν. 4550/22-5-2018 ΦΕΚ Α'91 άρθρο 7)¹³ σε ένα συγκεκριμένο χώρο έως την έκδοση της τελεσίδικης απόφασης. Ένα τρίτο σημαντικό στοιχείο για την αυτοδυναμία των αιτούντων, κυρίως για τα παιδιά, αποτελεί η οικογενειακή ενότητα και οι οικογενειακές επανενώσεις με τα λοιπά μέλη της οικογένειας.

Μέχρι τώρα αναφερθήκαμε στις υποχρεώσεις των κρατών, χωρίς αυτό βέβαια να σημαίνει, ότι δεν έχουν και οι αιτούντες άσυλο υποχρεώσεις. Η σχέση που

¹³ Νόμος 4540/2018 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία» (ΦΕΚ Α'91/22-5-2018)

Οι διαδικασίες άσυλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

δημιουργείται δεν είναι μονομερής. Οφείλουν και οι αιτούντες να σέβονται τους νόμους της χώρας που τους φιλοξενεί, να τηρούν τους κανονισμούς και να συμμορφώνονται μ' αυτούς. Οφείλουν, να σέβονται και να αναγνωρίζουν τις προσπάθειες που καταβάλλονται και από τη μεριά των κρατών-μελών της πρώτης γραμμής, αλλά και το οικονομικό και κοινωνικό κόστος με το οποίο είναι επιφορτισμένες.

Η ανάλυση πρόσφατης έκθεσης (Science Advances, 2018) επέδειξε ότι οι αιτούντες άσυλο δεν θα πρέπει να θεωρούνται βάρος για τις χώρες με ισχυρές οικονομίες αλλά αντίθετα η σταθερή παραμονή των αιτούντων στις χώρες επιλογής/προορισμού τους αποτελεί γι' αυτές μια οικονομική ευκαιρία.

Κατά την δική μας άποψη αλλά και από την εμπειρία των τελευταίων ετών, θεωρούμε ότι όσο πιο ομαλή και με ταχύς ρυθμούς ενσωματώνονται οι αιτούντες άσυλο στις κοινωνίες των χωρών υποδοχής τόσο πιο μεγάλο θα είναι το οικονομικό όφελος των χωρών αλλά και κατ' επέκταση των ίδιων των αιτούντων.

4.3 Η κοινωνική ενσωμάτωση & ένταξη των αιτούντων άσυλο στην ευρωπαϊκή κοινωνία

Δύο από τους πιο σημαντικούς όρους της κοινωνιολογικής επιστήμης είναι η «ενσωμάτωση» και η «ένταξη» (Υπουργείο Εσωτερικών, 2013, σ. 17)

Ο όρος «κοινωνική ενσωμάτωση»¹⁴ (social integration) είναι η διαδικασία, κατά την οποία οι νεοεισερχόμενοι ή οι μειονότητες ενσωματώνονται στην κοινωνική δομή της χώρας που τους φιλοξενεί (Wikipedia, 2018).

Η ενσωμάτωση των προσφύγων αλλά και των αιτούντων άσυλο παραμένει πρόκληση για την ευρωπαϊκή κοινωνία και αποτελεί αρμοδιότητα του εκάστοτε κράτους – μέλους, καθιστώντας την Ε.Ε. σημαντικό ρυθμιστή μέσω των κινήτρων και της στήριξης που παρέχει στις χώρες φιλοξενίας (Lawspot, 2018).

Δεδομένου, ότι η μεταναστευτική κρίση αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο, η διαδικασία της κοινωνικής ενσωμάτωσης έχει γίνει αντικείμενο μελέτης που

¹⁴ «Social integration is the process during which newcomers or minorities are incorporated into social structure of the host society» (Alba, Richard; Nee, Victor, (1997)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

απαίτησε οικονομική παρέμβαση και τεχνογνωσία σε παγκόσμιο επίπεδο. Καθοριστικής σημασίας ήταν η συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ των κρατών, των κυβερνητικών, μη κυβερνητικών οργανώσεων και της UNHCR.

Οι τοπικές κοινωνίες και οι ιδιαιτερότητες που επικρατούν σε τοπικό επίπεδο λόγω των ιστορικών, πολιτισμικών, εθνοτικών και θρησκευτικών στοιχείων, πέρα του εθνικού πλαισίου αναφοράς, αποτελούν πρόκληση για την κοινωνική ενσωμάτωση των αιτούντων άσυλο, αφού εάν εξαιρεθούν τα πολύ μικρά παιδιά, οι αιτούντες άσυλο, είναι άτομα, ήδη, κοινωνικοποιημένα φέροντας τα χαρακτηριστικά της χώρας καταγωγής τους, γεγονός που σημαίνει ότι για να ενταχθούν μέσα σε μια άλλη κοινωνία θα πρέπει να αποβάλλουν μέρος των συνηθειών τους, αλλά και των αξιών της χώρας καταγωγής τους και να υιοθετήσουν τις αξίες της χώρας φιλοξενίας. (Υπουργείο Εσωτερικών, 2013, σ. 18). Για να γίνει αυτό τα νεοεισερχόμενα μέλη θα πρέπει να διακατέχονται από θετική στάση απέναντι στην κοινωνία της χώρας υποδοχής. Οι μακροχρόνιες, όμως, διαδικασίες ασύλου και το πρόβλημα αδράνειας που δημιουργείται στις χώρες υποδοχής, καθώς και οι διαφορετικές παροχές και κανόνες (UNHCR, 2005), που ισχύουν στα κράτη-μέλη αποτελούν αρνητικούς παράγοντες της ενσωμάτωσης των προσφύγων στις κοινωνίες. Τα στοιχεία που αποδεικνύουν την ανωτέρω παραδοχή μας είναι ελάχιστα, ωστόσο σε επιστημονικό άρθρο (Science Advances, 2016) επισημαίνεται ότι η μακροχρόνια διαδικασία ασύλου μειώνουν τα ποσοστά απασχόλησης των προσφύγων και τους αποθαρρύνουν ψυχολογικά.

Εάν προσθέσουμε στα ανωτέρω, την αρνητική επιρροή των μέσων μαζικής ενημέρωσης σχετικά με τις στρατηγικές-πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το κλίμα άρνησης από πολλούς ευρωπαίους πολίτες, αλλά και από κάποιες κυβερνήσεις (Διεθνής Αμνηστία, 2018) να δεχθούν τη διαφορετικότητα αντιλαμβανόμεστε με πόσους πολλούς και διαφορετικούς τρόπους υπονομεύεται η ισότιμη συμμετοχή (FRA, 2018, σ. 77) των προσφύγων στην κοινωνία, αλλά και η τεράστια δυσκολία που συναντά ως σύστημα η Ευρωπαϊκή Ένωση. Τις ανωτέρω διαπιστώσεις περί ανεπάρκειας των νόμων και των πολιτικών (Fra, 8/2018)· έρχονται να επιβεβαιώσουν τα πρόσφατα γεγονότα τον Αύγουστο του

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

2018 στη Γερμανία με τις επιθέσεις κατά των αιτούντων άσυλο, τις επιθέσεις κατά των «ξένων» στη Σαξονία, αλλά και η ανάρμοστη συμπεριφορά αστυνομικών κατά αλλοδαπών, στο Παλέρμο της Ιταλίας, όπως και η καταπάτηση των δικαιωμάτων σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη.

Σ' όλα τα ανωτέρω δεν θα πρέπει να μείνει αμέτοχος ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης αφού οι πολιτικές ένταξης των προσφύγων λαμβάνουν χώρα σε εθνικό αλλά και σε τοπικό επίπεδο.

Όπως αποδεικνύεται από έρευνες (ΕΛΙΑΜΕΠ, 2016) η τοπική αυτοδιοίκηση φέρει σημαντική ευθύνη στη κοινωνική ενσωμάτωση των προσφύγων της χώρας φιλοξενίας, αφού δράσεις που αφορούν τη στέγαση, την εκπαίδευση, την αγορά εργασίας μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ομαλή ένταξη των προσφύγων. Αυτό αποτυπώνεται και σε μελέτη του OECD (O.E.C.D., 2018) για τον δήμο Γκέτεμποργκ (Gothenburg) της Σουηδίας, ο οποίος εκτός του ότι διαθέτει ολοκληρωμένες και καινοτόμες πολιτικές για την ενσωμάτωση των προσφύγων, η θετική στάση των πολιτών του δημιουργούν κλίμα ασφάλειας και ευημερίας.

Σίγουρα δεν είναι τυχαίο ότι ο δήμος του Γκέτεμποργκ ανήκει σε μια από τις τρεις χώρες επιτυχημένων προσπαθειών ένταξης των προσφύγων, οι οποίες είναι η Σουηδία, η Γερμανία και η Αυστρία όπως αυτό αποδεικνύεται και από μελέτη για την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Ένωσης (European Parliament, 2018). Οι ανωτέρω χώρες, επιδιώκουν την σταδιακή ένταξη των αιτούντων άσυλο στις κοινωνίες τους τόσο προς όφελος των κοινωνιών τους όσο και προς όφελος των ίδιων των αιτούντων οι οποίοι ακόμη και εάν αποφασίσουν να επιστρέψουν στις χώρες καταγωγής τους θα είναι πλέον, εφοδιασμένοι με επιπρόσθετα προσόντα, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην μελέτη.

Σε παλαιότερες έρευνες έχει αποδειχθεί, ότι η σταδιακή ενσωμάτωση των μεταναστών μπορεί να συνεισφέρει στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας φιλοξενίας (E.K.K.E., 2012, σ. 14).

Προκειμένου, λοιπόν, η ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών να είναι ομαλή για την τοπική κοινωνία, αυτή θα πρέπει να είναι «ανοιχτή» στην πολυπολιτισμικότητα (multiculturalism). Θα πρέπει οι πολίτες της Ε.Ε. να κατανοήσουν, ότι η ένταξη των

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

προσφύγων είναι επωφελής για τις χώρες που τους φιλοξενούν και ότι ο σεβασμός στα διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία μιας άλλης κουλτούρας μπορεί να συνεισφέρει στη χώρα ασύλου.

Στη Γερμανία, η οποία αποτελεί και τον πιο επιθυμητό προορισμό, παρόλο που τα θέματα διεκπεραίωσης ασύλου καθυστερούσαν λόγω των προβλημάτων από την ελλιπή στελέχωση της υπηρεσίας ασύλου (BAMF), εντούτοις στον τομέα, της κατάρτισης στοιχεία έδειχνα ότι ο υψηλός αριθμός αιτούντων άσυλο βοήθησε στην κάλυψη αρκετών θέσεων (DAWN, 2018).

Η Γερμανία, επίσης, μη μπορώντας άλλο να αντέξει τον όγκο των μεταναστών, σύμφωνα με δημοσιεύματα, χορήγησε οικονομικά κίνητρα προκειμένου να επιστρέψουν οικειοθελώς στη χώρα καταγωγής τους (προγράμματα «StarHilfePlus», ή «Η χώρα σου. Ο μέλλον σου. Τώρα!») σε όσους εκκρεμούσαν οι αιτήσεις ασύλου ή οι αιτήσεις τους είχαν απορριφθεί σε α' βαθμό (Offcy, 2017).

Στην Ελλάδα, εφαρμόζονται τα τελευταία χρόνια προγράμματα στέγασης, χρηματικής βοήθειας, («HELIOS» Hellenic Integration System) (Euronews, 2018) εκπαίδευσης αλλά και προαγωγής του ευρωπαϊκού πολιτισμού (Παρατηρητήριο, 2018), αλλά ο αριθμός των αιτούντων είναι τόσο μεγάλος που μόνο αυτές οι προσπάθειες δεν επαρκούν.

Η Ε.Ε. στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση διέθεσε το 20% των πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών και κυρίως των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015, σ. 21), για δράσεις που αφορούν τις γλωσσικές και επαγγελματικές δεξιότητες, την εύκολη πρόσβαση στην αγορά εργασίας και στην εκπαίδευση.

Η σύνδεση των μεταναστών με την απασχόληση και την αγορά εργασίας αποτελεί μια από τις βασικές προτεραιότητες της Έ. Ένωσης, διότι αποδεικνύεται ότι το ποσοστό των μεταναστών που εργάζονται είναι πολύ μικρό, ιδίως για τις γυναίκες. Ενώ, όσοι εργάζονται, έχει αποδειχθεί, ότι απασχολούνται με αδήλωτες ή άτυπες εργασιακές σχέσεις (brain drain)¹⁵. Ένα ακόμη στοιχείο, που έχει προκύψει από

¹⁵ Ορισμός: η ζημιά που υπέστη μια χώρα ως αποτέλεσμα της μετανάστευσης από άτομα με εξειδίκευση και υψηλή μόρφωση (site: https://ec.europa.eu/home-affairs/content/brain-drain_en)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

μελέτες, είναι ότι πολλοί μετανάστες με εξειδίκευση ή με μόρφωση είτε προτιμούν άλλες χώρες του ΟΟΣΑ (φαινόμενο brain gain)¹⁶, είτε εργάζονται στην Ευρώπη σε θέσεις χωρίς ειδίκευση και χαμηλά αμειβόμενες, παρά το γεγονός ότι η Ε.Ε. έχει δημιουργήσει θέσεις εργασίας σε επιστήμονες μέσω προγραμμάτων (Science, 2015). Για την επίλυση του ανωτέρω ζητήματος προτάθηκε από την Ε.Ε. η δημιουργία μιας βάσης δεξιοτήτων αλλά και ο εφοδιασμός των ατόμων με τις αναγκαίες ικανότητες ως απαραίτητα εργαλεία για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2015, σ. 18). Θεωρούμε, ότι η έλλειψη σταθερών στατιστικών στοιχείων τόσο για τους ανθρώπους που για 1^η φορά υποβάλλουν αίτηση ασύλου όσο και για τα κοινωνικοδημογραφικά τους χαρακτηριστικά αποτελεί ένα από τα κυριότερα εμπόδια χάραξης κατάλληλων πολιτικών για τα κράτη-μέλη.

Εξάλλου, η κοινωνική ένταξη¹⁷ (social inclusion) αποτελεί μια προοδευτική διαδικασία (UNHCR, 2005 σ. 143) η οποία από τη μεριά των κρατών υποδοχής απαιτεί οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους και από την μεριά της κοινωνίας ενημέρωση και ευαισθησία για τους ανθρώπους, που καλούνται να παρέχουν κοινωνική προστασία.

4.3.1. Χώρες επιλογής των αιτούντων άσυλο

Η έρευνα της εργασίας βασίζεται κυρίως στα έτη μετά το 2013, ωστόσο αξίζει να αναφέρουμε, ότι προγενέστερα του 2000 η Γερμανία εξακολουθούσε να έχει τις περισσότερες αιτήσεις ασύλου σε σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Μετά το 2000 και έως το 2003 η πρώτη θέση παραχωρήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο με την πλειοψηφία των αιτούντων ασύλου να προέρχονται από το Ιράκ και τη Σομαλία.

¹⁶ Ορισμός: το όφελος για μια χώρα ως αποτέλεσμα της μετανάστευσης ενός ατόμου με υψηλά προσόντα (site: https://ec.europa.eu/home-affairs/content/brain-gain_en)

¹⁷ Η ένταξη μπορεί να έχει διαφορετικές μορφές, όπως, πολιτική, κοινωνική, πολιτισμική, οικονομική

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Μετάπειτα, ως κύριος προορισμός των υπηκόων από τις χώρες της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό, την Αϊτή, τη Ρωσία, την Τουρκία και τις χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας θα γίνει τουλάχιστον για μια εξαετία η Γαλλία (2004-2011). (Phillip Connor, 2016).

Πίνακας 4.1

Οι χώρες με τον μεγαλύτερο αριθμό αιτήσεων ασύλου στην Ευρώπη

Germany has been lead destination for asylum seekers most years since 1985

Country with largest number of asylum applications in Europe, by year

	Destination	%
2015	Germany	33
2014	Germany	29
2013	Germany	27
2012	Germany	21
2011	France	18
2010	France	21
2009	France	18
2008*	UK	17
2007	Sweden	16
2006	France	15
2005	France	20
2004	France	20
2003	UK	16
2002	UK	22
2001	Germany	19
2000	UK	18
1999	Germany	22
1998	Germany	27
1997	Germany	38
1996	Germany	47
1995	Germany	45
1994	Germany	40
1993	Germany	58
1992	Germany	63
1991	Germany	46
1990	Germany	44
1989	Germany	38
1988	Germany	44
1987	Germany	32
1986	Germany	49
1985	Germany	46

Note: *Data for France unavailable in 2008. "Europe" consists of the EU-28, Norway and Switzerland. Asylum seeker definitions varied by country prior to harmonization in 2008. Data after 2008 include first-time asylum seeker applications only. See [methodology](#) for more details. Some data missing for some countries; see [Appendix A](#).

Πηγή: Pew Research Center analysis of Eurostat data, accessed June 22, 2016

Φθάνοντας, λοιπόν, στην τελευταία εξαετία (2012 έως σήμερα) επιβεβαιώνεται, ότι η πρώτη θέση καταλαμβάνεται από τη Γερμανία, (Pew Research Center, 2016).

Το γεγονός αυτό διαπιστώνεται από πολλές πηγές. Συγκεκριμένα, στην «Επετηρίδα Δικαίου Προσφύγων και Αλλοδαπών» ο Αντιπρόσωπος του Ύπατου Αρμοστή του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα κ. Philippe Leclerc, αναφέρει «...συνέχισαν το ταξίδι τους από τον αποκαλούμενο «δρόμο των

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Δυτικών Βαλκανίων» για να φθάσουν στις κυριότερες χώρες προορισμού/υποδοχής, κυρίως στην Αυστρία, τη Γερμανία και τη Σουηδία».

Το ίδιο γεγονός αποτυπώνεται και στην έκθεση της Frontex στην οποία αναφέρεται ότι, το 1^ο εξάμηνο του 2018 σημειώθηκε αύξηση κατά 110% των μεταναστευτικών ροών που προσπαθούν να διαφύγουν από τις χώρες υποδοχής γι' αυτούς διέλευσης και να συνεχίσουν το ταξίδι τους μέσω των ελληνοαλβανικών συνόρων στις χώρες της δυτικής Ευρώπης (υπήκοοι Σύριας, Μαρόκου, Αλγερίας και Πακιστάν) (Realnews, 2018). Σημαντικό στοιχείο, αποτελεί, επίσης, και ο αριθμός των συλλήψεων των ατόμων που προσπαθούν να διαφύγουν προς τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης με πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα, που λαμβάνει χώρα στα αεροδρόμια της Ελλάδας (Καθημερινή, 8/2018).

Τι είναι όμως αυτό που ωθεί τους αιτούντες να προτιμούν τη Γερμανία ή τη Σουηδία έναντι άλλων χωρών; Η ασφάλεια που εγγυάται το κράτος πρόνοιας; η εύκολη και ελεύθερη πρόσβαση στην εκπαίδευση; οι αυξημένες παροχές υγείας; το δυνατό οικονομικό περιβάλλον ή η γρήγορη επαγγελματική αποκατάσταση; Γεγονός, πάντως, είναι, ότι οι παροχές και οι απολαβές στις συγκεκριμένες χώρες είναι αρκετά ελκυστικές.

Από τη σκοπιά του προσφυγικού ζητήματος θα λέγαμε, ότι οι αιτούντες άσυλο αναζητούν την καλύτερη χώρα «asylum shopping» (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2018) για την υποβολή αιτήματος ασύλου. Αυτό πιθανόν συμβαίνει διότι δεν έχουν όλα τα κράτη τις ίδιες διαδικασίες και δεν έχουν όλες τα ίδια ποσοστά αναγνωσιμότητας ανά υπηκοότητα.

Κάποιοι άλλοι λόγοι θα μπορούσαν να ήταν η ασφάλεια και το σταθερό νομικό καθεστώς της χώρας προορισμού, Ένας τρίτος λόγος θα μπορούσε να είναι ο βαθμός σεβασμού της χώρας στα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ατομικές ελευθερίες ή οι ιστορικοί και πολιτιστικοί δεσμοί με τη συγκεκριμένη χώρα. Από μαρτυρίες που καταγράφηκαν σε δημοσιεύματα (Καθημερινή, 2015) φαίνεται, ότι οι αιτούντες προτιμούν τη Σουηδία, γιατί «...αισθάνονται σωματικά και ψυχικά ασφαλής» «...τυγχάνουν σεβασμού, ανεξάρτητα από θρησκεία, πεποιθήσεις, χρώμα, εμφάνιση ή εθνικότητα».

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Κάποια στοιχεία αποδεικνύουν, ότι η παρουσία άλλων ομοεθνών (E.S.R.C., 2017), η φήμη της χώρας (place branding) ή ακόμη και η γλώσσα της εκάστοτε χώρας είναι παράγοντες που επηρεάζουν τις αποφάσεις των αιτούντων άσυλο (European Parliament, 10/2017). Σε όλα τα παραπάνω δεν πρέπει να παραλείψουμε τον τυχαίο παράγοντα ή τους λαθρέμπορους που επηρεάζουν συχνά τη διαδρομή του ταξιδιού αλλά και πιθανά παρέχουν παραπλανητικές πληροφορίες για τις χώρες προορισμού (Parliament of Australia, 2013).

Η απόφαση, του ατόμου για την επιλογή της χώρας προορισμού, όπως αντιλαμβανόμαστε μπορεί να επηρεαστεί από πολλούς παράγοντες πολιτικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς και φυσικούς παράγοντες (Info Migrants, 2018) και γι' αυτό εξάλλου υπάρχει έντονο το ενδιαφέρον των ακαδημαϊκών για τους λόγους που οι αιτούντες άσυλο επιθυμούν να υποβάλλουν αίτηση σε μια χώρα έναντι κάποιας άλλης.

4.3.2. Πληροφόρηση για τις χώρες προορισμού

Πως όμως οι πρόσφυγες πληροφορούνται για τις συνθήκες και τις παροχές στα κράτη μέλη; Έρευνες (R.Dekker, G. Engbersen, J. Klaver, H. Vonk, 2018) έχουν δείξει, ότι οι πρόσφυγες χρησιμοποιούν ευρέως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα κινητά τηλέφωνα (Pew Research Center, 2017), προκειμένου να συλλέξουν πληροφορίες για τις διαδρομές τους, να κρατήσουν επαφή με την οικογένειά τους και τέλος να επιλέξουν τις χώρες προορισμού τους.

Από τα ανωτέρω προκύπτει, ότι η μεγάλη αυτή συγκέντρωση των προσφύγων/μεταναστών σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης, οδηγεί το τελευταίο έτος σε αλλαγές του πολιτικού σκηνικού σε ορισμένες χώρες όπως η Γερμανία (Κυριακάτικη Δημοκρατία, 2018) και η Ουγγαρία (Η Αυγή, 2018).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΣΥΛΟΥ

5.1 Επισκόπηση των αιτήσεων ασύλου από το 2013 έως το 1ο εξάμηνο του 2018

Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. το 2013 51,2 εκατομμύρια άνθρωποι ήταν εκτοπισμένοι από τις χώρες καταγωγής τους, εκ των οποίων, σύμφωνα με την ετήσια αναφορά της A.I.D.A. για τα έτη 2013/2014 το 86% φιλοξενούνταν σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Στην Ευρώπη των EU-28, άσυλο ζήτησαν 435.000 χιλιάδες αιτούντες (Eurostat, 2014). Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, λαμβανομένων και των χωρών Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Ελβετία οι αιτήσεις ανήλθαν στις 469.085. Σε ανάλογη αναφορά της Υ.Α. ο αριθμός των ατόμων που ζήτησαν άσυλο ανέρχεται στις 484.600 χιλιάδες (UNHCR, 2013) και σύμφωνα με τη βάση δεδομένων της Eurostat (Eurostat, 2018), απ' όπου προέρχονται τα δεδομένα μας, οι αιτήσεις ανέρχονται σε 464.510.

Διάγραμμα 5. 1

Πηγή: Eurostat, βλ. Π.Α.1,

Σημείωση: Σχεδιάστηκε από τους συγγραφείς

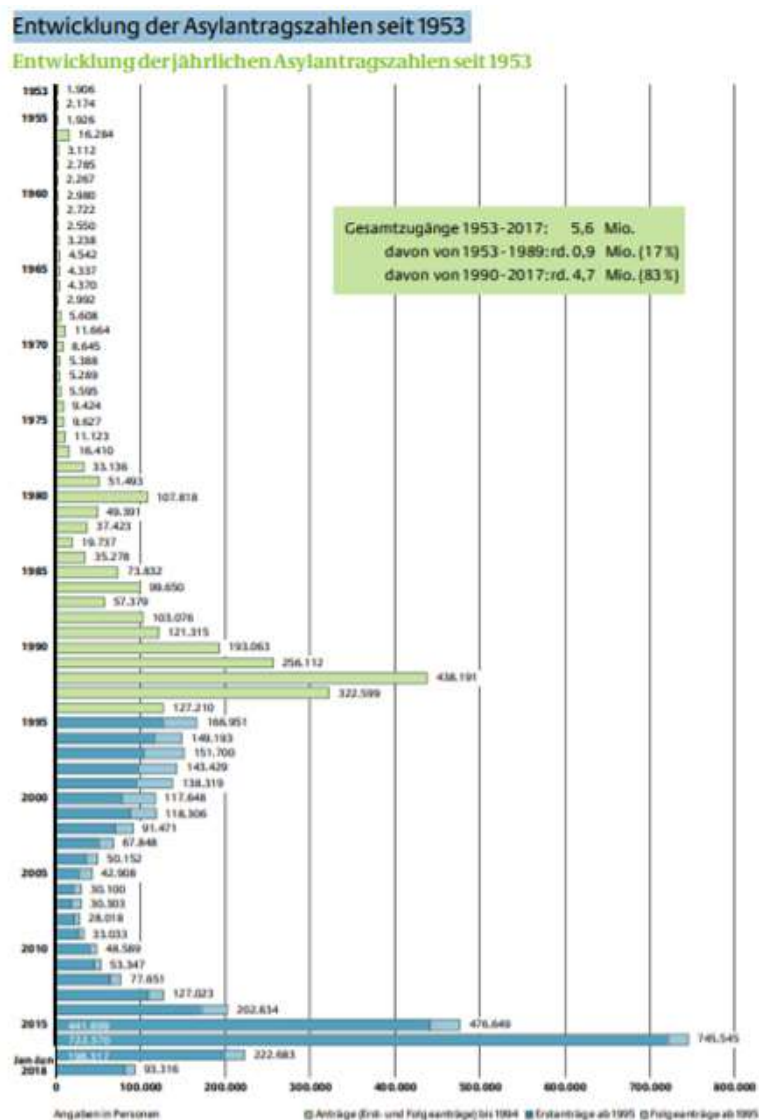
Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Οι χώρες που δέχθηκαν τις περισσότερες αιτήσεις ήταν η Γερμανία, η Γαλλία και η Σουηδία. Στη Γερμανία, συγκεκριμένα, σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια (2000-

Διάγραμμα 5. 2

Ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου στη Γερμανία από το '58 έως τον Ιούνιο '18 (2012) οι αιτήσεις αυξήθηκαν αγγίζοντας τις 127.023 όπως φαίνεται στο κάτωθι διάγραμμα (Bamf.de, 2018).

Οι κυριότερες υπηκοότητες βάση των στοιχείων είναι (Eurostat, 2014, σ. 4):

1. της Ρωσίας για το Βέλγιο την Αυστρία, την Πολωνία και το Λιχτενστάιν
2. της Συρίας για τη Βουλγαρία, τη Δανία, την Κροατία, την Κύπρο, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, τη Σλοβενία και τη Σουηδία και
3. του Αφγανιστάν για τη Σλοβακία

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Το επόμενο έτος (2014) οι αιτήσεις φαίνεται ότι αυξάνονται και ο αριθμός τους αγγίζει τις 626.960 περίπου χιλιάδες. Εάν προσθέσουμε σ' αυτόν τον αριθμό και τις αιτήσεις από τις τέσσερις χώρες, που προαναφέρθηκαν, οι αιτήσεις άγγιξαν περίπου τις 662.170 (Eurostat, 2015), με την μεγαλύτερη αύξηση να παρατηρείται το 4^ο τρίμηνο του έτους.

Διάγραμμα 5. 3

Πηγή: Eurostat, βλ. Π.Α.2,

Σημείωση: Σχεδιάστηκε από τους συγγραφείς

Γενικότερα, παρατηρείται μια αύξηση του 44% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (Eurostat, 2015, σ. 2).

Οι δύο κυριότερες υπηκοότητες που καταγράφηκαν, ήταν οι Σύριοι (122.790 χιλιάδες), εκπροσωπώντας το 20% των αιτούντων άσυλο στην EU-28, και οι Αφγανοί (41.300 χιλιάδες), έχοντας ως κύριο προορισμό τη Γερμανία με 202.640 χιλιάδες αιτήματα ασύλου (The Guardian, 2015). Ακολούθησαν η Σουηδία με 81.185 χιλιάδες και η Ιταλία με 64.635 χιλιάδες. Αντίστοιχα, όπως προκύπτει από τα δεδομένα, οι χώρες που δέχθηκαν τα λιγότερα αιτήματα ήταν το Λιχτενστάιν (75), η Εσθονία (155) και η Ισλανδία (165).

Το 2015, ήταν η χρονιά με τις περισσότερες μεταναστευτικές ροές από το 2013 έως σήμερα. Οι παράτυποι διερχόμενοι κατέκλυσαν τα σύνορα της Ευρώπης με τους

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

λαθρέμπορους και τα οργανωμένα εγκληματικά δίκτυα να κάνουν «χρυσές» δουλειές, αφού αρκετοί από τους μετανάστες αναγκάστηκαν να πουλήσουν τα υπάρχοντά τους προκειμένου να εξασφαλίσουν μια θέση στην βάρκα για την ελπίδα, θέτοντας σε κίνδυνο τις ζωές τους.

Αποτελεί χρονιά ορόσημο τόσο για τη μεγάλη και απότομη αύξηση των ροών όσο και των αιτήσεων ασύλου, αλλά και διότι εξαιτίας της αύξησης, έγιναν ορατές οι αδυναμίες του Ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2017).

Διάγραμμα 5. 4

Πηγή: Eurostat, βλ. Π.Α.3,

Σημείωση: Σχεδιάστηκε από τους συγγραφείς

Το 1^ο τρίμηνο του 2015 σε σχέση με το αντίστοιχο 1^ο τρίμηνο του 2014 διαπιστώνουμε ότι υπήρχε μια αυξητική τάση που καθώς περνούσε η χρονιά διπλασιάστηκε φθάνοντας στο τέλος του έτους περίπου τις 1.300.000 αιτήσεις.

Η χώρα που δέχθηκε το μεγαλύτερο αριθμό αιτήσεων εξακολουθεί να είναι η Γερμανία (38% του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης) η οποία δέχθηκε 476.510 αιτήσεις ασύλου με το 4^ο τρίμηνο του 2015 να αγγίζει σχεδόν το συνολικό αριθμό του 2014. Ακολούθησαν η Ουγγαρία με 177.135 αιτήσεις και η Σουηδία με 162.450 αιτήσεις.

Το 2015 η αυξημένη ροή των αιτούντων άσυλο από τη Συρία και το Ιράκ, μόνο αδιάφορη δεν άφησε τη Γερμανία η οποία έχοντας τους κατάλληλους πόρους θέλησε να δώσει το παράδειγμα στην Ευρώπη, αγκαλιάζοντας στα «σπλάχνα»

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

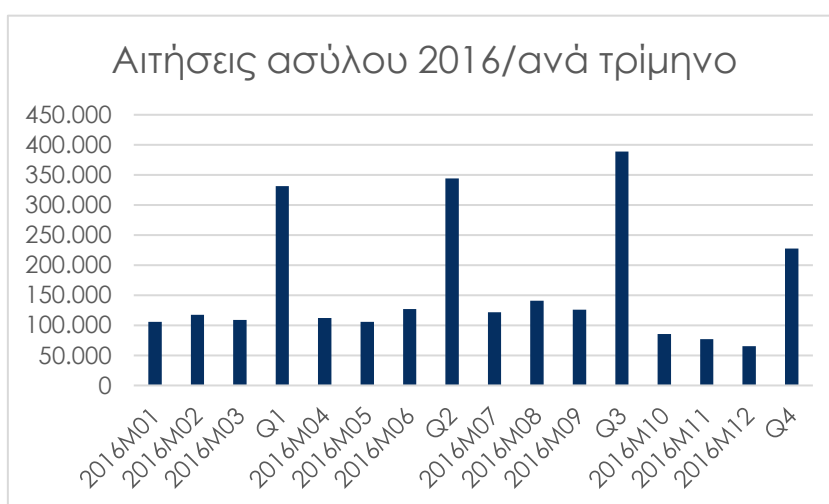
της, τους περισσότερους αιτούντες άσυλο ανά την Ευρώπη, όχι βέβαια με το αζημίωτο. Η ίδια σύμφωνα με τα δημογραφικά στοιχεία αντιμετώπιζε έλλειψη εργατικού δυναμικού (J. Clibbon, 2015). Αυτός, πιθανότατα ήταν και ο λόγος που επεξεργάζονταν ταχέως τις αιτήσεις των Σύριων υπηκόων, μειώνοντας το χρόνο αναμονής κατά μέσο όρο σε 3 μήνες, γεγονός που την κατέστησε ταχύτερη από τις άλλες χώρες της Ευρώπης. (Martin de Bourmont, 2017).

Όσον αφορά στη Σουηδία, σε πρόσφατη μελέτη επισημάνθηκε ότι ήταν η χρονιά που κατέστη, ο κυριότερος προορισμός για τα ασυνόδευτα ή χωρισμένα ανήλικα. (Phillip Connor, 2016).

Ραγδαία αύξηση, παρατηρήθηκε και στις αιτήσεις που δέχθηκε η Φινλανδία οι οποίες από 3.000 χιλιάδες που ήταν τα προηγούμενα έτη 2013 & 2014 ξαφνικά κορυφώνονται φθάνοντας περίπου τις 32.345, σημειώνοντας, έτσι, τη μεγαλύτερη αύξηση (άνω του 822%) από όλες τις χώρες της Ε. Ένωσης (Eurostat, 2016).

Συνεχίζοντας, το 2016 οι αιτήσεις ασύλου στις χώρες της Ε.Ε. έφθασαν περίπου το 1,2 εκατομμύρια δηλαδή διαπιστώνεται μια μείωση της τάξεως του 7% σε σχέση με το 2015. Οι περισσότερες αιτήσεις υποβλήθηκαν από τους υπηκόους Συρίας, Αφγανιστάν, Ιράκ, Πακιστάν και Νιγηρίας με κυριότερες χώρες παραλαβής των αιτημάτων όπως προκύπτει από τα αριθμητικά δεδομένα και πάλι τη Γερμανία, την Ιταλία, τη Γαλλία, την Ελλάδα και την Αυστρία.

Διάγραμμα 5. 5

Πηγή: Eurostat, βλ. Π.Α.4,

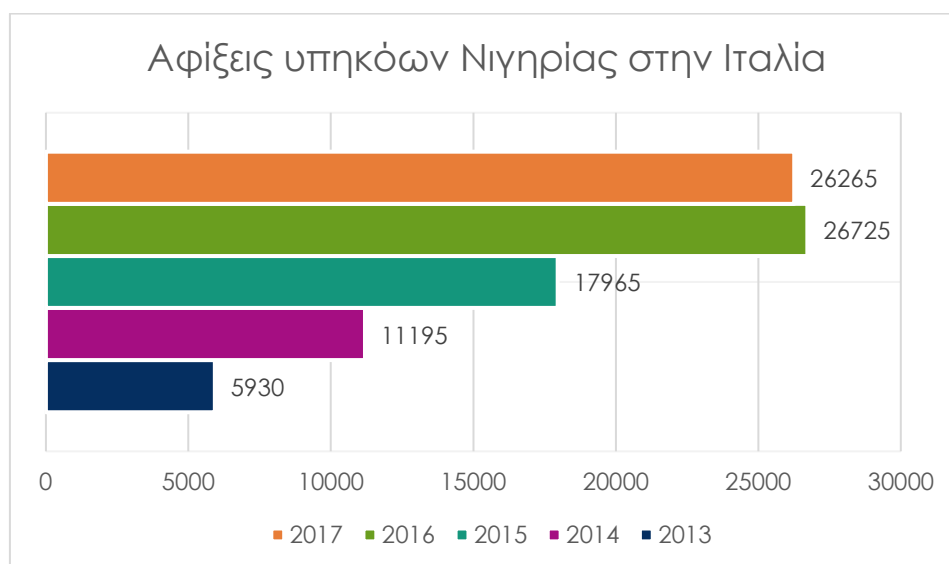
Σημείωση: Σχεδιάστηκε από τους συγγραφείς

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Κατά το τρέχον έτος, παρατηρούμε ότι εκτός από το μεγάλο ποσοστό αιτήσεων που υποβλήθηκαν από ασυνόδευτους ανήλικους υπηκοότητας Αφγανιστάν (E.A.S.O, 2017). Διαγράφεται και μια αύξηση του αριθμού των Νιγηριανών γυναικών που κατέφθασαν στην Ιταλία. Συγκεκριμένα, ο I.O.M. κατέγραψε αφίξεις 11.009 γυναικών στη Σικελία που καταχωρήθηκαν στην συντριπτική τους πλειοψηφία ως θύματα εμπορίας και εκμετάλλευσης. Ο αριθμός των αφίξεων είναι ιδιαίτερα ανησυχητικός αν σκεφθεί κανείς την τεράστια αύξηση σε σχέση με το 2014 που ο αντίστοιχος αριθμός ήταν 1.450 γυναίκες. (The Guardian, 2017). Από τα στοιχεία που χρησιμοποιούμε, επιβεβαιώνεται η αυξητική τάση των Νιγηριανών υπηκόων στην Ιταλία.

Διάγραμμα 5. 6

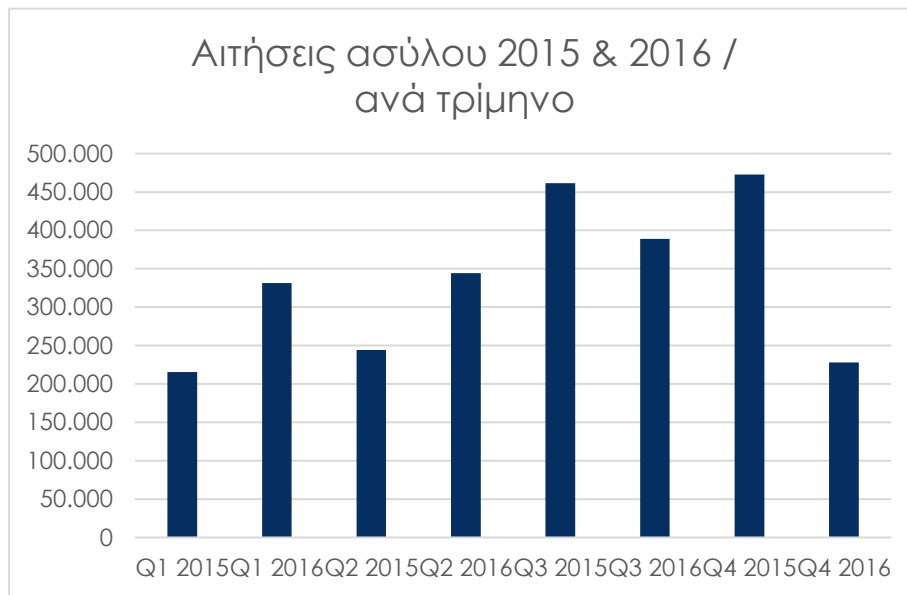
Πηγή: Eurostat, βλ. Π.Β.1- Π.Β.5,

Σημείωση: Σχεδιάστηκε από τους συγγραφείς

Από τα στοιχεία του 2016, παρατηρούμε ότι σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2015, το 1^ο τρίμηνο του 2016 παρουσιάζει μια πτώση της τάξεως 42%, η οποία όμως ανακάμπτει το 2^ο τρίμηνο του 2016.

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Διάγραμμα 5. 7

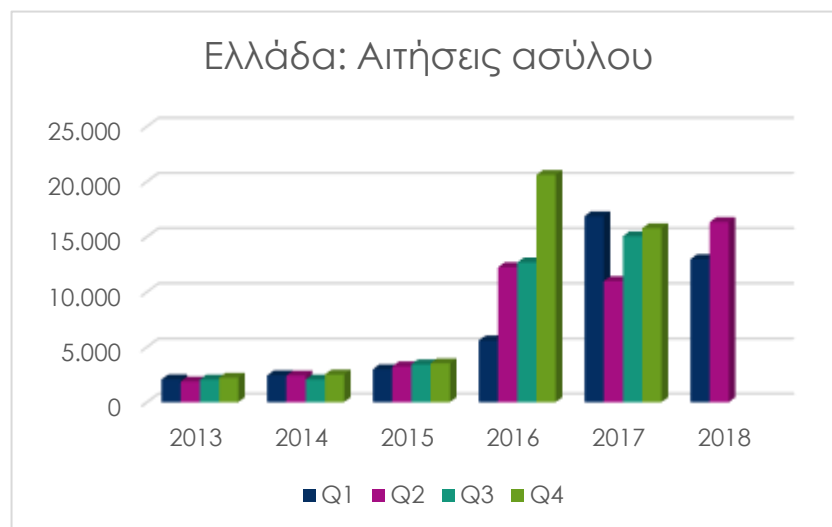

Πηγή: Eurostat, βλ. Π.Α.3- Π.Α.4,
Σημείωση: Σχεδιάστηκε από τους συγγραφείς

Η Γερμανία, συνεχίζει να είναι αποδέκτης του μεγαλύτερου αριθμού αιτήσεων, με αυτές να αγγίζουν τις 745.155 χιλιάδες ξεπερνώντας τον αριθμό σε ολόκληρη την Ε.Ε. το 2014 (662,165). Ακολουθούν η Ιταλία, η Γαλλία, και η Ελλάδα.

Στις χώρες εισόδου, όπως η Ελλάδα, διαπιστώνουμε ότι οι αιτήσεις ασύλου το 2^ο και το 3^ο τρίμηνο παραμένουν σταθερές. Σε σχέση όμως, με το 1^ο τρίμηνο του ίδιου έτους διπλασιάζονται με την ποσοστιαία μεταβολή να ξεπερνάει το +126%

Διάγραμμα 5. 8

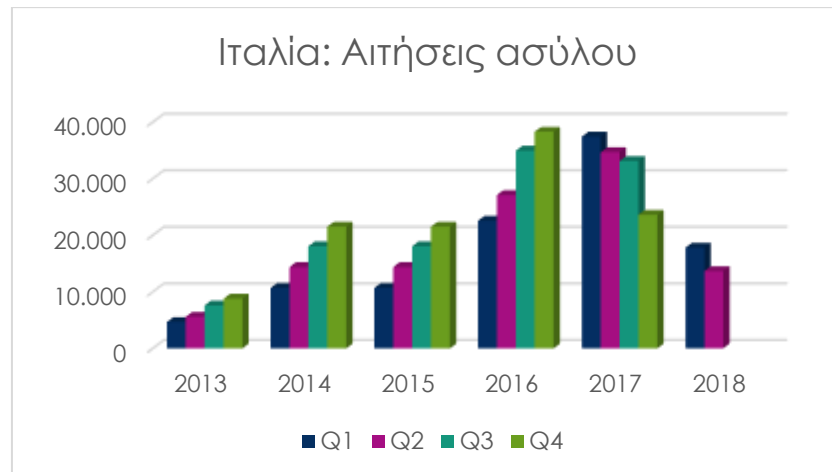

Πηγή: Eurostat, βλ. Π.Α.1- Π.Α.6
Σημείωση: Σχεδιάστηκε από τους συγγραφείς

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

(Eurostat, 9/2016) και σε αντιστοιχία με τα ίδια τρίμηνα του προηγούμενου έτους να παρουσιάζουν αύξηση της τάξεως του +268,38%. Στην Ιταλία επίσης, η αύξηση των αιτήσεων για το 2016 ήταν μεγάλη αγγίζοντας τις 122.960 χιλιάδες με τις περισσότερες να έχουν κατατεθεί το 4^ο τρίμηνο του έτους.

Διάγραμμα 5. 9

Πηγή: Eurostat, βλ. Π.Α.1- Π.Α.6
Σημείωση: Σχεδιάστηκε από τους συγγραφείς

Επίσης, μεγάλη αύξηση σε σχέση με το 2015 είχαμε σε χώρες όπως η Κροατία, η Πορτογαλία και η Σλοβενία. Αντιθέτως, ιδιαίτερα αισθητή ήταν η πτώση των αιτήσεων στην Ουγγαρία, στη Δανία, στο Βέλγιο, στην Ολλανδία, στην Αυστρία, στη Φινλανδία, στη Σουηδία και στη Νορβηγία.

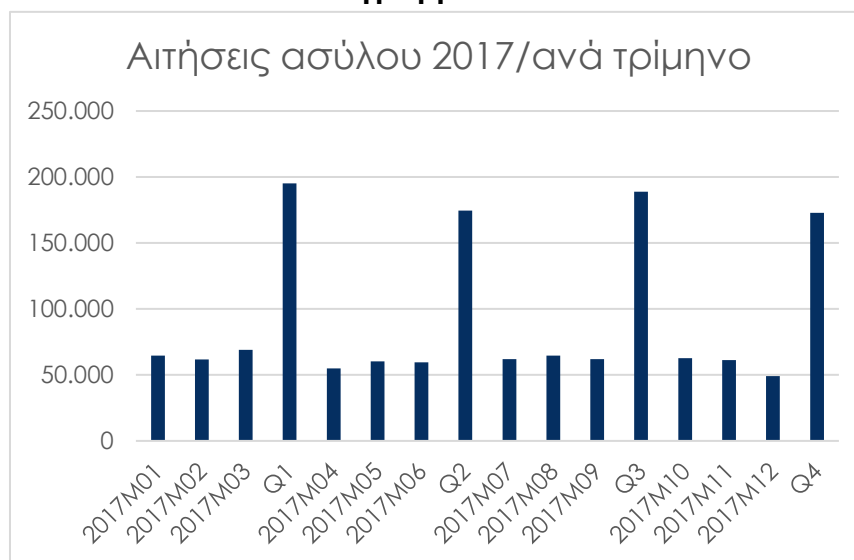
Παρόλες τις αυξομειώσεις στα δεδομένα, οι υπήκοοι Συρίας εξακολουθούν να παραμένουν στα ίδια επίπεδα αποτελώντας τον κύριο αριθμό αιτούντων ανάμεσα σε 11 κράτη. Την 2^η θέση καταλαμβάνουν οι Αφγανοί αντιπροσωπεύοντας την κύρια υπηκοότητα σε πέντε κράτη της Ε.Ε., με τους υπηκόους Ιράκ να καταλαμβάνουν τη 3^η θέση (European Parliament, 2017).

Η ραγδαία αύξηση των αριθμών τα δύο τελευταία χρόνια είχε ως συνέπεια να εκκρεμούν πάνω από 1.000.000 αιτήσεις το 3^ο τρίμηνο του 2016 που δηλώνει το μεγάλο φόρτο εργασίας για τις κρατικές υπηρεσίες της εκάστοτε χώρας αλλά και την έλλειψη συνοχής που δημιουργούσαν οι διαδικασίες ασύλου (Eurostat, 12/2016).

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Κατά το επόμενο έτος (2017) ο αριθμός των αιτήσεων ακολούθησε καθοδική πορεία με τις αιτήσεις να αγγίζουν τις 735.005 χιλιάδες φθάνοντας μια μείωση της τάξης του -43% σε σύγκριση με το 2016, αγγίζοντας κατά πολύ τους αριθμούς του 2014.

Διάγραμμα 5. 10

Πηγή: Eurostat, βλ. Π.Α.5

Σημείωση: Σχεδιάστηκε από τους συγγραφείς

Μεγαλύτερη πληθυσμιακά υπηκοότητα εξακολουθούσαν να παραμένουν οι Σύριοι οι οποίοι αντιπροσώπευαν τον μεγαλύτερο αριθμό σε 14 χώρες, ανάμεσα σ' αυτές και η Γερμανία. Ακολουθούσαν, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat οι Αφγανοί, οι Ιρακινοί και οι Νιγηριανοί.

Η Γερμανία για μια ακόμη φορά έγινε αποδέκτης των περισσότερων αιτήσεων ασύλου με την Ιταλία, Γαλλία και την Ελλάδα να έπονται.

Πολλοί θεώρησαν ότι οι αιτούντες άσυλο προερχόταν μόνο από χώρες της Μέσης Ανατολής ή της Αφρικής, όπως προκύπτει όμως, από τα στοιχεία της Eurostat, το οποίο επιβεβαιώνεται και από άλλες πηγές (EDjNet, 2018) φαίνεται ότι το 2017 ζήτησαν άσυλο περίπου 100.000 ευρωπαίοι πολίτες με τους Αλβανούς να απευθύνονται κυρίως στη Γαλλία και τη Γερμανία αγγίζοντας τις 15.000 χιλιάδες.

Το 2^ο τρίμηνο του 2017 ήταν η 3η κατά σειρά πτώση αριθμητικά των αιτήσεων, με τους Σύριους να εξακολουθούν να καταλαμβάνουν την πρώτη θέση (21.100)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

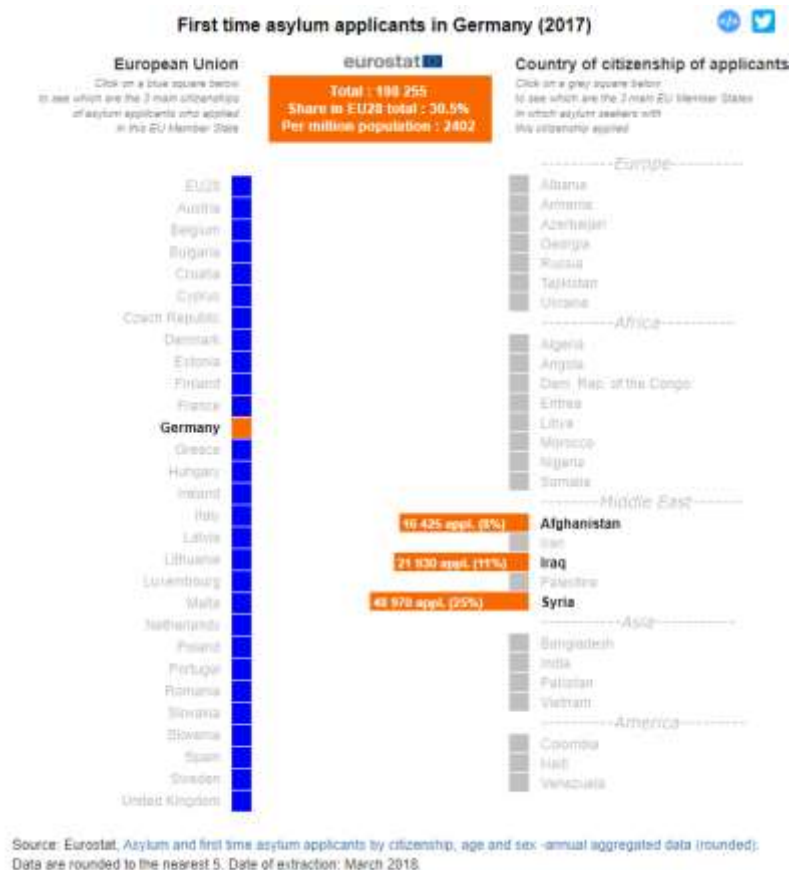
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

αλλά με τρίτους πλέον τους Αφγανούς (9.700) υπηκόους και δεύτερους τους υπηκόους Νιγηρίας.

Η προτίμηση των αιτούντων άσυλο για τη χώρα προορισμού δεν μεταβάλλεται, καθιστώντας, τη Γερμανία και πάλι πρώτη στις επιλογές τους, με 42.100 αιτήσεις. Ακολουθούν, η Ιταλία (34.200 αιτούντες), η Γαλλία (21.200 αιτούντες) και τέταρτη η Ελλάδα (10.600) (Eurostat, 2017).

Από το κάτωθι διάγραμμα, επιβεβαιώνεται ότι και πάλι οι τρεις πρώτες υπηκοότητες που επέλεξαν ως χώρα προορισμού τη Γερμανία ήταν οι Σύριοι, οι Ιρακινοί και οι Αφγανοί.

Διάγραμμα 5. 11

Πηγή: <https://ec.europa.eu/eurostat/news/themes-in-the-spotlight/asylum2017> (Eurostat)

Κλείνοντας την αναφορά μας σε κάθε έτος ξεχωριστά αποτυπώνεται ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων που κατατέθηκαν από το 2013 έως το 2017:

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Πίνακας 5. 1

Συνολικός αριθμός αιτήσεων ασύλου ανά έτος και ανά χώρα

GEO/TIME	2013	2014	2015	2016	2017
European Union (current composition)	431.095	626.960	1.322.845	1.260.910	712.235
Belgium	21.030	22.710	44.660	18.280	18.340
Bulgaria	7.145	11.080	20.390	19.420	3.695
Czech Republic	695	1.145	1.515	1.475	1.445
Denmark	7.170	14.680	20.935	6.180	3.220
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	126.705	202.645	476.510	745.155	222.560
Estonia	95	155	230	175	190
Ireland	945	1.450	3.275	2.245	2.930
Greece	8.225	9.430	13.205	51.110	58.650
Spain	4.485	5.615	14.780	15.755	36.605
France	66.265	64.310	76.165	84.270	99.330
Croatia	1.080	450	210	2.225	975
Italy	26.620	64.625	83.540	122.960	128.850
Cyprus	1.255	1.745	2.265	2.940	4.600
Latvia	195	375	330	350	355
Lithuania	400	440	315	430	545
Luxembourg	1.070	1.150	2.505	2.160	2.430
Hungary	18.895	42.775	177.135	29.430	3.390
Malta	2.250	1.350	1.845	1.930	1.840
Netherlands	13.060	24.495	44.970	20.945	18.210
Austria	17.500	28.035	88.160	42.255	24.715
Poland	15.240	8.020	12.190	12.305	5.045
Portugal	500	440	895	1.460	1.750
Romania	1.495	1.545	1.260	1.880	4.815
Slovenia	270	385	275	1.310	1.475
Slovakia	440	330	330	145	160
Finland	3.210	3.620	32.345	5.605	4.990
Sweden	54.270	81.180	162.450	28.790	26.325
United Kingdom	30.585	32.785	40.160	39.735	34.780
Iceland	125	170	370	1.125	1.085
Liechtenstein	55	65	150	80	150
Norway	11.930	11.415	31.110	3.485	3.520
Switzerland	21.305	23.555	39.445	27.140	18.015
Total	464.510	662.165	1.393.920	1.292.740	735.005

Πηγή: Eurostat, «Asylum and first time asylum applicants – annual aggregated data (rounded)»
<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00191&plugin=1> [Πρόσβαση, 10-9-2018]

Αφήνοντας πίσω μας το 2017, κατά το οποίο αποτυπώθηκε μείωση στις αιτήσεις ασύλου κατά -50% σε σχέση με το 2016, περνάμε στους πρώτους μήνες του 2018, κατά τους οποίους συγκριτικά με το τελευταίο τρίμηνο του 2017 εμφανίζεται

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

μείωση 15% στις αιτήσεις ασύλου που κατατέθηκαν για πρώτη φορά στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat, 2018) αγγίζοντας σε αιτήσεις το 2^ο τρίμηνο του 2014. Πιο συγκεκριμένα κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018 κατατέθηκαν περίπου 301.390 αιτήσεις (E.A.S.O., 2018) και το ενδιαφέρον είναι ότι παρόλο που οι αιτήσεις ασύλου μειώθηκαν σχετικά με τα προηγούμενα χρόνια εντούτοις οι μεταγενέστερες αιτήσεις παρουσίασαν μια αύξηση, γεγονός που σημαίνει ότι οι ίδιοι άνθρωποι καταθέτουν εκ νέου αιτήσεις ασύλου.

Ως προορισμός των αιτούντων εξακολουθεί να παραμένει η Γερμανία (34.400 χιλιάδες κατέθεσαν 1^η αίτηση) και ακολουθεί γι' αυτό το τρίμηνο η Γαλλία (25.300 χιλιάδες κατέθεσαν 1^η αίτηση), η Ιταλία (17.800 χιλιάδες κατέθεσαν 1^η αίτηση), η Ελλάδα (13.000 χιλιάδες κατέθεσαν 1^η αίτηση) και η Ισπανία (8.800 χιλιάδες κατέθεσαν 1^η αίτηση).

Διάγραμμα 5.12

Πηγή: Eurostat, βλ. Π.Α.6

Σημείωση: Σχεδιάστηκε από τους συγγραφείς

Κυριότερες χώρες καταγωγής των αιτούντων για τον Ιούνιο του 2018 ήταν η Συρία, το Αφγανιστάν, το Ιράκ, το Πακιστάν και η Νιγηρία.

Όσον αφορά στον Ελλαδικό χώρο, φαίνεται ότι αυξήθηκαν σημαντικά οι αφίξεις από τα χερσαία σύνορα της χώρας τους μήνες Μάρτιο με Απρίλιο, αποφεύγοντας με αυτό τον τρόπο την είσοδο από τα νησιά του Αιγαίου, γεγονός που σημαίνει ότι οι νεοεισερχόμενοι δεν εμπίπτουν στη Συμφωνία Τουρκίας – Ευρωπαϊκής Ένωσης (UNHCR, 2018).

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Ένα άλλο σημείο στο οποίο αξίζει να σταθούμε είναι, ότι αριθμός των αφίξεων των Τούρκων υπηκόων τόσο στον Ελλαδικό χώρο όσο και στη Νορβηγία (U.D.I., 2018) όπως φαίνεται από τα στατιστικά στοιχεία της Διεύθυνσης Μετανάστευσης σε σχέση με τα προηγούμενα έτη αυξήθηκε σημαντικά (Ιούνιος 140 αιτήσεις, Ιούλιος 216 αιτήσεις).

Τέλος, το 1^ο εξάμηνο του 2018, η ανησυχία του συντάκτη για αύξηση των ροών από την Δυτική διαδρομή της Μεσογείου επιβεβαιώνεται τόσο από τη βάση δεδομένων του Ι.Ο.Μ. (Ι.Ο.Μ., 2018), όσο και από τις πηγές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής γεγονός που καθιστά την Ισπανία, τη χώρα με τις περισσότερες αφίξεις έως τον Ιούλιο του 2018.

Κάτωθι παραθέτουμε τα αριθμητικά δεδομένα των αιτήσεων ασύλου από την Eurostat για τους 7 πρώτους μήνες του 2018. Έως την ημερομηνία ολοκλήρωσης συγγραφής της παρούσας εργασίας δεν είχαν εκδοθεί στοιχεία για τους υπόλοιπους μήνες.

Πίνακας 5. 2

Συνολικός αριθμός αιτήσεων ασύλου το 1^ο εξάμηνο του 2018

GEO/TIME	2018M01	2018M02	2018M03	2018M04	2018M05	2018M06	2018M07	2018M08	2018M09
European Union (current composition)	56.655	49.360	50.645	50.305	53.320	52.470	49.630	27.105	1.805
Belgium	1.890	1.590	1.780	1.515	1.790	1.550	2.115	2.195	:
Bulgaria	155	70	85	95	85	100	150	350	:
Czech Republic	145	115	130	120	135	125	150	:	:
Denmark	265	240	270	230	245	240	310	:	:
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	19.375	16.095	16.010	14.945	13.990	15.145	16.705	15.080	:
Estonia	5	0	5	10	5	0	30	:	:
Ireland	310	290	375	220	220	235	300	:	:
Greece	4.750	4.060	4.535	5.270	5.835	5.735	:	:	:
Spain	3.150	2.905	2.905	4.810	6.665	5.085	4.455	3.875	:
France	9.040	9.120	9.035	9.665	9.535	9.590	10.225	:	:
Croatia	55	70	120	35	55	75	:	:	:
Italy	6.825	5.940	5.995	4.545	5.135	5.330	4.455	:	:
Cyprus	440	400	540	410	505	540	560	:	:
Latvia	15	20	15	10	10	15	30	:	:

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Lithuania	20	15	10	30	35	30	50	55	:
Luxembourg	190	135	140	140	155	160	:	:	:
Hungary	180	60	50	50	65	45	55	25	:
Malta	150	125	135	150	140	180	155	:	:
Netherlands	1.775	1.470	1.615	1.690	1.815	1.525	2.280	2.485	:
Austria	1.480	1.200	1.305	1.020	1.100	985	1.165	:	:
Poland	420	275	355	365	350	355	365	280	:
Portugal	80	90	100	70	85	60	135	:	:
Romania	220	120	80	185	130	165	:	:	:
Slovenia	170	225	130	275	365	265	285	380	:
Slovakia	30	10	10	10	30	10	10	:	:
Finland	390	300	310	265	310	325	375	425	:
Sweden	2.165	1.685	1.640	1.565	1.660	1.645	1.890	1.950	1.805
United Kingdom	2.960	2.735	2.980	2.610	2.865	2.960	3.390	:	:
Iceland	50	40	45	45	55	85	45	65	:
Liechtenstein	20	25	15	20	10	25	:	:	:
Norway	160	275	255	280	255	300	395	295	:
Switzerland	1.425	1.335	1.265	1.245	1.255	1.240	1.365	:	:
Total	58.305	51.035	52.225	51.890	54.895	54.120	51.440	27.460	1.805

Κλείνοντας, παρουσιάζουμε τα δεδομένα του Πίνακα 5.1, με τη χρήση ορισμένων μέτρων της στατιστικής, προκειμένου να αποκαλύψουμε σημαντικά χαρακτηριστικά τους που από την αποτύπωση και μόνο των στοιχείων δεν διαφαίνονται. Συγκεκριμένα:

Πίνακας 5. 3

Περιγραφικά στατιστικά μέτρα

Στατιστικά μέτρα	Αιτήσεις ασύλου ανά μήνα				
	2013	2014	2015	2016	2017
Μέσος	38.709,42	55.180,42	116.160,08	107.728,33	60945,75
Διάμεσος	38.147,50	54.385,00	107.825,00	110.272,50	61846,5
Διακύμανση	33.684.661,90	185.305.920,27	2.161.790.399,17	487.346.074,24	25.178.119,84
Κύρτωση	-0,25	-1,85	-1,60	-0,13	2,40
Ασυμμετρία (skewness)	0,33	0,07	0,41	-0,63	-1,12
Εύρος	20.115	35.245	118.557	75.750	19.891
Ελάχιστο	29.700	37.400	66.820	65.350	49.028
Μέγιστο	49.815	72.645	185.377	141.100	68.919
Άθροισμα	464.513	662.165	1.393.921	1.292.740	731.349
Πλήθος	12	12	12	12	12

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Όσον αφορά την κύρτωση στα έτη 2013 έως 2015 έχουμε πλατύκυρτη κατανομή με θετική ασυμμετρία, ενώ το έτος 2016 παρατηρούμε πλατύκυρτη κύρτωση με αρνητική ασυμμετρία. Αντίθετα, το 2017 παρατηρείται λεπτόκυρτη κατανομή με σχετικές οξύνσεις και αρνητική ασυμμετρία.

5.2 Ανάλυση Παλινδρόμησης

Στην παρούσα εργασία, εκτός από την βιβλιογραφική επισκόπηση (άρθρα, αξιόπιστες ακαδημαϊκές πηγές, βιβλία) αποφασίστηκε και η χρήση στατιστικών μεθόδων δηλαδή η συγκέντρωση (Data collection), και ανάλυση δεδομένων με τη χρήση Η/Υ (Χαλικίας Μ., Μανωλέσσου Α., Λάλου Π., 2015). Σκοπός της ανάλυσης είναι από τα στοιχεία που έχουμε συγκεντρώσει να εξάγουμε συμπεράσματα για το πόσο κάποια μακροοικονομικά στοιχεία επηρεάζουν τις επιλογές των αιτούντων άσυλο, όσον αφορά στις χώρες προορισμού τους.

Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με την στατιστική τεχνική μοντελοποίησης της παλινδρόμησης (Regression) και σκοπός μας ήταν να διαπιστώσουμε αν υπάρχουν κάποιες παράμετροι – μεταβλητές οι οποίες επηρεάζουν τη εισροή προσφύγων προς μία χώρα. Οι παράμετροι ή μεταβλητές αυτές αφορούν τη χώρα επιλογής – υποδοχής των προσφύγων. Την προσέγγιση αυτή την ακολουθούμε καθώς πιστεύουμε ότι η επιλογή της χώρας δεν είναι τυχαία και έχει να κάνει με το μέγεθος και την ευρωστία της. Όπως παρακάτω, διαπιστώνουμε, να υπάρχουν πράγματι ενδείξεις ότι κάποιες μεταβλητές σχετικές με το μέγεθος και την οικονομική ισχύ μίας χώρας συσχετίζονται με την επιλογή της χώρας αυτής, όπως εκφράζεται από τις αιτήσεις ασύλου.

5.3 Δεδομένα, Μεταβλητές και Μεθοδολογία

5.3.1. Δεδομένα

Το σύνολο των δεδομένων μας αφορά τριάντα μία χώρες - τις είκοσι οκτώ χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλες τρεις, τις: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ισλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία, Λιχτενστάιν, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακική Δημοκρατία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Τα σχετικά στοιχεία προέρχονται από την Eurostat (2018) και την World Bank (2018) και αφορούν την περίοδο 2013-2017, δεδομένου ότι πρόκειται για την πιο

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

πρόσφατη περίοδο κατά την οποία η Ευρώπη βίωσε σημαντική ροή προσφύγων με παράλληλη οικονομική κρίση (ελλειμματικές και πλεονασματικές οικονομίες) κατά την οποία εμφανίζονται ζητήματα κοινωνικής συνοχής αλλά και προβλήματα ενότητας και αλληλεγγύης με έντονες κοινωνικές και πολιτικές συγκρούσεις.

Τα δεδομένα αφορούν σε ετήσια βάση (στρογγυλοποιημένα) τις αιτήσεις ασύλου. Θα ήταν καλύτερα να υπήρχε δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν μόνο οι αιτήσεις πρώτης τάξεως αλλά σε ορισμένες χώρες τα δεδομένα αυτά δεν είναι διαθέσιμα. Σκόπιμο είναι να αναφερθεί ότι τα στατιστικά στοιχεία πολλές φορές αποκρύπτουν την ίδια την διάσταση του φαινομένου, διότι ο πραγματικός αριθμός των αιτούντων άσυλο στην Ε.Ε. δεν είναι δυνατόν να αποτυπωθεί αφού ο ίδιος ο αιτών άσυλο μπορεί στην διάρκεια του ταξιδιού του να κάνει στάση ή υποβάλλει αίτηση σε αρκετές χώρες ή εναλλακτικά να υποβάλλει και 2^η και 3^η αίτηση. Στο ίδιο συμπέρασμα μέσα από μελέτες έχουν καταλήξει και πολλές ερευνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις (Bostjan Rogelj, 2017, σ.)¹⁸

5.3.2. Μεταβλητές

Η μεταβλητή που χρησιμοποιείται ως δείκτης εισροής προσφύγων σε μία χώρα είναι ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου (Asylum Apps) σε κάθε χώρα. Αυτή είναι η εξαρτημένη μας μεταβλητή.

Οι μεταβλητές που χρησιμοποιούνται ως μέτρα της ικανότητας υποδοχής μίας χώρας είναι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν – ΑΕΠ (GDP), η Κεφαλαιοποίηση της Αγοράς (Market Cap), ο Συνολικός Πληθυσμός (Total Pop) και ο Ενεργός Πληθυσμός (Active Pop).

Το σκεπτικό πίσω από την επιλογή αυτών των μεταβλητών έγκειται στην εικασία μας ότι το μέγεθος και η ευρωστία μίας χώρας ενδέχεται να επηρεάζουν την ροή των προσφύγων προς τη χώρα αυτή, καθώς προσδοκούν στην εύρεση εργασίας και τόπου κατοικίας σε μία χώρα που έχει την ικανότητα να τους επιτρέψει να

¹⁸ Bostjan Rogelj, «The changing spatiality of the “European Refugee/Migrant Crisis», Ιανουάριος 2017, [site: https://www.researchgate.net/publication/321945956_The_Changing_Spatiality_of_the_European_RefugeeMigrant_Crisis](https://www.researchgate.net/publication/321945956_The_Changing_Spatiality_of_the_European_RefugeeMigrant_Crisis) (ημ. πρόσβασης 1-9-2018)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

πετύχουν τους στόχους τους. Το ΑΕΠ και η Κεφαλαιοποίηση της Αγοράς είναι μεγέθη που δείχνουν την οικονομική ισχύ μίας χώρας, ο Συνολικός Πληθυσμός δείχνει τη πιθανή χωρητικότητα μίας χώρας να τους υποδεχθεί, ενώ ο Ενεργός Πληθυσμός την αντίστοιχη δυνατότητα να τους απασχολήσει.

5.3.3 Μεθοδολογία

Χρησιμοποιούμε γραμμική παλινδρόμηση για να διερευνήσουμε τη σχέση μεταξύ των μέτρων που αντανakλούν την ικανότητα υποδοχής μίας χώρας (τις ανεξάρτητες μεταβλητές) με το δείκτη εισροής προσφύγων σε μία χώρα (την εξαρτημένη μεταβλητή). Η γραμμική παλινδρόμησή μας είναι:

$$Asylum Apps = \beta_0 + \beta_1 \cdot GDP + \beta_2 \cdot Market Cap + \beta_3 \cdot TotalPop + \beta_4 \cdot ActivePop + u \quad (5.1)$$

όπου οι μεταβλητές είναι όπως παραπάνω αναφέρθηκαν. Χρησιμοποιούμε το οικονομετρικό λογισμικό Stata για να τρέξουμε τη γραμμική παλινδρόμηση με Ordinary Least Squares (OLS). Χρησιμοποιούμε το White's test για να διαπιστώσουμε ότι δεν υπάρχει ετεροσκεδαστικότητα.

5.3.4 Παλινδρόμηση

Η παλινδρόμηση έδωσε το παρακάτω αποτέλεσμα.

Πίνακας 5. 4
Παλινδρόμηση

Μεταβλητές	
Εξαρτημένη	
Asylum Apps	X
Ανεξάρτητες	
GDP	1.63e-07*** (6.24)
Market Cap	-1.03e-07*** (-4.39)
Total Pop	-0.0106983*** (-5.10)
Active Pop	0.018966*** (4.10)
Σταθερά	-2388.152

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

	(-0.33)
Παρατηρήσεις	19
Adjusted R-squared	0.9111

*Σημείωση: t-values σε παρένθεση; ***στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο 1%,
**στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο 5%, * στατιστικά σημαντικό σε επίπεδο 10%.*

5.4 Αποτελέσματα και Ερμηνεία

5.4.1. Αποτελέσματα

Από την παλινδρόμηση διαπιστώνουμε ότι ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου είναι τέλεια θετικά συσχετισμένος με το ΑΕΠ και τον Ενεργό Πληθυσμό, ενώ είναι τέλεια αρνητικά συσχετισμένος με την Κεφαλαιοποίηση της Αγοράς και τον Συνολικό Πληθυσμό. Εδώ οφείλουμε να παρατηρήσουμε βέβαια ότι τα δεδομένα μας προέρχονται από 19 χώρες, καθώς για τις υπόλοιπες δεν υπήρχαν στοιχεία για την Κεφαλαιοποίηση της αγοράς. Ανάμεσα σε αυτές είναι οι σκανδιναβικές χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο, που έχουν σχετικά υψηλό αριθμό Αιτήσεων Ασύλου.

5.4.2. Ερμηνεία

Το παραπάνω εύρημα ερμηνεύεται από το γεγονός ότι οι πρόσφυγες αναζητούν ισχυρές οικονομικά χώρες, όπως αυτό υποδεικνύεται από το ΑΕΠ της χώρας, ώστε να μπορούν να τους στηρίξουν οικονομικά. Από την άλλη επιλέγουν χώρες με υψηλό Ενεργό Πληθυσμό ώστε να αυξάνεται έτσι η πιθανότητα να μπορέσουν και οι ίδιοι να εργαστούν.

Από την άλλη, η αρνητική συσχέτιση με την Κεφαλαιοποίηση της Αγοράς δείχνει ότι ενδεχόμενα δεν επιλέγουν χώρες οι οποίες είναι υποχρεωτικά ισχυρά χρηματοοικονομικά κέντρα, καθώς αυτό σε πρώτη φάση δεν τους αφορά. Επίσης, ο υψηλός Συνολικός Πληθυσμός ενδεχόμενα να λειτουργεί αποτρεπτικά είτε από τη χώρα υποδοχής, είτε από τους ίδιους τους πρόσφυγες, καθώς ενδεχόμενα τουλάχιστον το ένα από τα δύο μέρη θεωρεί ότι δεν υπάρχει επαρκής χώρος για να γίνουν δεκτοί.

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Τα αποτελέσματα αυτά αξίζει να διερευνηθούν περισσότερο, καθώς μπορούν να φανούν χρήσιμα στους φορείς χάραξης της πολιτικής για τη μετανάστευση και το προσφυγικό ώστε να μπορέσουν πιο αποτελεσματικά να πετύχουν την κατανομή και υποδοχή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 Συμπεράσματα

Μετά από μια πενταετία το προσφυγικό ζήτημα ταλανίζει ακόμη την Ευρώπη και η αύξηση των ροών το Σεπτέμβριο του 2018, ιδίως από τα χερσαία σύνορα της Ελλάδας, επιτάσσει οι κυβερνήσεις και οι ιθύνοντες να κινηθούν μεθοδικά και συντεταγμένα, λαμβάνοντας άμεσα αποφάσεις, για τις ασφαλείς και νόμιμες οδούς, για τις συνεργασίες με τις τρίτες χώρες, για τις ιδιαίτερα ανησυχητικές και αυξανόμενες ροές των ασυνόδευτων και χωρισμένων ανήλικων.

Οι μεταρρυθμίσεις και η κοινωνική τους αφομοίωση και ενσωμάτωση θα πρέπει να επέλθουν χωρίς καθυστέρηση αφού ως γνωστό το προσφυγικό επηρεάζει τις χώρες πολυεπίπεδα, σε κοινωνικό, πολιτικό, πολιτιστικό και οικονομικό επίπεδο.

Στην παρούσα εργασία προσπαθήσαμε να καλύψουμε ένα εύρος αντικειμένων ώστε να δώσουμε μια πληρέστερη εικόνα του θέματος, αλλά κάθε ένα από τα αντικείμενα αυτά απαιτεί μεγαλύτερη ανάλυση. Μπορούμε, όμως, να πούμε ότι τα αποτελέσματα της έρευνάς μας αποτελούν ένα πρώτο βήμα για την κατανόηση των μεταβλητών εκείνων που επηρεάζουν τις επιλογές των προσφύγων. Σαφώς απαιτείται επιπλέον ανάλυση του θέματος με περισσότερα δεδομένα τα οποία θα καθοδηγήσουν τα κράτη-μέλη στην χάραξη πολιτικής διαχείρισης και ενσωμάτωσης των αιτούντων αλλά και κατανόησης της πολυπλοκότητας του προσφυγικού ζητήματος.

6.2 Παράρτημα Α

Πίνακες συνολικών αιτήσεων ασύλου, ανά μήνα από το 2013 έως και το 3^ο τρίμηνο του 2018 (στρογγυλοποιημένα δεδομένα)

Π.Α.1

Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded)

[migr_asyappctzm]

Last update: 25.07.18

Source of data: Eurostat

CITIZEN: Extra-EU28 (current composition) SEX: Total AGE: Total ASYL_APP: Asylum applicant UNIT: Person

	TIME	2013M01	2013M02	2013M03	2013M04	2013M05	2013M06	2013M07	2013M08	2013M09	2013M10	2013M11	2013M12
GEO													
European Union (current composition)		30,021	27,220	29,440	33,280	34,269	36,555	39,110	36,505	42,430	46,875	40,645	34,745
Belgium		2,225	1,815	1,835	1,730	1,671	1,630	1,860	1,725	1,955	1,760	1,445	1,375
Bulgaria		248	230	425	265	262	430	440	695	960	1,255	1,260	650
Czech Republic		72	50	65	45	59	45	60	90	45	60	45	60
Denmark		747	545	575	535	477	500	610	670	645	710	635	520
Germany (until 1990 former territory of the FRG)		8,371	6,800	6,500	8,735	8,581	9,730	11,365	11,545	14,030	15,625	14,425	11,005
Estonia		11	10	5	10	16	0	10	0	5	5	15	5
Ireland		79	85	65	90	80	75	70	65	80	80	110	70
Greece		754	705	610	745	594	535	775	610	675	835	760	630
Spain		281	445	435	405	444	450	430	300	350	355	315	270
France		5,067	5,555	5,870	6,010	5,146	5,620	6,170	4,985	4,900	6,320	5,235	5,385
Croatia		168	145	170	105	95	40	45	50	80	95	55	35
Italy		1,638	1,165	1,865	1,810	1,745	2,035	2,455	2,520	2,600	3,390	3,135	2,260
Cyprus		98	140	80	75	94	70	70	105	120	140	145	120
Latvia		7	5	15	20	13	10	35	30	25	15	10	10
Lithuania		39	35	25	20	28	30	35	55	20	40	35	40
Luxembourg		80	70	75	90	78	90	105	75	120	125	100	60
Hungary		299	670	1,350	1,965	3,337	4,115	2,190	1,140	1,075	785	935	1,035
Malta		24	20	75	165	129	55	435	740	290	115	130	65
Netherlands		1,052	945	985	935	883	990	1,065	1,000	1,230	1,510	1,290	1,180
Austria		1,209	1,185	1,195	1,405	1,444	1,800	1,800	1,355	1,345	1,695	1,550	1,520
Poland		741	850	1,395	2,015	3,011	2,390	1,595	975	815	625	445	385
Portugal		24	25	25	70	24	35	40	30	55	45	30	105
Romania		121	95	120	130	137	105	185	95	185	135	110	80
Slovenia		54	20	30	25	33	20	15	20	20	20	5	10
Slovakia		30	35	30	35	54	50	30	50	20	40	40	30
Finland		265	235	245	250	236	240	260	325	340	280	280	255
Sweden		3,791	2,960	2,960	3,045	3,081	2,975	4,120	4,800	7,770	7,910	5,530	5,325
United Kingdom		2,526	2,395	2,415	2,550	2,497	2,505	2,825	2,460	2,660	2,905	2,585	2,265
Iceland		13	10	10	15	9	5	10	10	15	15	10	10
Liechtenstein		15	5	0	5	7	0	5	10	5	5	0	0
Norway		988	685	830	810	760	910	1,255	1,620	1,365	1,095	855	760
Switzerland		2,120	1,785	1,820	2,050	1,641	1,540	1,800	1,530	1,470	1,830	1,950	1,770
Total		33,157	29,700	32,100	36,160	36,686	39,015	42,180	39,675	45,285	49,815	43,460	37,280

Available flags:

b break in time series

e estimated

n not significant

■ Eurostat estimate (phased out)

c confidential

f forecast

p provisional

■ low reliability

d definition differs, see metadata

i see metadata (phased out)

r revised

■ not applicable

Special value:

: not available

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Π.Α.2

Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded)

[migr_asyappctzm]

Last update: 25.07.18

Source of data: Eurostat

CITIZEN: Extra-EU28 (current composition) SEX: Total AGE: Total ASYL_APP: Asylum applicant UNIT: Person

TIME	2014M01	2014M02	2014M03	2014M04	2014M05	2014M06	2014M07	2014M08	2014M09	2014M10	2014M11	2014M12
GEO												
European Union (current composition)	40,825	35,345	37,445	39,370	42,905	46,475	58,615	55,220	67,525	69,195	64,860	69,180
Belgium	1,885	1,605	1,575	1,630	1,335	1,805	2,005	2,085	2,410	2,275	1,895	2,205
Bulgaria	820	775	435	320	545	645	910	1,105	1,220	1,430	1,380	1,500
Czech Republic	60	50	90	85	100	70	105	100	140	120	90	130
Denmark	570	440	505	610	720	1,005	1,710	2,295	3,085	1,855	1,115	765
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	14,920	11,655	11,700	11,890	12,965	14,655	20,930	18,705	20,100	22,250	22,500	20,370
Estonia	10	5	5	10	10	15	15	20	15	30	10	10
Ireland	100	85	110	95	105	105	130	125	140	130	155	170
Greece	760	885	795	840	845	730	880	510	670	890	670	955
Spain	290	345	405	360	350	415	475	450	540	730	640	610
France	5,125	5,365	5,990	5,945	4,760	5,150	5,575	4,280	5,230	6,110	4,945	5,835
Croatia	55	30	45	35	35	35	45	45	35	45	30	25
Italy	3,480	3,265	3,955	4,300	5,465	4,615	5,675	5,110	7,265	8,980	6,865	5,660
Cyprus	120	120	145	155	130	130	140	130	180	205	150	140
Latvia	10	20	40	15	20	45	65	35	45	30	15	30
Lithuania	35	25	35	10	20	35	20	30	40	35	70	75
Luxembourg	100	90	75	55	90	70	90	100	140	130	120	85
Hungary	1,325	725	685	725	765	1,205	1,615	2,200	4,895	5,425	9,130	14,075
Malta	75	50	75	135	65	205	125	100	185	135	80	120
Netherlands	1,490	1,105	1,155	2,430	3,445	1,935	2,260	2,405	3,120	2,245	1,450	1,455
Austria	1,520	1,235	1,330	1,410	1,780	1,765	2,215	2,445	3,290	3,155	3,690	4,200
Poland	625	465	605	695	635	695	725	620	810	815	680	645
Portugal	20	15	30	30	35	35	45	50	40	40	60	40
Romania	115	130	105	80	120	115	145	90	270	195	80	100
Slovenia	15	35	30	40	35	25	30	30	55	40	15	40
Slovakia	20	15	50	20	20	30	15	20	20	30	40	45
Finland	260	230	235	250	235	255	270	350	405	410	325	405
Sweden	4,450	4,100	4,395	4,845	6,010	8,070	9,380	8,855	9,965	8,175	5,995	6,945
United Kingdom	2,570	2,475	2,850	2,350	2,265	2,620	3,025	2,930	3,210	3,290	2,655	2,550
Iceland	5	10	10	10	10	15	5	15	20	25	5	35
Liechtenstein	5	10	5	5	5	5	0	5	15	5	5	10
Norway	745	585	685	810	1,280	1,200	1,010	1,100	1,315	1,045	870	770
Switzerland	1,925	1,450	1,485	1,460	1,665	2,225	2,880	2,510	2,390	2,380	1,675	1,510
Total	43,505	37,400	39,630	41,660	45,865	49,920	62,515	58,850	71,260	72,645	67,415	71,500

Available flags:

b break in time series
e estimated
n not significant
a Eurostat estimate (phased out)
c confidential
f forecast
p provisional
u low reliability

d definition differs, see metadata
i see metadata (phased out)
r revised
z not applicable

Special value:

: not available

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Π.Α.3

Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded)

[migr_asyappctzm]

Last update: 25.07.18

Source of data: Eurostat

CITIZEN: Extra-EU28 (current composition) SEX: Total AGE: Total ASYL_APP: Asylum applicant UNIT: Person

TIME	2015M01	2015M02	2015M03	2015M04	2015M05	2015M06	2015M07	2015M08	2015M09	2015M10	2015M11	2015M12
GEO												
European Union (current composition)	67,899	72,675	68,621	64,842	73,039	95,943	122,577	147,094	170,823	171,894	158,665	108,772
Belgium	1,713	1,638	1,743	1,620	2,093	2,880	3,592	5,586	6,829	6,022	5,724	5,222
Bulgaria	1,070	1,044	1,129	1,131	1,343	1,628	1,869	1,447	2,074	3,545	2,413	1,695
Czech Republic	126	116	196	129	108	105	99	106	125	130	137	138
Denmark	642	441	458	556	879	1,088	1,037	1,817	2,689	3,633	5,028	2,669
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	26,876	27,694	33,863	28,722	27,593	37,032	39,825	39,480	47,184	60,354	59,614	48,271
Estonia	5	16	32	29	9	26	22	8	43	21	10	10
Ireland	215	201	209	265	257	334	290	332	407	263	291	212
Greece	1,064	1,013	914	978	1,146	1,121	1,235	1,050	1,153	1,046	1,171	1,314
Spain	841	859	1,242	1,344	1,063	1,305	1,168	1,047	1,427	1,488	1,763	1,232
France	4,438	5,830	6,092	5,651	4,743	5,728	5,816	5,579	7,372	8,059	7,368	9,487
Croatia	24	25	17	15	10	11	9	10	26	24	20	17
Italy	4,570	4,937	5,490	4,579	5,171	5,322	8,598	8,807	11,196	10,421	8,345	6,104
Cyprus	167	138	167	163	135	152	166	126	349	238	260	205
Latvia	17	14	17	24	33	49	29	20	43	71	8	5
Lithuania	29	32	14	27	25	11	37	33	23	34	23	29
Luxembourg	91	96	103	82	95	105	113	191	378	386	425	441
Hungary	11,927	16,697	4,925	6,689	9,972	16,578	31,286	47,094	30,794	617	323	232
Malta	93	169	129	114	179	121	144	128	174	237	197	158
Netherlands	1,056	955	988	1,320	2,372	3,059	3,139	5,468	6,620	10,120	6,361	3,514
Austria	4,029	3,253	2,922	4,038	6,390	7,676	8,790	8,794	10,781	12,275	11,929	7,282
Poland	609	599	629	752	681	862	1,147	1,375	1,690	1,432	1,268	1,144
Portugal	48	91	85	79	81	89	71	75	71	68	64	73
Romania	107	80	167	212	90	87	88	110	78	91	85	65
Slovenia	15	14	24	16	15	15	11	22	39	24	46	36
Slovakia	16	12	36	10	23	12	12	8	10	14	15	161
Finland	305	326	357	342	516	768	1,478	2,889	10,816	7,003	5,716	1,830
Sweden	4,889	4,044	4,107	3,914	5,373	6,608	8,060	11,724	24,262	39,056	36,585	13,829
United Kingdom	2,917	2,341	2,566	2,041	2,644	3,171	4,446	3,768	4,170	5,222	3,476	3,397
Iceland	13	28	10	18	7	23	22	47	61	57	44	39
Liechtenstein	3	2	8	4	14	20	10	8	37	21	9	14
Norway	596	530	533	580	1,224	1,143	1,397	2,328	4,933	8,662	8,154	1,032
Switzerland	1,561	1,414	1,490	1,376	2,194	3,798	3,894	3,892	4,539	4,743	5,679	4,866
Total	70,072	74,649	70,662	66,820	76,478	100,927	127,900	153,369	180,393	185,377	172,551	114,723

Available flags:

b break in time series

e estimated

n not significant

s Eurostat estimate (phased out)

c confidential

f forecast

p provisional

u low reliability

d definition differs, see metadata

l see metadata (phased out)

r revised

z not applicable

Special value:

: not available

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Π.Α.4

Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded)

[migr_asyappctzm]

Last update: 25.07.18

Source of data: Eurostat

CITIZEN: Extra-EU28 (current composition) SEX: Total AGE: Total ASYL_APP: Asylum applicant UNIT: Person

TIME	2016M01	2016M02	2016M03	2016M04	2016M05	2016M06	2016M07	2016M08	2016M09	2016M10	2016M11	2016M12
GEO												
European Union (current composition)	101,420	114,205	106,326	109,840	103,560	124,170	119,120	138,290	123,440	82,695	74,800	63,045
Belgium	2,840	1,515	1,372	1,190	1,185	1,075	1,275	1,665	1,420	1,665	1,525	1,555
Bulgaria	1,965	1,195	1,042	1,105	1,115	1,425	1,545	2,815	2,075	2,570	1,755	815
Czech Republic	110	180	128	150	95	105	110	125	130	145	100	105
Denmark	1,650	910	471	405	370	470	400	295	305	350	285	260
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	59,070	74,865	67,302	67,865	61,295	80,750	78,665	94,350	78,425	34,270	27,745	20,550
Estonia	0	5	10	20	35	15	15	10	20	25	25	5
Ireland	215	195	138	155	140	155	165	195	220	185	225	260
Greece	1,170	1,470	2,956	3,700	4,280	4,255	4,010	3,530	5,125	6,270	7,625	6,715
Spain	1,105	935	889	1,165	1,325	1,510	1,025	1,225	1,320	1,760	1,935	1,565
France	6,325	7,085	7,095	6,740	6,610	6,935	6,625	7,690	7,485	7,445	6,680	7,550
Croatia	45	60	164	195	105	100	95	230	365	400	285	190
Italy	7,495	7,680	7,395	7,980	9,220	9,910	11,060	11,455	12,460	13,495	13,615	11,195
Cyprus	225	240	199	185	180	165	230	220	275	355	405	260
Latvia	10	15	9	40	5	45	25	30	25	55	60	30
Lithuania	10	15	23	10	15	45	40	65	40	100	55	15
Luxembourg	270	135	111	130	125	175	140	200	205	285	175	205
Hungary	435	2,175	4,574	5,810	4,750	4,745	1,865	1,400	1,120	1,200	730	630
Malta	110	140	181	115	140	185	155	190	175	240	165	125
Netherlands	2,680	1,920	1,328	1,110	1,115	1,260	1,690	1,905	1,995	2,170	2,070	1,700
Austria	5,910	5,125	3,354	4,160	3,855	3,240	3,125	3,315	2,640	2,635	2,415	2,470
Poland	680	965	1,231	1,315	1,550	1,655	1,185	940	850	680	635	615
Portugal	60	55	179	75	190	175	95	60	175	165	115	120
Romania	40	90	100	85	50	80	115	140	195	420	280	290
Slovenia	15	270	203	30	55	35	40	120	115	90	190	140
Slovakia	5	5	11	15	15	5	5	20	15	10	20	20
Finland	1,010	855	359	385	340	350	360	475	510	335	315	310
Sweden	4,155	2,715	2,237	2,035	2,050	2,105	2,105	2,365	2,395	2,425	2,220	1,985
United Kingdom	3,820	3,390	3,265	3,665	3,330	3,205	2,965	3,245	3,355	2,955	3,175	3,365
Iceland	50	40	46	45	55	40	40	70	175	200	255	115
Liechtenstein	0	5	5	10	10	5	10	0	10	10	5	10
Norway	415	255	302	245	215	265	265	305	280	280	235	420
Switzerland	3,620	2,700	1,991	1,740	1,880	2,325	2,470	2,435	2,175	2,090	1,960	1,760
Total	105,500	117,205	108,670	111,875	105,720	126,800	121,910	141,100	126,080	85,270	77,260	65,350

Available flags:

b break in time series

e estimated

n not significant

s Eurostat estimate (phased out)

c confidential

f forecast

p provisional

u low reliability

d definition differs, see metadata

l see metadata (phased out)

r revised

z not applicable

Special value:

: not available

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Π.Α.5

Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded)

[migr_asyappctzm]

Last update: 25.07.18

Source of data: Eurostat

CITIZEN: Extra-EU28 (current composition) SEX: Total AGE: Total ASYL_APP: Asylum applicant UNIT: Person

TIME	2017M01	2017M02	2017M03	2017M04	2017M05	2017M06	2017M07	2017M08	2017M09	2017M10	2017M11	2017M12
GEO												
European Union (current composition)	62,385	59,733	66,784	53,213	58,254	57,300	59,958	62,564	60,375	60,826	59,594	47,597
Belgium	1,457	1,414	1,616	1,419	1,434	1,393	1,529	1,594	1,658	1,773	1,599	1,456
Bulgaria	421	385	531	225	270	251	235	314	375	324	187	179
Czech Republic	132	103	119	94	140	120	142	120	112	143	117	103
Denmark	227	217	252	240	288	306	308	306	316	281	267	212
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	20,933	19,287	22,159	16,276	17,859	16,686	18,194	20,556	18,367	18,146	19,823	14,276
Estonia	24	18	19	31	19	19	9	16	9	15	7	5
Ireland	164	223	214	172	295	213	178	218	335	313	297	308
Greece	6,341	5,637	4,877	2,705	4,074	4,196	4,112	5,039	5,898	6,412	5,388	3,971
Spain	2,126	2,323	2,416	4,811	2,781	2,432	2,760	3,258	2,888	2,881	3,034	2,242
France	7,681	7,638	8,865	7,921	8,024	7,542	8,325	8,115	7,523	8,736	9,261	9,701
Croatia	46	64	60	69	94	68	117	112	68	99	127	52
Italy	11,715	12,018	13,701	9,560	12,119	13,011	12,274	10,254	10,583	9,898	8,495	5,220
Cyprus	260	358	513	232	257	275	454	284	646	393	556	370
Latvia	58	46	55	50	21	36	17	19	20	16	16	3
Lithuania	59	13	30	72	43	62	87	33	26	45	37	36
Luxembourg	240	243	233	193	210	146	168	193	202	197	158	249
Hungary	536	433	321	205	247	237	238	274	234	232	228	207
Malta	137	151	174	120	177	160	187	142	144	186	150	111
Netherlands	1,552	1,420	1,539	1,318	1,441	1,512	1,737	1,611	1,583	1,499	1,480	1,520
Austria	2,255	2,123	2,196	1,951	2,144	1,994	2,192	2,510	2,016	2,110	1,643	1,581
Poland	554	572	538	425	434	449	396	428	357	282	342	268
Portugal	227	219	208	165	183	120	81	75	158	124	117	75
Romania	94	134	415	656	406	292	423	757	693	484	309	154
Slovenia	33	28	131	62	191	156	121	146	154	165	132	156
Slovakia	25	20	14	2	9	18	5	10	9	23	9	17
Finland	262	380	470	440	478	465	520	491	353	380	400	353
Sweden	1,985	1,757	1,938	1,574	1,775	2,381	2,421	2,943	2,771	2,557	2,263	1,962
United Kingdom	2,841	2,509	3,180	2,225	2,841	2,760	2,728	2,746	2,877	3,112	3,152	2,810
Iceland	64	71	85	60	82	130	125	155	103	82	67	61
Liechtenstein	26	27	13	11	8	14	9	10	0	8	14	9
Norway	478	321	412	358	419	355	262	240	185	181	146	162
Switzerland	1,587	1,501	1,625	1,301	1,445	1,632	1,686	1,682	1,403	1,518	1,434	1,199
Total	64,540	61,653	68,919	54,943	60,208	59,431	62,040	64,651	62,066	62,615	61,255	49,028

Available flags:

b break in time series
e estimated
n not significant
s Eurostat estimate (phased out)
c confidential
f forecast
p provisional
u low reliability

d definition differs, see metadata
l see metadata (phased out)
r revised
z not applicable

Special value:

: not available

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Π.Α.6

Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded)

[migr_asyappctzm]

Last update: 04.10.18

Source of data: Eurostat

CITIZEN: Extra-EU28 (current composition) SEX: Total AGE: Total ASYL_APP: Asylum applicant UNIT: Person

TIME	2018M01	2018M02	2018M03	2018M04	2018M05	2018M06	2018M07	2018M08	2018M09
GEO									
European Union (current composition)	56,655	49,360	50,645	50,305	53,320	52,470	49,630 ^(d)	27,105 ^(d)	1,805 ^(d)
Belgium	1,890	1,590	1,780	1,515	1,790	1,550	2,115	2,195	:
Bulgaria	155	70	85	95	85	100	150	350	:
Czech Republic	145	115	130	120	135	125	150	:	:
Denmark	265	240	270	230	245	240	310	:	:
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	19,375	16,095	16,010	14,945	13,990	15,145	16,705	15,080	:
Estonia	5	0	5	10	5	0	30	:	:
Ireland	310	290	375	220	220	235	300	:	:
Greece	4,750	4,060	4,535	5,270	5,835	5,735	:	:	:
Spain	3,150	2,905	2,905	4,810	6,665	5,085	4,455	3,875	:
France	9,040	9,120	9,035	9,665	9,535	9,590	10,225	:	:
Croatia	55	70	120	35	55	75	:	:	:
Italy	6,825	5,940	5,995	4,545	5,135	5,330	4,455	:	:
Cyprus	440	400	540	410	505	540	560	:	:
Latvia	15	20	15	10	10	15	30	:	:
Lithuania	20	15	10	30	35	30	50	55	:
Luxembourg	190	135	140	140	155	160	:	:	:
Hungary	180	60	50	50	65	45	55	25	:
Malta	150	125	135	150	140	180	155	:	:
Netherlands	1,775	1,470	1,615	1,690	1,815	1,525	2,280	2,485	:
Austria	1,480	1,200	1,305	1,020	1,100	985	1,165	:	:
Poland	420	275	355	365	350	355	365	280	:
Portugal	80	90	100	70	85	60	135	:	:
Romania	220	120	80	185	130	165	:	:	:
Slovenia	170	225	130	275	365	265	285	380	:
Slovakia	30	10	10	10	30	10	10	:	:
Finland	390	300	310	265	310	325	375	425	:
Sweden	2,165	1,685	1,640	1,565	1,660	1,645	1,890	1,950	1,805
United Kingdom	2,960	2,735	2,980	2,610	2,865	2,960	3,390	:	:
Iceland	50	40	45	45	55	85	45	65	:
Liechtenstein	20	25	15	20	10	25	:	:	:
Norway	160	275	255	280	255	300	395	295	:
Switzerland	1,425	1,335	1,265	1,245	1,255	1,240	1,365	:	:
Total	58,305^(d)	51,035^(d)	52,225^(d)	51,890^(d)	54,895^(d)	54,120^(d)	51,440^(d)	27,460^(d)	1,805^(d)

Available flags:

b break in time series

e estimated

n not significant

s Eurostat estimate (phased out)

c confidential

f forecast

p provisional

u low reliability

d definition differs, see metadata

i see metadata (phased out)

r revised

z not applicable

Special value:

: not available

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

6.3 Παράρτημα Β

Π.Β.1

Πέντε κυριότερες υπηκοότητες για το 2013

Belgium	Bulgaria	Czech Republic	Denmark
Russia 2 150	Syria 4 510	Ukraine 145	Syria 1 685
Afghanistan 1 675	Stateless 565	Syria 70	Russia 965
Guinea 1 610	Algeria 435	Russia 50	Somalia 920
Dem. Rep. of Congo 1 540	Afghanistan 310	Vietnam 50	Serbia 465
Kosovo (UNSCR 1244/99) 1 270	Iraq 255	Armenia 40	Afghanistan 410
Other 12 785	Other 1 070	Other 340	Other 2 725
Germany	Estonia	Ireland	Greece
Serbia 18 000	Vietnam 25	Nigeria 130	Pakistan 1 360
Russia 15 475	Russia 15	Pakistan 95	Afghanistan 1 225
Syria 12 855	Syria 15	Zimbabwe 70	Bangladesh 730
FYR of Macedonia 9 415	Georgia 10	Dem. Rep. of Congo 60	Albania 580
Afghanistan 8 240	Pakistan 10	Algeria 60	Georgia 535
Other 62 720	Other	Other 505	Other 3 795
Spain	France	Croatia	Italy
Mali 1 470	Dem. Rep. of Congo 5 580	Syria 195	Nigeria 3 520
Syria 725	Kosovo (UNSCR 1244/99) 5 550	Afghanistan 185	Pakistan 3 230
Algeria 350	Russia 5 145	Somalia 135	Somalia 2 775
Nigeria 180	Albania 5 065	Algeria 130	Eritrea 2 110
Palestine 130	Bangladesh 4 505	Tunisia 70	Afghanistan 2 055
Other 1 630	Other 40 420	Other 360	Other 12 930
Cyprus	Latvia (*)	Lithuania	Luxembourg
Syria 570	Georgia 145	Georgia 120	Kosovo (UNSCR 1244/99) 160
Egypt 145	Syria 15	Afghanistan 85	Bosnia and Herzegovina 145
Bangladesh 105	Afghanistan 5	Russia 75	Montenegro 115
Vietnam 85	Egypt 5	Vietnam 25	Albania 75
Pakistan 55	Russia 5	Belarus 20	Serbia 60
Other 295	Other 20	Other 75	Other 515
Hungary	Malta	Netherlands	Austria
Kosovo (UNSCR 1244/99) 6 210	Somalia 1 015	Somalia 3 270	Russia 2 850
Pakistan 3 080	Eritrea 475	Syria 2 705	Afghanistan 2 590
Afghanistan 2 330	Syria 250	Iraq 1 420	Syria 2 005
Algeria 1 115	Libya 110	Afghanistan 1 380	Pakistan 1 035
Syria 975	Nigeria 95	Iran 1 120	Algeria 945
Other 5 185	Other 300	Other 7 265	Other 8 075
Poland	Portugal (*)	Romania	Slovenia
Russia 12 845	Syria 145	Syria 1 010	Syria 60
Georgia 1 240	Guinea 80	Iraq 45	Kosovo (UNSCR 1244/99) 35
Syria 255	Nigeria 35	Afghanistan 40	Afghanistan 20
Armenia 205	Senegal 35	Pakistan 40	Algeria 20
Kazakhstan 95	Mali 25	Egypt 30	Pakistan 20
Other 600	Other 180	Other 330	Other 115
Slovakia	Finland	Sweden	United Kingdom
Afghanistan 110	Iraq 820	Syria 15 540	Pakistan 4 645
Somalia 55	Russia 245	Stateless 6 885	Iran 3 055
Georgia 35	Somalia 215	Eritrea 4 880	Sri Lanka 2 280
Eritrea 30	Nigeria 205	Somalia 3 940	Syria 2 040
Armenia 25	Afghanistan 200	Afghanistan 3 025	Albania 1 615
Other 185	Other 1 525	Other 19 000	Other 16 240
Iceland (*)	Liechtenstein (*)	Norway	Switzerland
Albania 40	Russia 10	Eritrea 3 250	Eritrea 2 560
Croatia 40	Albania 5	Somalia 1 695	Syria 1 900
Russia 10	Armenia 5	Syria 865	Nigeria 1 785
Afghanistan 5	China (Including Hong Kong) 5	Afghanistan 725	Tunisia 1 735
Azerbaijan 5	Kirgizstan 5	Sudan 600	Morocco 1 070
Other 25	Other 25	Other 4 795	Other 12 275

(*) Uzbekistan: also 5.

(*) Pakistan: also 25.

(*) Algeria, Eritrea, Georgia, Honduras, Iraq, Iran, Nigeria, Somalia, Stateless and Syria: also 5.

(*) Morocco, Somalia and Kosovo (UNSCR 1244/99): also 5.

Source: Eurostat (online data code: migr_asypapctta)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Π.Β.2

Πέντε κυριότερες υπηκοότητες για το 2014

Belgium		Bulgaria		Czech Republic		Denmark	
Syria	2 705	Syria	6 245	Ukraine	515	Syria	7 210
Afghanistan	2 330	Afghanistan	2 965	Syria	110	Eritrea	2 275
Russia	1 850	Iraq	610	Vietnam	65	Stateless	1 140
Guinea	1 440	Stateless	270	Cuba	40	Somalia	700
Iraq	1 395	Pakistan	185	Stateless	40	Russia	520
Other	12 990	Other	805	Other	375	Other	2 835
Germany		Estonia (*)		Ireland		Greece	
Syria	41 100	Ukraine	60	Pakistan	290	Afghanistan	1 710
Serbia	27 145	Sudan	20	Nigeria	140	Pakistan	1 620
Eritrea	13 255	Russia	20	Bangladesh	100	Syria	785
Afghanistan	9 675	Egypt	10	Albania	100	Bangladesh	635
Iraq	9 485	Algeria	5	Zimbabwe	85	Albania	570
Other	101 975	Other	40	Other	735	Other	4 110
Spain		France		Croatia (*)		Italy	
Syria	1 510	Dem. Rep. of Congo	6 210	Algeria	75	Nigeria	10 135
Ukraine	895	Russia	4 050	Syria	85	Mali	9 790
Mali	595	Bangladesh	3 775	Pakistan	25	Gambia, The	8 575
Algeria	305	Albania	2 970	Morocco	20	Pakistan	7 150
Palestine	200	Syria	2 815	Tunisia	20	Senegal	4 675
Other	2 110	Other	43 915	Other	245	Other	24 300
Cyprus		Latvia		Lithuania		Luxembourg	
Syria	995	Georgia	175	Georgia	115	Bosnia and Herzegovina	170
Ukraine	95	Ukraine	75	Afghanistan	85	Montenegro	145
Egypt	85	Syria	35	Ukraine	70	Kosovo (UNSCR 1244/99)	140
India	80	Iraq	20	Russia	55	Albania	120
Vietnam	80	Afghanistan	15	Vietnam	30	Syria	95
Other	410	Other	55	Other	85	Other	480
Hungary		Malta (*)		Netherlands		Austria	
Kosovo (UNSCR 1244/99)	21 455	Libya	420	Syria	9 485	Syria	7 730
Afghanistan	8 795	Syria	305	Eritrea	3 985	Afghanistan	5 075
Syria	6 855	Somalia	130	Stateless	2 790	Russia	1 995
Palestine	875	Sudan	85	Iraq	1 350	Kosovo (UNSCR 1244/99)	1 905
Unknown	705	Eritrea	60	Somalia	1 075	Stateless	1 315
Other	4 090	Other	350	Other	7 525	Other	10 015
Poland		Portugal		Romania		Slovenia (*)	
Russia	4 000	Ukraine	155	Syria	615	Syria	90
Ukraine	2 275	Morocco	25	Afghanistan	280	Afghanistan	75
Georgia	720	Sierra Leone	25	Iraq	210	Pakistan	25
Armenia	135	Pakistan	25	Iran	60	Iran	20
Kyrgyzstan	120	Syria	20	Pakistan	45	Kosovo (UNSCR 1244/99)	20
Other	770	Other	190	Other	335	Other	155
Slovakia		Finland		Sweden		United Kingdom	
Afghanistan	95	Iraq	820	Syria	30 750	Pakistan	3 990
Syria	40	Somalia	410	Eritrea	11 530	Eritrea	3 280
Vietnam	25	Ukraine	300	Stateless	7 820	Iran	2 500
Ukraine	25	Afghanistan	205	Somalia	4 870	Syria	2 410
Somalia	20	Russia	200	Afghanistan	3 105	Albania	1 890
Other	125	Other	1 685	Other	23 105	Other	17 675
Iceland (*)		Liechtenstein (*)		Norway		Switzerland	
Albania	20	Serbia	10	Eritrea	3 295	Eritrea	6 920
Ukraine	15	Somalia	10	Syria	2 085	Syria	3 820
Russia	15	Ukraine	5	Somalia	1 775	Sri Lanka	1 275
Iraq	10	Kosovo (UNSCR 1244/99)	5	Sudan	850	Nigeria	910
Nigeria	10	Albania	5	Stateless	830	Somalia	815
Other	100	Other	30	Other	4 370	Other	9 815

(*) Belarus, Georgia, Syria and Mali: also 5.

(*) Bangladesh, Egypt and Nigeria: also 20.

(*) Nigeria: also 60.

(*) Somalia: also 20.

(*) Former Yugoslav Republic of Macedonia and Belarus: also 10.

(*) Armenia, Kyrgyzstan and Russia: also 5.

Source: Eurostat (online data code: migr_asyappctza)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Π.Β.3

Πέντε κυριότερες υπηκοότητες για το 2015

Belgium	Bulgaria	Czech Republic (*)	Denmark
Syria 10 295	Iraq 6 910	Ukraine 565	Syria 8 580
Iraq 9 215	Afghanistan 6 165	Syria 130	Iran 2 745
Afghanistan 7 730	Syria 5 955	Cuba 125	Afghanistan 2 215
Somalia 2 010	Pakistan 570	Vietnam 55	Eritrea 1 705
Unknown 1 090	Iran 170	China (including Hong Kong) 35	Stateless 1 685
Other 8 650	Other 395	Other 325	Other 3 895
Germany	Estonia (*)	Ireland	Greece
Syria 158 655	Ukraine 95	Pakistan 1 350	Syria 3 325
Albania 53 805	Russia 15	Bangladesh 285	Afghanistan 1 545
Kosovo (UNSCR 1244/99) 33 425	Syria 15	Albania 215	Pakistan 1 505
Afghanistan 31 380	Iraq 15	Nigeria 185	Albania 915
Iraq 29 785	Georgia 10	India 145	Iraq 575
Other 134 750	Other 75	Other 1 090	Other 3 505
Spain	France	Croatia (*)	Italy
Syria 5 720	Sudan 5 315	Syria 25	Nigeria 17 700
Ukraine 3 340	Syria 4 625	Kosovo (UNSCR 1244/99) 10	Pakistan 10 285
Palestine 795	Kosovo (UNSCR 1244/99) 3 825	Afghanistan 10	Gambia, The 8 015
Algeria 650	Dem. Rep. of Congo 3 800	Turkey 10	Senegal 6 370
Venezuela 585	Bangladesh 3 345	Ukraine 10	Bangladesh 6 015
Other 3 510	Other 49 660	Other 75	Other 34 780
Cyprus	Latvia	Lithuania	Luxembourg
Syria 910	Iraq 85	Ukraine 60	Syria 635
Palestine 175	Vietnam 80	Georgia 45	Iraq 545
Vietnam 125	Ukraine 45	Russia 35	Afghanistan 220
Pakistan 120	Afghanistan 35	Afghanistan 30	Kosovo (UNSCR 1244/99) 190
India 85	Georgia 30	Iraq 25	Albania 130
Other 690	Other 55	Other 80	Other 640
Hungary	Malta	Netherlands	Austria
Syria 64 080	Libya 895	Syria 18 640	Afghanistan 24 840
Afghanistan 45 560	Syria 395	Eritrea 7 390	Syria 24 720
Kosovo (UNSCR 1244/99) 23 690	Ukraine 70	Iraq 3 010	Iraq 13 225
Pakistan 15 010	Eritrea 45	Afghanistan 2 550	Iran 3 380
Iraq 9 175	Somalia 35	Stateless 2 460	Pakistan 2 890
Other 16 920	Other 255	Other 8 985	Other 16 450
Poland	Portugal	Romania	Slovenia
Russia 6 965	Ukraine 370	Syria 550	Iraq 45
Ukraine 1 575	Mali 80	Iraq 190	Afghanistan 45
Tajikistan 525	Pakistan 65	Afghanistan 90	Iran 30
Syria 285	China (including Hong Kong) 55	Turkey 45	Pakistan 25
Georgia 230	Guinea 35	Ukraine 35	Kosovo (UNSCR 1244/99) 25
Other 655	Other 225	Other 315	Other 90
Slovakia (*)	Finland	Sweden	United Kingdom
Iraq 170	Iraq 20 400	Syria 50 890	Eritrea 3 735
Afghanistan 25	Afghanistan 5 190	Afghanistan 41 190	Iran 3 680
Ukraine 15	Somalia 1 975	Iraq 20 190	Pakistan 3 245
Unknown 15	Syria 875	Stateless 7 445	Sudan 3 005
Cuba 5	Albania 755	Eritrea 6 515	Syria 2 840
Other 40	Other 2 955	Other 29 880	Other 21 865
Norway	Switzerland		
Syria 10 535	Eritrea 9 860		
Afghanistan 6 910	Afghanistan 7 800		
Iraq 2 935	Syria 4 650		
Eritrea 2 785	Iraq 2 285		
Iran 1 310	Sri Lanka 1 775		
Other 5 995	Other 11 690		

(*) Iraq: also 35.

(*) Afghanistan, Armenia, Palestine and Sudan: also 10.

(*) Iran: also 10.

(*) India, Bangladesh, Syria, Pakistan, Russia and Iran: also 5.

Source: Eurostat (online data code: migr_asypdpba)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Π.Β.4

Πέντε κυριότερες υπηκοότητες για το 2016

Belgium		Bulgaria		Czech Republic		Denmark	
Syria	2 235	Afghanistan	8 845	Ukraine	355	Syria	1 255
Afghanistan	2 225	Iraq	5 240	Iraq	140	Afghanistan	1 110
Iraq	760	Syria	2 585	Cuba	80	Stateless	490
Somalia	725	Pakistan	1 775	Syria	65	Iraq	435
Guinea	720	Iran	440	China (including Hong Kong)	65	Morocco	325
Other	7 585	Other	305	Other	495	Other	2 440
Germany		Estonia (*)		Ireland		Greece	
Syria	266 250	Syria	45	Syria	245	Syria	28 638
Afghanistan	127 010	Iraq	20	Pakistan	235	Iraq	4 770
Iraq	96 115	Albania	10	Albania	220	Pakistan	4 420
Iran	26 425	Iran	10	Zimbabwe	190	Afghanistan	4 295
Eritrea	18 955	Palestine	10	Nigeria	175	Albania	1 300
Other	187 610	Other	55	Other	1 170	Other	8 460
Spain		France		Croatia		Italy	
Venezuela	3 960	Albania	6 950	Afghanistan	685	Nigeria	26 550
Syria	2 920	Afghanistan	6 065	Syria	335	Pakistan	13 478
Ukraine	2 550	Sudan	6 055	Iraq	335	Gambia, The	8 845
Algeria	725	Haiti	5 145	Pakistan	180	Senegal	7 550
Colombia	610	Syria	4 670	Iran	140	Côte d'Ivoire	7 435
Other	4 805	Other	47 205	Other	475	Other	57 335
Cyprus		Latvia		Lithuania		Luxembourg	
Syria	1 165	Syria	150	Syria	165	Syria	330
Somalia	225	Afghanistan	35	Russia	50	Albania	220
Pakistan	205	Russia	25	Iraq	40	Kosovo (UHS/CR 1244/99)	195
India	200	Iran	20	Ukraine	30	Iraq	180
Vietnam	150	Pakistan	20	Afghanistan	30	Serbia	150
Other	895	Other	95	Other	85	Other	990
Hungary		Malta		Netherlands		Austria	
Afghanistan	10 775	Libya	655	Syria	2 865	Afghanistan	11 500
Syria	4 875	Syria	285	Eritrea	1 865	Syria	8 730
Pakistan	3 650	Eritrea	255	Albania	1 665	Iraq	2 735
Iraq	3 355	Somalia	225	Morocco	1 270	Pakistan	2 410
Iran	1 250	Ukraine	85	Afghanistan	1 025	Iran	2 410
Other	4 310	Other	230	Other	10 595	Other	12 075
Poland		Portugal		Romania (*)		Slovenia	
Russia	7 435	Ukraine	140	Syria	805	Afghanistan	410
Tajikistan	830	Congo	50	Iraq	460	Syria	270
Ukraine	595	Guinea	50	Pakistan	95	Iraq	115
Armenia	320	DR Congo	40	Afghanistan	75	Pakistan	105
Vietnam	70	Iraq	35	Eritrea	45	Iran	75
Other	530	Other	395	Other	375	Other	290
Slovakia		Finland		Sweden		United Kingdom	
Pakistan	15	Iraq	1 080	Syria	4 710	Iran	4 780
Ukraine	15	Afghanistan	685	Afghanistan	2 145	Pakistan	3 700
Syria	10	Syria	600	Iraq	2 045	Iraq	3 845
Afghanistan	10	Somalia	425	Somalia	1 280	Afghanistan	3 100
Iraq	10	Eritrea	275	Stateless	985	Bangladesh	2 225
Other	40	Other	2 210	Other	11 165	Other	20 840
Iceland		Liechtenstein (*)		Norway		Switzerland	
FYR of Macedonia	460	Serbia	15	Eritrea	545	Eritrea	5 040
Albania	230	Ukraine	10	Syria	540	Afghanistan	3 185
Iraq	75	China (including Hong Kong)	5	Afghanistan	365	Syria	2 040
Georgia	40	Albania	5	Iraq	205	Somalia	1 530
Syria	35	Belarus	5	Ethiopia	155	Sri Lanka	1 315
Other	265	Other	35	Other	1 430	Other	12 710

(*) Russia: also 10.

(*) Stateless: also 45.

(*) Eritrea, Georgia, Somalia and Syria: also 5.

Source: Eurostat (online data code: migr_as/appctza)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Π.Β.5

Πέντε κυριότερες υπηκοότητες για το 2017

Belgium		Bulgaria		Czech Republic		Denmark	
Syria	2 625	Afghanistan	1 050	Ukraine	295	Syria	765
Afghanistan	995	Iraq	955	Azerbaijan	120	Morocco	300
Palestine	815	Syria	940	Armenia	115	Eritrea	295
Guinea	750	Pakistan	205	Georgia	110	Afghanistan	170
Albania	670	Iran	75	Syria	70	Iran	145
Other	8 180	Other	245	Other	430	Other	1 450
Germany		Estonia (*)		Ireland		Greece	
Syria	48 970	Syria	80	Syria	545	Syria	16 345
Iraq	21 930	Russia	15	Georgia	300	Pakistan	8 350
Afghanistan	16 425	Georgia	10	Albania	280	Iraq	7 875
Eritrea	10 225	Ukraine	10	Pakistan	195	Afghanistan	7 485
Iran	8 610	Iraq	5	Nigeria	185	Albania	2 345
Other	82 095	Other	60	Other	1 405	Other	14 620
Spain		France		Croatia		Italy	
Venezuela	10 325	Albania	11 395	Afghanistan	180	Nigeria	24 950
Syria	4 150	Afghanistan	6 555	Syria	140	Bangladesh	12 125
Colombia	2 410	Haiti	5 565	Pakistan	115	Pakistan	9 470
Ukraine	2 185	Sudan	4 665	Algeria	70	Gambia	8 705
Algeria	1 140	Syria	4 615	Iran	60	Ivory Coast	8 380
Other	10 235	Other	58 275	Other	315	Other	62 920
Cyprus		Latvia		Lithuania		Luxembourg	
Syria	1 770	Syria	140	Syria	170	Syria	405
India	435	Russia	25	Russia	80	Eritrea	230
Vietnam	350	Eritrea	20	Tajikistan	50	Morocco	205
Bangladesh	280	Afghanistan	15	Belarus	35	Serbia	185
Egypt	270	Kazakhstan	15	Ukraine	35	Algeria	160
Other	1 370	Other	140	Other	150	Other	1 135
Hungary		Malta		Netherlands		Austria	
Afghanistan	1 365	Syria	435	Syria	2 965	Syria	7 260
Iraq	795	Libya	410	Eritrea	1 590	Afghanistan	3 430
Syria	565	Somalia	330	Morocco	880	Pakistan	1 425
Pakistan	100	Eritrea	90	Algeria	890	Iraq	1 330
Iran	95	Iraq	55	Iraq	845	Nigeria	1 130
Other	195	Other	290	Other	8 820	Other	7 585
Poland		Portugal		Romania		Slovenia	
Russia	2 120	DR Congo	160	Iraq	2 690	Afghanistan	575
Tajikistan	85	Ukraine	125	Syria	820	Algeria	190
Armenia	65	Angola	120	Afghanistan	255	Pakistan	140
Turkey	45	Congo	55	Pakistan	245	Turkey	100
Iraq	40	Guinea	45	Iran	200	Syria	90
Other	650	Other	510	Other	390	Other	340
Slovakia (*)		Finland		Sweden		United Kingdom	
Afghanistan	25	Iraq	1 000	Syria	5 250	Iraq	3 260
Vietnam	20	Syria	740	Eritrea	1 540	Pakistan	3 125
Cuba	10	Eritrea	435	Iraq	1 475	Iran	3 050
Iraq	10	Russia	395	Afghanistan	1 245	Bangladesh	1 980
Pakistan	10	Afghanistan	305	Georgia	1 005	Afghanistan	1 915
Other	75	Other	1 450	Other	11 675	Other	19 980
Iceland		Liechtenstein (*)		Norway		Switzerland	
Georgia	290			Syria	1 000	Eritrea	3 155
Albania	255			Eritrea	840	Syria	1 810
Iraq	110			Turkey	160	Afghanistan	1 180
FYR of Macedonia	50			Iraq	140	Somalia	795
Pakistan	35			Afghanistan	135	Guinea	785
Other	325			Other	1 075	Other	8 890

(*) Afghanistan, Iran, Albania, Egypt, Sri Lanka, Belarus, Venezuela, Cuba; also 5.

(*) Syria; also 10.

(*) data not available

Source: Eurostat (online data code: migr_asyappctza)

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

6.4 Ηλεκτρονικές πηγές-Βιβλιογραφία

- Διεθνής Αμνηστία** (2018), «Η αυταρχική πορεία της διακυβέρνησης του Orbán», Διαθέσιμο στη δ/ση <https://www.amnesty.gr/news/articles/article/21507/i-aytarhiki-poreia-tis-diakyvernisis-toy-orban> [Πρόσβαση 11 Σεπτεμβρίου 2018]
- Δ.Ο.Μ.**, (2009) «Γλωσσάριο για την μετανάστευση», Νο 20, ISSN: 2075-2666, Διαθέσιμο στη δ/ση http://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_20.pdf, [Πρόσβαση 1-Σεπτεμβρίου 2018]
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών** (2012), «Ένταξη Μεταναστών: Αντιλήψεις, πολιτικές, πρακτικές», ISBN 978-960-6834-13-4, Αθήνα
- Ελληνική Υπηρεσία Ασύλου** (2018), «Κανονισμός Δουβλίνου III» Διαθέσιμο στη δ/ση http://asylo.gov.gr/?page_id=424 [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]
- Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο** (2017), «Όψεις του Προσφυγικού Φαινομένου», Επιμορφωτικό Πρόγραμμα Ευαισθητοποίησης, Αθήνα, σ. 4
- Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες** (2016), «Παρατηρήσεις για το σχέδιο νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας Υποδοχής», Διαθέσιμο στη δ/ση <https://www.gcr.gr/en/news/press-releases-announcements/item/609-paratiriseis-gia-to-sxedio-nomou-gia-tin-ensomatosi-tis-odigias-ypodoxis>
- ΕΛΙΑΜΕΠ** (2016), «Local government and migrant integration in Europe and in Greece» by Dia Anagnostou, Διαθέσιμο στη δ/ση <https://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2016/07/LOMIGRAS.report.No1-1.pdf> [Πρόσβαση 7 Σεπτεμβρίου 2018]
- Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.** (2005), «Το πρόγραμμα της Χάγης: Ενίσχυση της ελευθερίας, της ασφάλειας, και της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση», C 50/01
- Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.**, (2005), «Οδηγία 2005/85/EK του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2005 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα», L 326/13,

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

- Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.** (2010), «Χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (C 83/02)
- Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.** (2010), «Το πρόγραμμα της Στοκχόλμης – Μια ανοικτή και Ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες» (2010/C 115/01)
- Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.** (2011), «Οδηγία 2011/99/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για του Συμβουλίου της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2011 περί της ευρωπαϊκής προστασίας», L 338/2
- Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.** (2013), «Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 2013 σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας», L 180/60
- Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.** (2013), «Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 2013 σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία», L 180/96
- Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.** (2015), «Απόφαση (ΕΕ) 2015/1523 του Συμβουλίου της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2015 για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ τη Ιταλίας και της Ελλάδας», L 239/146
- Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.** (2015), «Απόφαση (ΕΕ) 2015/1601 του Συμβουλίου της 22ας Σεπτεμβρίου 2015 για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ τη Ιταλίας και της Ελλάδας», L 248/80
- Ευρωπαϊκή Ένωση** (1997), «Συνθήκη του Άμστερνταμ»,
Διαθέσιμο στη δ/νση https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_of_amsterdam_el.pdf [Πρόσβαση 9 Σεπτεμβρίου 2018]
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** (2014), «Κανονισμός Ε.Ε. αριθμ. 516/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16 Απριλίου 2014 για την δημιουργία του Ταμείου Ασύλου, Μεταναστευτικής και Ένταξης...».
Διαθέσιμο στη δ/νση http://publications.europa.eu/resource/cellar/2d26fad5-c1b5-47e6-ac84-66019822e8e2.0005.02/DOC_2 [Πρόσβαση 9 Αυγούστου 2018]
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** (2018), «Προϋπολογισμός της ΕΕ 2019: Οι ευρωβουλευτές αυξάνουν τη χρηματοδότηση για τη νεολαία, τη μετανάστευση και την έρευνα».

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180924IPR14224/eu-budget-2019-meps-increase-funding-on-youth-migration-and-research> [Πρόσβαση 9 Αυγούστου 2018]

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2018), «Μεταναστευτική πολιτική». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/el/sheet/152/%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B7-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B7> [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2014), «Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου». Διαθέσιμο στη δ/νση http://www.minocp.gov.gr/images/stories//2014/prokhrukseis14/08032014-gr_ceas_brochure.pdf [Πρόσβαση 9 Αυγούστου 2018]

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015), «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση», COM (2015) 240 final. Διαθέσιμο στη δ/νση https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_el.pdf [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015), «Προσφυγική κρίση: η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναλαμβάνει αποφασιστική δράση – Ερωτήσεις και απαντήσεις MEMO/15/5597». Διαθέσιμο στη δ/νση http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5597_el.htm, [Πρόσβαση 2 Αυγούστου 2018]

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2015), «Ευρωπαϊκή αλληλεγγύη ένα σύστημα μετεγκατάστασης για τους πρόσφυγες». Διαθέσιμο στη δ/νση https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/2_eu_solidarity_a_refugee_relocation_system_el.pdf [Πρόσβαση 20 Αυγούστου 2018]

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016), «Προς ένα βιώσιμο και δίκαιο κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου». Διαθέσιμο στη δ/νση http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1620_el.htm [Πρόσβαση 09 Αυγούστου 2018]

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2016), «Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου: Μεταρρύθμιση για μια αποτελεσματικότερη πολιτική ασύλου». Διαθέσιμο στη δ/νση https://ec.europa.eu/greece/news/2016/20160713_politiki_asyλου_metarrytmisi_el [Πρόσβαση 09 Αυγούστου 2018]

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2017), «Μεταναστευτική κρίση της Ε.Ε.: γεγονότα και αριθμοί». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20170629STO78630/eu-migrant-crisis-facts-and-figures> [Πρόσβαση 14 Αυγούστου 2018]

Ευρωπαϊκή Πολιτική (2018), «Η κατάσταση της Ένωσης το 2018 – η Επιτροπή προτείνει τα τελευταία στοιχεία που απαιτούνται για μια συμβιβαστική λύση για τη μεταρρύθμιση στον τομέα της μετανάστευσης και των συνόρων». Διαθέσιμο στη δ/νση http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5712_el.htm [Πρόσβαση 20 Σεπτεμβρίου 2018]

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2017), «Διακήρυξη της Μάλτας, από τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, για τις εξωτερικές πτυχές της μετανάστευσης: το ζήτημα της διαδρομής της κεντρικής Μεσογείου». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2017/02/03/malta-declaration/> [Πρόσβαση 20 Αυγούστου 2018]

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2018), «Βρίσκοντας λύσεις στο πρόβλημα των μεταναστευτικών πιέσεων». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.consilium.europa.eu/el/policies/migratory-pressures/> [Πρόσβαση 20 Αυγούστου 2018]

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2018), «Πως διαχειρίζεται η Ε.Ε. τα μεταναστευτικά ρεύματα». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.consilium.europa.eu/el/policies/migratory-pressures/managing-migration-flows/> [Πρόσβαση 30 Σεπτεμβρίου 2018]

Εφημερίδα Euronews (2018), «Πρόγραμμα «ΗΛΙΟΣ»: Στόχος η κοινωνική ένταξη μεταναστών και προσφύγων», συντάκτης Πάνος Κιτσικόπουλος. Διαθέσιμο στη

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

δ/νση <http://gr.euronews.com/2018/02/13/programma-helios-prosfyges-metanastes>, [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]

Εφημερίδα Iefimerida (2015), «*Έτα παράλια της Τουρκίας, Το εμπόριο του πόνου – Πόσα βγάζουν όσοι εκμεταλλεύονται τους μετανάστες που θέλουν να περάσουν στην Ευρώπη*», συντάκτης Ρούλα Βλασσοπούλου, Κόσμος. Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.iefimerida.gr/news/228089/emporio-toy-ponoy-posa-vgazoy-n-oso-i-ekmetalleyontai-toys-metanastes-poy-theloy-n-na> [Πρόσβαση 26 Ιουλίου 2018]

Εφημερίδα Iefimerida (2018), «*Μειώνεται το ρεύμα προς την Ιταλία. Η Ισπανία είναι ο νέος προορισμός των προσφύγων που ταξιδεύουν προς την Ευρώπη*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.iefimerida.gr/news/431480/i-ispantia-einai-o-neos-proorismos-ton-prosfygon-poy-taxideydoyn-pros-tin-eyropi> [Πρόσβαση 26 Ιουλίου 2018]

Εφημερίδα Η Αυγή (2018), «*Η «Ευρώπη-φρούριο» σκοτώνει μετανάστες και ελευθερίες*», Αργύρης Παναγόπουλος Πολιτική.

Εφημερίδα Καθημερινή, (2018) «*Με πλαστά έγγραφα επιχειρούν τη φυγή σε άλλες χώρες της Ε.Ε.*», Ηλίας Κάνιστρας, Ελλάδα, σελ. 5

Εφημερίδα Κυριακάτικη Δημοκρατία, (2018) «*Αλλάζει το πολιτικό σκηνικό στην Ευρώπη το Μεταναστευτικό*», Νεκταρία Καρακώστα, Πολιτική, σελ. 26

Εφημερίδα Realnews, (2018) «*Οι πρόσφυγες φεύγουν για Αλβανία*», σελ. 29

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2018) «*Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση: η κατάσταση παραμένει εύθραυστη και δεν αφήνει περιθώρια για εφησυχασμό*», Δελτίο Τύπου, Βρυξέλλες, 16 Μαΐου 2018

Ηνωμένα Έθνη, «*Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων*», Κείμενο: Ηνωμένα Έθνη, Συλλογή Συμβάσεων Νο. 2545, Τόμος 189, σ. 137 site: <https://www.unric.org/html/greek/pdf/refugeeconvention-GRE.pdf> [Πρόσβαση 25-7-2018]

I.N.E. – Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ, (2008) «*Μετανάστευση και παροχή Υπηρεσιών σε μετανάστες στην Ελλάδα*», Μελέτες, Πάντειο Πανεπιστήμιο – ΚΕΚΜΟΚΟΠ, ISBN: 978-960-89279-4-0. Διαθέσιμο στη δ/νση https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2014/02/files/MELETH_291.pdf, [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Ιωακείμης Κ. Π., (2015) «Η Ευρωπαϊκή κρίση και η αντιμετώπισή της», Παρεμβάσεις, Τεύχος 60, και αναδημοσιεύθηκε στις 22-12-2015 Διαθέσιμο στη δ/νση <http://booksjournal.gr/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/item/1697-%CE%B7-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE-%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B7-%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CF%84%CF%8E%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%AE-%CF%84%CE%B7%CF%82> [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]

Καραμαγκάλης Γ. (2016), «Το προσφυγικό πρόβλημα το 2015», Αρθρογραφία, Μελέτες & Δείκτες, Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.dianeosis.org/2016/02/to-profil-twn-prosfigikwn-rown-pros-tin-ellada-to-2015/> [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]

Μιμή Γιασεμή, (2015) «Ψύριοι πρόσφυγες. Γιατί στην Ευρώπη και όχι στη Μέση Ανατολή;» Διαθέσιμο στη δ/νση <http://fwniapotovathos.blogspot.com/2015/09/blog-post.html> [Πρόσβαση 3- Σεπτεμβρίου 2018]

Παρατηρητήριο της προσφυγικής και μεταναστευτικής κρίσης στο Αιγαίο, (2018) «Πρόγραμμα «Μαθήματα γλώσσας και πολιτισμού για πρόσφυγες και μετανάστες 15+» Διαθέσιμο στη δ/νση <https://refugeeobservatory.aegean.gr/el/%CF%80%CF%81%CF%8C%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1-%C2%AB%CE%BC%CE%B1%CE%B8%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CE%B3%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B1%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%8D-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B5%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%82-15> [Πρόσβαση 20 Σεπτεμβρίου 2018]

Υπηρεσία Ασύλου, (2018) «Παρουσίαση των αποτελεσμάτων υλοποίησης από την Υπηρεσία Ασύλου του Προγράμματος Επείγουσας Ευρωπαϊκής Μετεγκατάστασης», Διαθέσιμο στη δ/νση <http://asylo.gov.gr/wp->

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

[content/uploads/2018/01/Relocation-Closing-Event_Presentation.pdf](http://www.asylumineurope.org/content/uploads/2018/01/Relocation-Closing-Event_Presentation.pdf)

[Πρόσβαση 6 Ιουνίου 2018]

Υπηρεσία Ασύλου, (2018) «Στατιστικά στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου – Διαδικασίες Μετεγκατάστασης», Διαθέσιμο στη δ/νση http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2018/04/Relocation-procedures-up-to-30-3-2018_gr.pdf

[Πρόσβαση 6 Ιουνίου 2018]

Υπουργείο Εσωτερικών, (2013) «Εθνική Στρατηγική για την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών»

Φώτης Στραβοραβίδης, (2013) «Μετανάστευση: Διεθνολογικές και οικονομικές πτυχές», Institute of Research & Training on European Affairs. Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.irtea.gr/?p=892> [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]

Χαλικιάς Μιλτιάδης, Μανωλέσσου Αλεξάνδρα, Λάλου Παναγιώτα, (2015) «Μεθοδολογία Έρευνας και Εισαγωγή στη Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων με το IBM SPSS STATISTICS», Αθήνα

Ύπατη Αρμοστέα, (2015) «Επετηρίδα Δικαίου Προσφύγων και Αλλοδαπών», Αθήνα

A.I.D.A., (2015) «*Mind the gap: An NGO perspective on challenges to accessing protection in the common European asylum system. Annual Report 2013/2014*», Διαθέσιμο στη δ/νση http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/shadow-reports/aida_annual_report_2013-2014_0.pdf

[Πρόσβαση, 20 Ιουλίου 2018]

A.I.D.A., (2017) «Country Reports: Greece». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.asylumineurope.org/reports/country/greece> [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]

A.I.D.A., (2017) «Country Reports: Italy». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.asylumineurope.org/reports/country/italy/asylum-procedure/procedures/regular-procedure> [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]

A.I.D.A., (2017) «Country Reports: Spain». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.asylumineurope.org/reports/country/spain/regular-procedure> [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

- A.I.D.A.**, (2017) «*Country Reports: Germany*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.asylumineurope.org/reports/country/germany/asylum-procedure/procedures/regular-procedure> [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]
- A.I.D.A.**, (2017) «*Country Reports: Sweden*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.asylumineurope.org/reports/country/sweden/asylum-procedure/procedures/regular-procedure> [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]
- A.I.D.A.**, (2017) «*Country Reports: France*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.asylumineurope.org/reports/country/france/asylum-procedure/procedures/regular-procedure> [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]
- A.I.D.A.**, (2017) «*Country Reports: Austria*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.asylumineurope.org/reports/country/austria/asylum-procedure/procedures/regular-procedure> [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]
- A.I.D.A.**, (2017) «*The Dublin system in the first half of 2017: Key figures from selected European countries*», European Council on Refugees and Exiles (ECRE).
- Alba, Richard; Nee, Victor** (1997) «*Rethinking Assimilation Theory for a New Era of Immigration*». *International Migration Review*. 31, 4: 826–874
- Bamf.de**, (2018) «*Aktuelle Zahlen zu Asyl*». Διαθέσιμο στη δ/νση http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Downloads/Infothek/Statistik/Asyl/aktuelle-zahlen-zu-asyl-juni-2018.pdf?__blob=publicationFile [Πρόσβαση, 25 Ιουλίου 2018]
- B.B.C.news**, (2015) «*Migrant crisis: Why Syrians do not flee to Gulf states*» Διαθέσιμο στην δ/νση <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-34132308> [Πρόσβαση, 25 Ιουλίου 2018]
- CBC**, (2018) «*Can we rewrite the 1951 Refugee Convention for the 21st Century?*». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.cbc.ca/radio/thesundayedition/the-sunday-edition-july-22-2018-1.4754841/can-we-rewrite-the-1951-refugee-convention-for-the-21st-century-1.4754912> [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]
- Center for strategic & International Studies**, (2018) «*Confronting the global forced migration crisis*». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://csis-prod.s3.amazonaws.com/s3fs->

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

public/publication/180529_Ridge_ForcedMigrationCrisi.pdf?xG6zs9dOHsV2fr2oCxYTT6oar049iLfa [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]

Chatham House, (2015) «*Why aren't Gulf countries taking in Syrian Refugees?*» Διαθέσιμο στη δ/ση <https://www.chathamhouse.org/-/expert/comment/why-aren-t-gulf-countries-taking-syrian-refugees> [Πρόσβαση 24 Ιουλίου 2018]

Consilium.europa.eu, (2017) «Μεταρρύθμιση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου: Το Συμβούλιο είναι έτοιμο να αρχίσει διαπραγματεύσεις σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση και την προστασία», Δελτίο τύπου 489/19-07-2017 Διαθέσιμο στη δ/ση <http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2017/07/19/qualification-protection-standards/> [Πρόσβαση 9 Αυγούστου 2018]

Consilium.europa.eu, (2018) «Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 28-29/6/2018». Διαθέσιμο στη δ/ση <http://www.consilium.europa.eu/el/meetings/european-council/2018/06/28-29/> [Πρόσβαση 9 Αυγούστου 2018]

Consilium.europa.eu, (2018) «Ατυπη σύνοδος των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, 19-20/9/2018» Διαθέσιμο στη δ/ση <https://www.consilium.europa.eu/el/meetings/european-council/2018/09/19-20/> [Πρόσβαση 30 Σεπτεμβρίου 2018]

DAWN, (2018) «*Migrants help German firms fill training vacancies*». Διαθέσιμο στη δ/ση <https://www.dawn.com/news/1427300> [Πρόσβαση 20 Αυγούστου 2018]

DIW Berlin, (2016) «*IAB-BAMF-SOEP Survey of Refugees in Germany*». Διαθέσιμο στη δ/ση https://www.diw.de/en/diw_01.c.538695.en/research_advice/iab_bamf_soep_survey_of_refugees_in_germany.html [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]

DW, (2018) «*Τέλος στη μετεγκατάσταση προσφύγων από Ιταλία – Ελλάδα*». Διαθέσιμο στη δ/ση <https://www.dw.com/el/%CF%84%CE%AD%CE%BB%CE%BF%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%86%CF%8D%CE%B3%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CE%B1->

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

[%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1/a-42350401](#) [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]

- E.A.S.O.**, (2014) «Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία σε θέματα ασύλου, συνόρων και μετανάστευσης».
- E.A.S.O.**, (2016) «Εισαγωγή στο Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου (ΚΕΣΑ) για τα Δικαστήρια». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9a3edb48-4d06-41dd-a16e-5438b2916e1b/language-el/format-PDF/source-76971699> [Πρόσβαση 8 Αυγούστου 2018]
- E.A.S.O.**, (2016) «Βασικά πορίσματα της ετήσιας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) σχετικά με την κατάσταση του ασύλου στην ΕΕ για το έτος 2016» Διαθέσιμο στη δ/νση http://publications.europa.eu/webpub/easo/annual-report-2016/img/factsheet-3rd_proof_ready_to_print_EL.pdf [Πρόσβαση 1 Ιουνίου 2018]
- E.A.S.O.**, (2017) «*Annual Report on the Situation of Asylum in the European Union 2017*», Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/Annual-Report-2017-Final.pdf> [Πρόσβαση, 19 Αυγούστου 2018]
- E.A.S.O.**, (2018) «*Annual Report on the Situation of Asylum in the European Union 2017*». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/Annual-Report-2017-Final.pdf> [Πρόσβαση 18 Αυγούστου 2018]
- E.A.S.O.**, (2018) «*Latest Asylum Trends-June 2018*». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.easo.europa.eu/latest-asylum-trends> [Πρόσβαση 3 Αυγούστου 2018]
- EdnHUB**, (2017) Danny Kemp: «*EU plans to take 50.000 refugees from Africa, Mideast*», migrants. Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.ednh.news/eu-plans-to-take-50000-refugees-from-africa-mideast/>, [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]
- ELENA**, (2016) «*Information Note on Family Reunification for Beneficiaries of International Protection in Europe*». Διαθέσιμο στη δ/νση https://www.ecre.org/wp-content/uploads/2016/07/ECRE-ELENA-Information-Note-on-Family-Reunification-for-Beneficiaries-of-International-Protection-in-Europe_June-2016.pdf [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

- E.S.R.C.** (2017) «Dynamics of migration across the Mediterranean» Διαθέσιμο στη δ/νση <https://esrc.ukri.org/news-events-and-publications/evidence-briefings/dynamics-of-migration-across-the-mediterranean/> [Πρόσβαση 15 Σεπτεμβρίου 2018]
- Eur-Lex**, (2008) «Το δημογραφικό μέλλον της Ευρώπης: μετατροπή μιας πρόκλησης σε ευκαιρία». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ac10160> [Πρόσβαση 25 Ιουλίου 2018]
- Eur-Lex**, (2009) «Το πρόγραμμα της Χάγης: 10 προτεραιότητες για την προσεχή πενταετία». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3A116002> [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]
- Eur-Lex**, (2012) «Χάρτης των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2012/C326/02»
- Euronews**, (2015) «Which European countries offer the most social benefits to migrants?», with Mark Trevelyan, Gareth Jones. Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.euronews.com/2015/09/16/which-european-countries-offer-the-most-social-benefits-to-migrants> [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]
- European Commission**, (2014) «Europe without borders. The Schengen area» ISBN 978-92-79-46108-8 Διαθέσιμο στη δ/νση https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/e-library/docs/schengen_brochure/schengen_brochure_dr3111126_en.pdf, [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]
- European Commission**, (2016) «Διαχείριση της προσφυγικής κρίσης: Έκθεσης της Επιτροπής για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ – Τουρκίας». Διαθέσιμο στη δ/νση http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2181_el.htm [Πρόσβαση 15 Αυγούστου 2018]
- European Commission**, (2017) «Η κατάσταση της Ένωσης το 2017 - Η Επιτροπή παρουσιάζει τα επόμενα βήματα προς μια ισχυρότερη, πιο αποτελεσματική και πιο δίκαιη πολιτική της Ε.Ε. για τη μετανάστευση και το άσυλο», Βρυξέλλες.
- European Commission**, (2018) «A reinforced European Union Agency for Asylum», Διαθέσιμη στη δ/νση <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta->

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

[political/files/soteu2018-factsheet-reinforced-agency-asylum_en.pdf](https://ec.europa.eu/political/files/soteu2018-factsheet-reinforced-agency-asylum_en.pdf)

[Πρόσβαση 30 Σεπτεμβρίου 2018]

European Data Journalism Network, (2018) «When Europeans seek asylum» Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.europeandatajournalism.eu/-/eng/News/Data-news/When-Europeans-seek-asylum> [Πρόσβαση 28 Σεπτεμβρίου 2018]

European Parliament, (2017) «Η μεταναστευτική κρίση στην Ευρώπη». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/-/20170629STO78631/europe-s-migration-crisis>. [Πρόσβαση 14 Οκτωβρίου 2018]

European Parliament, (2017) «Οι συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ», Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

European Parliament, (2017) «Safe countries of origin: Proposed common EU list». Διαθέσιμο στη δ/νση http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/569008/EPRS_BRI%282015%29569008_EN.pdf [Πρόσβαση, 15 Σεπτεμβρίου 2018]

European Parliament, (2017) «Secondary movements of asylum-seekers in the EU asylum system». Διαθέσιμο στη δ/νση [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/608728/EPRS_BRI\(2017\)608728_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/608728/EPRS_BRI(2017)608728_EN.pdf) [Πρόσβαση 20 Αυγούστου 2018]

European Parliament, (2017) «Οι συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ», Θεματολογικά δελτία για την Ε.Ε. Διαθέσιμο στη δ/νση [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/010103/03/04A_FT\(2013\)010103_EL.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/010103/04A_FT(2013)010103_EL.pdf) [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]

European Parliament, (2017) «Implementation of the 2015 Council Decisions Establishing Provisional Measures in the Area of International Protection for the Benefit of Italy and Greece» Διαθέσιμο στη δ/νση [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/583132/IPOL_STU\(2017\)583132_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/583132/IPOL_STU(2017)583132_EN.pdf) [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]

European Parliament, (2018) «The concept of "climate refugee", Towards a possible definition» Διαθέσιμο στη δ/νση

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/621893/EPRS_BRI\(2018\)621893_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/621893/EPRS_BRI(2018)621893_EN.pdf) [Πρόσβαση 5 Αυγούστου 2018]

European Union, (2017) «*The new European consensus on development “Our world, our dignity, or future”*», Διαθέσιμο στη δ/νση

https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf [Πρόσβαση 9 Σεπτεμβρίου 2018]

European Parliament, (2018) «*EU asylum, borders and external cooperation on migration, Recent developments*», ISBN 978-92-846-2964-0.

European Parliament, (2018) «*Integration of Refugees in Austria, Germany and Sweden: Comparative Analysis*», IP/A/EMPL/2016-23 Διαθέσιμο στη δ/νση

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/614200/IPOL_STU\(2018\)614200_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/614200/IPOL_STU(2018)614200_EN.pdf) [Πρόσβαση 9 Σεπτεμβρίου 2018]

Eurostat, (2014) «*Large increase to almost 435.000 asylum applicants registered in the EU28 in 2013*». Διαθέσιμο στη δ/νση

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5181422/3-24032014-AP-EN.PDF/36a73587-7914-4a51-94a4-8e558a086fba> [Πρόσβαση 25 Ιουλίου 2018]

Eurostat, (2015) «*Asylum applicants and first instance decisions on asylum applications: 2014*», author: Alexandros Bitoulas, Data in focus, 3/2015, Διαθέσιμο στη δ/νση <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/4168041/6742650/KS-QA-15-003-EN-N.pdf/b7786ec9-1ad6-4720-8a1d-430fcfc55018> [Πρόσβαση, 14 Ιουλίου 2018]

Eurostat, (2015) «*The number of asylum applicants in the EU jumped to more than 625.000 in 2014. 20% were Syrians*», Newsrelease 53/2015. Διαθέσιμο στη δ/νση

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6751779/3-20032015-BP-EN.pdf/35e04263-2db5-4e75-b3d3-6b086b23ef2b> [Πρόσβαση, 14 Ιουλίου 2018]

Eurostat, (2016) «*Record number of over 1.2 million first time asylum seekers registered in 2015*». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6> [Πρόσβαση 25 Ιουλίου

2018]

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

- Eurostat**, (2016) «*Number of first-time asylum seekers slightly up to almost 306 10 the second quarter of 2016*», Newsrelease 181/2016. Διαθέσιμο στη δ/νση <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7662180/3-22092016-AP-EN.pdf/22f5de3b-b5a8-4195-82fe-3072a4a08146> [Πρόσβαση 25 Ιουλίου 2018]
- Eurostat**, (2016) «*Number of first-time asylum seekers up to almost 360.000 in the third quarter of 2016*» Newsrelease 254/2016. Διαθέσιμο στη δ/νση <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7773598/3-15122016-BP-EN.pdf/30f7b06b-1634-44dd-964c-13a5f9c436eb> [Πρόσβαση 25 Ιουλίου 2018]
- Eurostat**, (2017) «*Στατιστικές για τη μετανάστευση και τον μεταναστευτικό πληθυσμό*». Διαθέσιμο στη δ/νση ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics/el [Πρόσβαση 25 Ιουλίου 2018]
- Eurostat**, (2017) «*Fewer first time asylum seekers in the second quarter of 2017*». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/DDN-20170922-1> [Πρόσβαση 3 Αυγούστου 2018]
- Eurostat**, (2018) «*Citizenship of first-time applicants: most from Syria and Iraq*». Διαθέσιμο στη δ/νση https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics#Citizenship_of_first-time_applicants:_most_from_Syria_and_Iraq [Πρόσβαση, 25 Ιουλίου 2018]
- Eurostat** (2018), «*Where asylum seekers come from and where they go*». Διαθέσιμο στη δ/νση https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/WDN-20180320-1?inheritRedirect=true&redirect=%2Feurostat%2Fweb%2Fasylum-and-managed-migration%2Fpublications%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_Glcj8v0rQlg0%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_pos%3D1%26p_p_col_count%3D6%26_101_INSTANCE_Glcj8v0rQlg0_delta%3D5%26_101_INSTANCE_Glcj8v0rQlg0_keywords%3D%26_101_INSTANCE_Glcj8v0rQlg0_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_Glcj8v0rQlg0_and

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

[Operator%3Dtrue%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_GI_cj8v0rQlg0_cur%3D2](#) [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]

Eurostat (2018), «*Fewer first-time asylum applicants in first quarter 2018*». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20180619-1?inheritRedirect=true> [Πρόσβαση 3 Αυγούστου 2018]

Eurostat (2018), *Asylum and first-time asylum applicants - annual aggregated data (rounded)*. Διαθέσιμο στη δ/νση <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00191&plugin=1>, [Πρόσβαση 25 Ιουλίου 2018]

Eurostat (2018), «*Asylum and first times asylum applicants by citizenship, age and sex Monthly data (rounded)*» Διαθέσιμο στη δ/νση <appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do> [Πρόσβαση 25 Ιουλίου 2018]

FRA (2018), «*Fundamental Rights, Report 2018*».

FRA (2018), «*Periodic data collection on the migration situation in the EU, September Highlights, 1 July-31*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://fra.europa.eu/en/publication/2018/migration-overviews-september-2018> [Πρόσβαση, 20 Σεπτεμβρίου 2018]

Federal Office for Migration and Refugees (2018), «*Migration, Integration, Asylum. Political Developments in Germany 2017*», σελ. 101.

Hippolyte d'A., Ektrame B., Coulibaly D. (2018) «*Macroeconomic evidence suggests that asylum seekers are not a "burden" for Western European countries*» *Science Advance*, Vol 4, no 6, eaag0883, Διαθέσιμο στη δ/νση <http://advances.sciencemag.org/content/4/6/eaag0883> [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]

Hainmueller J., Hangartner D., Lawrence D., (2016) «*When lives are put on hold: Lengthy asylum processes decrease employment among refugees*», *Science Advances*, Vol. 2, no 8, e1600432, Διαθέσιμο στη δ/νση <http://advances.sciencemag.org/content/2/8/e1600432> [Πρόσβαση 28-8-2018]

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Immigration.gr (2018), «Η “διοικητική διευθέτηση”, με τη Γερμανία για το προσφυγικό: Μια πρώτη ανάλυση», Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.immigration.gr/2018/08/dioikhtikh-dieythetisi-germania-ellada.html>

[Πρόσβαση 5 Σεπτεμβρίου 2018]

InfoMigrants (2018), «*Not for publication: what makes some asylum seekers prefer certain European countries over others?*», by Mehyeddin Hussein. Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.infomigrants.net/en/post/11719/not-for-publication-what-makes-some-asylum-seekers-prefer-certain-european-countries-over-others>

[Πρόσβαση 9 Σεπτεμβρίου 2018]

Internal Displacement Monitoring Centre (2018), «*Quarterly Update April – June 2018*», Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/IDMC-quarterly-update-2018-QU2.pdf> [Πρόσβαση 9 Σεπτεμβρίου 2018]

I.O.M. (2017), «*UN migration Director General calls for continuity, full participation in EU relocation programme*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.iom.int/news/un-migration-director-general-calls-continuity-full-participation-eu-relocation-programme> [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]

I.O.M. (2018), «*Πρόγραμμα Μετεγκατάστασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.greece.iom.int/el/%CF%80%CF%81%CF%8C%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%AD%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%82-relocation> [Πρόσβαση, 25-8-2018]

I.O.M. (2018), «*Data visualization, Total arrivals to Europe based on IOM data as of latest available date*» Διαθέσιμο στη δ/νση <http://migration.iom.int/europe?type=arrivals> [Πρόσβαση 9-9-2018]

Jennifer Clibbon (2015) «*Why Germany is taking so many refugees – the benefits and risks*». CBC News. Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.cbc.ca/news/world/why->

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.

Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

[germany-is-taking-in-so-many-refugees-the-benefits-and-risks-1.3226962](#),

[Πρόσβαση, 8 Αυγούστου 2018]

Lawspot (2016), «Ποιος θεωρείται πρόσφυγας, ποια τα δικαιώματά του και άλλες χρήσιμες πληροφορίες για τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951». Διαθέσιμο στη δ/ση <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/voithitika-kemena/ti-provlepei-i-symvasi-tis-genevis-gia-kathestos-ton-prosfygon> [Πρόσβαση 18 Αυγούστου 2018]

Lawspot (2018), «Γεμάτη προκλήσεις η ενσωμάτωση των μεταναστών και των προσφύγων στην ευρωπαϊκή κοινωνία». Διαθέσιμο στη δ/ση <https://www.lawspot.gr/nomika-nea/gemati-prokliseis-i-ensomatosi-ton-metanaston-kai-ton-prosfygon-stin-eyropaiki-koinonia> [Πρόσβαση 29 Ιουλίου 2018]

Lorenzo Ferrari (2018), «*Right of Asylum: When refugees are European*», Voxeurop. Διαθέσιμο στη δ/ση <https://voxeurop.eu/en/2018/right-asylum-5122159>, [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]

Martin de Bourmont (2017) «*Study: about 1 million refugees left in Europe through 2016*», Foreign Police. Διαθέσιμο στη δ/ση <https://foreignpolicy.com/2017/09/20/study-about-one-million-refugees-left-in-limbo-in-europe-through-2016/> [Πρόσβαση 1 Αυγούστου 2018]

McNamara K. E., (2007) «*Conceptualizing discourses on environmental refugees at the United Nations*», Springer Link, Vol. 29, Issue 1, pp 12-24, Διαθέσιμο στη δ/ση <https://link.springer.com/article/10.1007/s11111-007-0058-1> [Πρόσβαση 4-8-2018]

O.E.C.D. (2018), «*Working Together for Local Integration of Migrants and Refugees in Gothenburg*» Διαθέσιμο στη δ/ση <http://www.oecd.org/migration/working-together-for-local-integration-of-migrants-and-refugees-in-gothenburg-9789264299603-en.htm> [Πρόσβαση 25-8-2018]

Offcy (2017), «*Η Γερμανία πληρώνει τους πρόσφυγες για να φύγουν*», πηγή: Daily Mail. Διαθέσιμο στη δ/ση <https://www.offsite.com.cy/articles/eidiseis/diethni/236949-i-germania-plironei-toys-prosfyges-gia-na-fygoun> [Πρόσβαση 6 Σεπτεμβρίου 2018]

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

- Parliament of Australia** (2013), «*Destination anywhere? Factors affecting asylum seeker's choice of destination country*», Harriet Spinks, Social Policy Section. Διαθέσιμο στη δ/νση https://www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/pubs/rp/rp1213/13rp01#_Toc347828412 [Πρόσβαση 10 Σεπτεμβρίου 2018]
- Pew Research Center** (2016), «*Germany has been lead destination for asylum seekers most years since 1985*». Διαθέσιμο στη δ/νση http://www.pewglobal.org/2016/08/02/2-asylum-seeker-destinations-germany-again-europes-leading-destination/pgm_2016-08-02_europe-asylum-10/ [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]
- Pew Research Center** (2017) «*The Digital Footprint of Europe's Refugees*». by Phillip Connor, Διαθέσιμο στη δ/νση http://assets.pewresearch.org/wp-content/uploads/sites/2/2017/06/08094856/Pew-Research-Center_Digital-Footprint-of-Europes-Refugees_Full-Report_06.08.2017.pdf [Πρόσβαση 10 Σεπτεμβρίου 2018]
- Phillip Connor** (2016), «*Number of refugees to Europe surges to record 1.3 million in 2015. 2. Asylum seeker destinations: Germany again Europe's leading destination*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.pewglobal.org/2016/08/02/2-asylum-seeker-destinations-germany-again-europes-leading-destination> [Πρόσβαση, 2 Σεπτεμβρίου 2018]
- Phillip Connor** (2016), «*Italy on track to surpass Greece in refugee arrivals for 2016*», Pew Research Center. Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/11/02/italy-on-track-to-surpass-greece-in-refugee-arrivals-for-2016/> [Πρόσβαση 14 Ιουλίου 2018]
- Phillip Connor** (2017), «*European asylum applications remained near record levels in 2016*», Pew Research Center. Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/03/15/european-asylum-applications-remained-near-record-levels-in-2016/> [Πρόσβαση 14 Ιουλίου 2018]

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

Refugee Support Aegean (2017), «*The Dublin family reunification procedure from Greece to Germany*».

Rianne Dekker, Godfried Engbersen, Jeanine Klaver and Hanna Vonk (2018), «*Smart Refugees: How Syrian Asylum migrants use social media information in migration decision-making*», άρθρο έρευνας, SM+S. Διαθέσιμο στη δ/νση <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/2056305118764439> [Πρόσβαση 20 Αυγούστου 2018]

Richard Black (2014), «*Refugees, Environment and Development*», Routledge Taylor & Francis Group, London and New York Διαθέσιμο στη δ/νση

Science (2015), «*European Union helps match refugees with science jobs*», by Tania Rabesandratana, Διαθέσιμο στη δ/νση <https://environmentalmigration.iom.int/refugees-environment-and-development-longman-development-studies> [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018] <https://www.sciencemag.org/news/2015/10/european-union-helps-match-refugees-science-jobs> [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]

Social Policy.gr (2017), «*Πρόγραμμα Μετεγκατάστασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Relocation)*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://socialpolicy.gr/2017/08/%CF%80%CF%81%CF%8C%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80.html>, [Πρόσβαση 14 Αυγούστου 2018]

The Expert Council of German Foundations (2018) «*EASO Reloaded: Can The new EU Asylum Agency Guarantee a standardized System of Protection;*» Διαθέσιμο στη δ/νση https://www.stiftung-mercator.de/media/downloads/3_Publikationen/2018/Juni/SVR_EU_Asylum_Agency.pdf [Πρόσβαση, 30 Σεπτεμβρίου 2018]

The Guardian (2015), «*Which EU countries had the most asylum seekers?*». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.theguardian.com/world/datablog/2015/may/11/which-eu-countries-receive-the-most-asylum-seekers> [Πρόσβαση, 14 Ιουλίου 2018]

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

The Guardian (2017), «*Trafficking and exploitation in focus Global development. Number of Nigerian women trafficked to Italy for sex almost doubled in 2016*».

Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.theguardian.com/global-development/2017/jan/12/nigerian-women-trafficked-to-italy-for-sex-doubled-2016> [Πρόσβαση, 28 Αυγούστου 2018]

The local se (2016), «*Why do refugees prefer Sweden to Denmark?* ». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.thelocal.se/20160104/why-do-refugees-prefer-sweden-to-denmark>, [Πρόσβαση 15 Ιουλίου 2018]

The World Bank (2018), «*World Development Indicators*». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://data.worldbank.org/products/wdi> [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]

United Nations Human Rights (1948), «*Universal Declaration of Human Rights*».

Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=grk>. [Πρόσβαση 01 Ιουλίου 2018]

U.D.I. (2018) «*Asylum applications lodged in Norway by citizenship and Month (2018)*» Διαθέσιμο στη δ/νση <https://www.udi.no/en/statistics-and-analysis/statistics/asylum-applications-logged-in-norway-by-citizenship-and-month-2018/> [Πρόσβαση 25 Αυγούστου 2018]

UNHCR (2005), «*The provision of protection to asylum-seekers in destination countries*», by Mary-Anne Kate, Working Paper No 114.

UNHCR (2006), «*Εισαγωγή στη Διεθνή Προστασία. Προστατεύοντας τους πρόσφυγες εντολής της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες*», Εγχειρίδιο αυτοδιδασκαλίας», 1^η ελληνική έκδοση, Αθήνα. σελ. 10

UNHCR (2007), «*10-Point Plan of Action on Refugee Protection and Mixed Migration*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.unhcr.org/the-10-point-plan-in-action.html> [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]

UNHCR (2011), «*Προστατεύοντας τους Ανιθαγενείς*», Αθήνα.

UNHCR (2013), «*Asylum Trends 2013*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.unhcr.org/5329b15a9.pdf> [Πρόσβαση 15 Σεπτεμβρίου 2018]

UNHCR (2015), «*Worsening conditions inside Syria and the region fuel despair, driving thousands towards Europe*». Διαθέσιμο στη δ/νση http://www.unhcr.org/55eec7a36.html?utm_source=Briefing+Notes+-

Οι διαδικασίες ασύλου στις χώρες της Ευρώπης.
Ο αντίκτυπος στις χώρες υποδοχής-προορισμού και η ενσωμάτωση των προσφύγων

[+25+September+2015&utm_medium=email&utm_term=kehayioy@unhcr.org&utm_content=See+UNHCR+briefing+note+of+8+September+2015+on+drivers+out+of+Syria&utm_campaign=](#) [Πρόσβαση 28 Αυγούστου 2018]

UNHCR, Northern Europe (2017), «*UNHCR calls for the EU relocation scheme to continue*». Διαθέσιμο στη δ/νση <http://www.unhcr.org/neu/14061-unhcr-calls-eu-relocation-scheme-continue.html>, [Πρόσβαση 14 Αυγούστου 2018]

UNHCR (2018) «*Fewer refugees arriving in Greece's Evros region, but problems remain*». Διαθέσιμο στη δ/νση <https://data2.unhcr.org/en/news/20948>. [Πρόσβαση 5 Σεπτεμβρίου 2018]

UNODC (2018) «*Global study on smuggling of migrants*».

Wikipedia (2018), «*Social integration*». Διαθέσιμο στη δ/νση https://en.wikipedia.org/wiki/Social_integration [Πρόσβαση 1 Σεπτεμβρίου 2018]